

Nr 30/2017

ISSN-2081-3864

Egzemplarz bezpłatny

TU JEST MOJE MIEJSCE

W numerze:

- **Inwestycje drogowe w 2016 roku i plany na 2017 rok**
- **Zmiany w oświacie**
- **Jubileusz 150-lecia Powiatu Puławskiego**
- **Dzień Otwarty Funduszy Szwajcarskich**

SPIS TREŚCI

Wstęp	2
TEMAT WYDANIA:	3
Informacja o realizacji robót na drogach powiatowych w 2016 roku i planach na 2017 rok	3
AKTUALNOŚCI	
Z pracy Rady Powiatu	6
Z pracy Zarządu Powiatu	7
Pod patronatem Starosty Puławskiego	8
Dotacje na realizację zadań o charakterze pożytku publicznego w 2017 r.	12
Przygotowania Powiatu Puławskiego do reformy oświatowej	13
Projekt dostosowania sieci szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych do nowego ustroju szkolnego	14
Starosta Puławski przypomina	15
Kursy reedukacyjne	16
KULTURA	16
Płynie Wisła, płynie – Rok 2017 Rokiem Rzeki Wisły. Inicjatywy Powiatowej Biblioteki Publicznej w Puławach	16
Turniej jednego wiersza Nie pisz do szuflady	17
„Treny mojej Matce” poetycko-muzyczny monodram zaduszkowy w I LO	22
Akademia Kreatywnych	22
Co nowego w Galerii „Piwnica”	23
HISTORIA I TRADYCJA REGIONU	24
Mikołaj Spóz - człowiek zwyczajny i niezwykły	24
Tradycje, obyczaje, święta	26
Renowacja neogotyckiego kościoła w Wąwolnicy	30
EDUKACJA	32
Szkoła Sukcesu – I LO im. Ks. A. J. Czartoryskiego	32
JESTEŚMY SZKOŁĄ SUKCESU!	33
Uczniowie z „Czartorycha” w Pałacu Prezydenckim na uroczystościach Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego	33
Pomoc rodakom na Ukrainie 2016– II edycja akcji w I LO im. Ks. A. J. Czartoryskiego w Puławach	34
Naukowiec – filozof czy inteligentne monstrum	35
Nauczanie holistyczne na zielonych szkołach	35
„CLIL as a Bridge to Real Life English” Erasmus+ w Niepublicznym Gimnazjum przy I LO im. Ks. A. J. Czartoryskiego w Puławach	37
Olimpiada Budowlana „Buduj z Pasją”	38
Studniówka w Technikum nr 2 w Puławach	38
Brązowa szkoła I stopnia w Centrum Kształcenia Zawodowego w Puławach	39
Na staże do Włoch z Centrum Kształcenia Zawodowego w Puławach i ERASMUS+	40
Informacja sprawie zamiaru przekształcenia szkół i placówek wchodzących w skład Centrum Kształcenia Zawodowego w Puławach oraz Regionalnego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Puławach	40
Barwne życie puławskiej bursy	41
Fabryka Radości	43
Małe dusze – wielkie serca	44
Lubimy dawać z siebie wszystko	45
Uczniowie z ZS nr 1 w Puławach radośnie kolędowali z Orszakiem Trzech Króli	46
Świąteczne wspomnienia w MOW	46
Szkoła bliżej uniwersytetu	47
Patriotyzm lokalny ma się dobrze	48
W Koszycu postawili na kształcenie zawodowe	51
Najmłodszy w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Puławach	52
Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	54
Zapraszamy do SÓSW w Kęble	55
SPRAWY SPOŁECZNE	57
Uroczystość przekazania symbolicznego czeku przez Grupę Azoty Zakłady Azotowe Puławy S.A. na gruntowny remont oddziału położniczego	57
Tożsamość społeczna pacjenta w trakcie pobytu	58
Arteterapia w szpitalu	60
Centrum Pediatriczne – racjonalizacja opieki pediatrycznej w SP ZOZ w Puławach	61
Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”	63
Poszukiwanie kandydatów na rodziny zastępcze	64
Kulig 2017	64
Prawo jazdy dla rodzica	65
„W podzięce za serce” – Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Puławach	66
Puławski Uniwersytet Trzeciego Wieku ma już prawie 25 lat!	67
SPORT	67
Mistrzostwa Powiatu w tenisie stołowym	67
Sprawozdanie z I turnieju piłki nożnej o Puchar Dyrektora IV LO w Puławach	68
IV LO w Puławach na turnieju w Lublinie	68
Sportowcy w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Kęble	69
Danuta Woszczek Wicemistrzynią Świata w biegu na 3000 m.	70

Szanowni Państwo,

oddaję do Państwa rąk pierwszy tegoroczny numer kwartalnika Powiatu Puławskiego. Jak zwykle prezentujemy w nim informacje z zakresu funkcjonowania naszej samorządowej społeczności. Uwadze Czytelników szczególnie polecam artykuł na temat zrealizowanych w ubiegłym roku inwestycji drogowych oraz planach w tym zakresie na bieżący rok. Wiele istotnych wiadomości znajduje się w relacjach z pracy Rady oraz Zarządu Powiatu Puławskiego, w których określamy jakimi zadaniami zajmowaliśmy się w minionym okresie. Ważnym kwestiom w zakresie edukacji poświęciliśmy dwa artykuły dot. przygotowania naszego Powiatu do reformy oświatowej oraz projektu dostosowania sieci szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych do nowego ustroju szkolnego. Już teraz zapraszam Czytelników na niezwykle ważną uroczystość – Jubileusz 150-lecia Powiatu Puławskiego, zaplanowaną w dniu 9 czerwca br. – szczegóły w zapowiedzi na okładce. Wcześniej – 20 maja w Parku Czartoryskich w Puławach przeprowadzimy promocję Funduszy Szwajcarskich. Powiat Puławski, jako lider zrealizowanego w ubiegłych latach projektu „Eurosansa dla Lubelszczyzny...” został wybrany przez Ministerstwo Rozwoju do organizacji tego przedsięwzięcia. Jest to wyraz uznania dla zrealizowanego przez nasz samorząd projektu współfinansowanego ze środków szwajcarskich. W wydawnictwie zawarliśmy również wiele pozycji traktujących o wydarzeniach i przedsięwzięciach realizowanych przez jednostki organizacyjne Powiatu Puławskiego, które mają duże znaczenie dla mieszkańców Powiatu, na przykład dot. puławskiego szpitala czy placówek oświatowych.

Zapraszam do lektury!

Starosta Puławski
Witold Popiołek

Wydawca:

Powiatowa Biblioteka Publiczna w Puławach
24-100 Puławy, ul. 6 Sierpnia 5, tel. 81 886 14 74
promocja@pulawy.powiat.pl, www.pulawy.powiat.pl

Redaktor naczelny: Andrzej Wenerski

Zespół redakcyjny:

Monika Zych, Danuta Szlendak, Magdalena Kobiałka, Wioletta Włodek, Anna Ziomka, Agnieszka Piłat, Agnieszka Zdun-Podhajny.

Foto na okładce: Andrzej Wenerski

Korekta: Marzena Romańczuk

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych i zastrzega sobie prawo zmiany tytułów, skracania, adiacji i korekty redakcyjnej tekstów.

*Zdrowych, spokojnych, pełnych wiary i radości Świąt Wielkanocnych,
spędzonych w ciepłej, rodzinnej atmosferze*

życzą

Przewodnicząca Rady Powiatu

D. Smaga
Danuta Smaga

Starosta Puławski

W. Popiołek
Witold Popiołek

Puławy, Wielkanoc 2017 r.

Temat wydania

Informacja o realizacji robót na drogach powiatowych w 2016 roku i planach na 2017 rok

Powiatowy Zarząd Dróg w Puławach w 2016 roku wykonał roboty inwestycyjne na kwotę 9,021 mln złotych, z czego:

- 4,659 mln złotych - pochodziło z budżetu Powiatu Puławskiego,
- 3,242 mln złotych - stanowiły dotacje gmin,
- 1,120 mln złotych - stanowiły dotacje z budżetu państwa.

W 2016 roku wykonano ok. **7,7 km nowych nawierzchni chodników** i ok. **20,3 km nowych nawierzchni asfaltowych**, z czego 2,4 km nowej nawierzchni asfaltowej w ciągu drogi powiatowej nr 2507L na odcinku od drogi krajowej nr 17 do linii rozgraniczającej plac budowy drogi ekspresowej S-17 na odcinku stanowiącym dojazd do przeprawy mostowej na rzece Wiśle, wykonało na własny koszt konsorcjum budujące drogę ekspresową S17, w ramach umowy pomiędzy tym konsorcjum a Powiatowym Zarządem Dróg w Puławach, ustalającej zasady korzystania z dróg powiatowych.

Najważniejsze inwestycje to:

1. Przebudowa ciągu drogi powiatowej nr 2500L na odcinku od drogi krajowej 17 do m. Baranów o długości 5,619 km o wartości 2,295 mln złotych, z czego:

- 0,591 mln złotych – pochodziło z budżetu Powiatu Puławskiego,
- 0,369 mln złotych – to dotacja Gminy Żyrzyn,
- 0,215 mln złotych - dotacja Gminy Baranów,

- 1,120 mln złotych - dotacja budżetu państwa w ramach Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016/2019.

2. Przebudowa drogi powiatowej nr 2537L na odcinku Kaleń - Markuszów na długości 1,851 km o wartości 345 tys. złotych, w tym dotacja Gminy Markuszów w kwocie 150 tys. złotych.

5. Przebudowa ciągu drogi powiatowej nr 2508L Opoka - Chrząchówek na długości 2,013 km o wartości 650,4 tys. złotych, z czego dotacja Gminy Końskowola 638 tys. złotych.

3. Przebudowa drogi powiatowej nr 2541L Piotrowice - Czesławice na długości 1,633 km o wartości 522 tys. złotych, z czego dotacja Gminy Nałęczów w kwocie 261 tys. złotych.

6. Przebudowa drogi powiatowej nr 2530L w m. Końskowola i Stara Wieś na długości 1,237 km o wartości 759,1 tys. złotych, z czego dotacja Gminy Miasto Puławy 500 tys. złotych.

4. Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 2529L ul. Puławska w m. Kazimierz Dolny na długości 731 m o wartości 391,9 tys. złotych, z czego dotacja Gminy Kazimierz 220 tys. złotych.

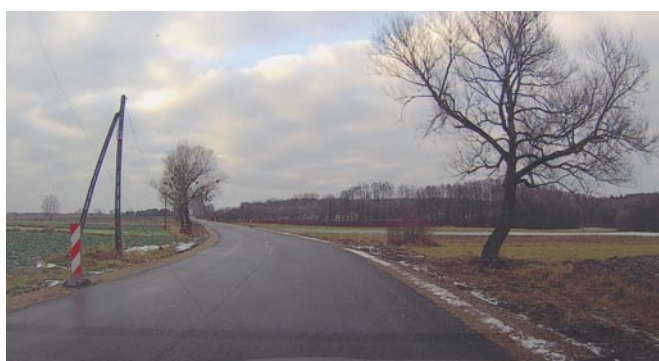

7. Przebudowa dróg powiatowych nr 1519L, 2501L i 2502L na terenie Gminy Żyrzyn w Bałtowie na długości 365 m, w Żyrzynie, na długości 590 m, w Kotlinach, na długości 340 m i w Borysowie na długości 377,6 m. Łączna wartość zadania 814,3 tys. złotych, z czego dotacja Gminy Żyrzyn 308,7 tys. złotych.

8. Przebudowa DP nr 2523L na terenie gminy Janowiec na długości 260 m o wartości 356,7 tys. złotych, z czego dotacja Gminy Janowiec 67 tys. złotych.

9. Przebudowa DP nr 1437L w m. Niebrzegów na długości 890 m o wartości 245,2 tys. złotych, z czego dotacja Gminy Puławy 122,6 tys. złotych.

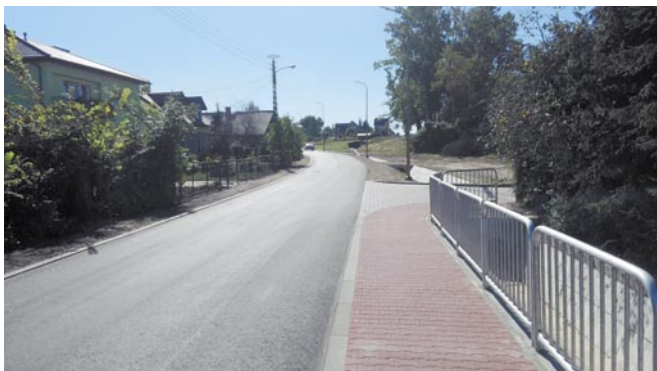
10. Przebudowa DP nr 2552L Wąwolnica – Poniatowa na długości 774 m o wartości 234,2 tys. złotych, z czego dotacja Gminy Wąwolnica 20 tys. złotych.

11. Poprawa stanu nawierzchni DP nr 1434L w m. Baranów na długości 890 m o wartości 291 tys. złotych.

12. Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej w Baranowie na ul. Czołnowskiej w ciągu drogi powiatowej nr 2515L o wartości 349 tys. złotych.

13. Poprawa stanu technicznego przepustu drogowego w ciągu drogi powiatowej nr 1515L w m. Łukawica o wartości 192,6 tys. złotych.

Chodniki wykonano w Osinach na dł. 1041 m, w Karmanowicach na dł. 106,5 m, w Wąwolnicy na dł. 303 m, w Obłasach na dł. 230 m, w Wojszynie na dł. 177 m, w Gołębiu na dł. 1073 m, w Niebrzegowie na dł. 145 m, w Klementowicach na dł. 485 m, w Łąkoci na dł. 265 m, w Kazimierzu Dolnym na ul. Puławskiej na dł. 720 m, w Opoce na dł. 215 m, w Żyrzynie na ul. 1000-lecia na dł. 503 m.

Ponadto na bieżąco wykonywane były niezbędne prace pielęgnacyjne, utrzymaniowe m.in.: remonty cząstkowe, oznakowanie poziome i pionowe, czyszczenie i remonty przepustów drogowych pod jezdnią, wycinka drzew i krzewów, koszenie poboczy.

W bieżącym roku Powiat Puławski zrealizuje przebudowę drogi powiatowej nr 2519L na odcinku od drogi wojewódzkiej 738 w Bronowicach poprzez Dobrosławów i Pachnowo do drogi wojewódzkiej nr 874 (na długości 5,946 km) z udziałem dotacji z budżetu państwa w ramach „Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016 – 2019”. Koniec realizacji zadania planuje się na wrzesień 2017 r.

Ponadto planuje się w 2017 roku budowę nowego obiektu mostowego w ciągu drogi powiatowej nr 1516L w m. Gródek, z udziałem środków pochodzących z rezerwy celowej budżetu państwa na 2017 rok. Powiat Puławski w lutym br. złożył wniosek o dofinansowanie tego zadania i oczekujemy na decyzję w tej sprawie.

Powiat Puławski razem z pozostałymi samorządami powiatowymi województwa lubelskiego w ramach wspólnego projektu planuje rozbudowę drogi powiatowej nr 1516L na odcinku od drogi krajowej nr 17 (od ronda w Żyrzynie) do skrzyżowania z drogą gminną nr 107412L w m. Wola Czołnowska na długości ok 11,4 km, która miałaby być zrealizowana z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej w kwocie ok. 4,4 mln złotych. Inwestycja być może zostanie rozpoczęta w 2017 r. po podpisaniu przez Lidera Projektu (Powiat Lubelski) umowy o dofinansowanie wspólnego projektu.

W bieżącym roku zaplanowano wykonanie nowych nawierzchni asfaltowych w Borysowie, Żerdzi, w Kłodzie, w Klementowicach, na drodze nr 2552L i nowych chodników w Łąkoci i w Karmanowicach. Powiat Puławski oczekuje na decyzję Gminy Kazimierz Dolny, co do realizacji wyłącznie za środki własne obydwu samorządów przebudowy dróg powiatowych nr 2529L i 2547L. Realizacja tego zadania wstępnie planowana była również z udziałem środków pochodzących z budżetu państwa, ale wniosek o dofinansowanie uzyskał zbyt małą liczbę punktów i Powiat Puławski nie uzyskał dotacji.

Ponadto przygotowujemy dokumentację projektową na obszarze gmin Baranów, Żyrzyn i Kurów dotyczącą przebudowy dróg powiatowych nr 2515L i 1519L na dł. ok. 16 km, która posłuży do przygotowania i złożenia wniosku o dofinansowanie tego zadania w 2018 r. z budżetu państwa.

Anna Nizioł
Dyrektor PZD w Puławach

Aktualności

Z pracy Rady Powiatu

28 grudnia 2016 roku odbyła się XXVI sesja Rady Powiatu. Jak co roku, w okresie Świąt Bożego Narodzenia, Sesja rozpoczęła się od występu zespołu z Młodzieżowego Domu Kultury w Puławach pod opieką Mariusza Oleśkiewicza. Po występie Przewodnicząca Rady - Danuta Smaga, Starosta Puławski - Witold Popiołek oraz Ksiądz Dziekan - Piotr Trela złożyli wszystkim obecny życzenia z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz nadchodzącego Nowego Roku, a następnie wszyscy zgromadzeni podzielili się opłatkiem. Najważniejszym punktem grudniowej sesji było podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia budżetu powiatu na 2017 rok oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej. W dalszej części obrad Rada podjęła następujące uchwały:

- w sprawie zmiany uchwały Nr XXV/202/2016 Rady Powiatu Puławskiego z dnia 30 listopada 2016 r.,
- w sprawie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2016,
- w sprawie wyboru podmiotu do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Puławach za rok 2016,
- w sprawie zmian w budżecie powiatu na 2016 rok.

Podczas grudniowej sesji radni wysłuchali także sprawozdania Komisji Rewizyjnej z przeprowadzonych kontroli w roku ubiegłym.

Kolejna sesja – **XXVII**, odbyła się **22 lutego 2017 roku**.

W pierwszej kolejności radni przyjęli sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez Powiat Puławski w roku 2016. Sprawozdanie to było omawiane na posiedzeniu Komisji Edukacji Publicznej oraz Komisji Budżetu i Finansów.

Następnie Rada podjęła pakiet uchwał dotyczących spraw oświatowych. Były to uchwały:

- w sprawie zamiaru przekształcenia szkół i placówek wchodzących w skład Regionalnego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Puławach oraz Regionalnego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Puławach,
- w sprawie zamiaru przekształcenia szkół i placówek wchodzących w skład Centrum Kształcenia Zawodowego w Puławach oraz Centrum Kształcenia Zawodowego w Puławach,
- w sprawie przejścia przez Powiat Puławski od Gminy Nałęczów funkcji organu prowadzącego dla szkół wchodzących w skład Zespołu Szkół im. Zygmunta Chmielewskiego w Nałęczowie i upoważnienia Zarządu Powiatu Puławskiego do podpisania porozumienia w tej sprawie z Gminą Nałęczów,
- w sprawie projektu dostosowania sieci szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych do nowego ustroju szkolnego, wprowadzonego ustawą – Prawo oświatowe oraz ustalenia sieci szkół ponadpodstawowych i specjalnych.

Ważnym punktem tej sesji było podjęcie dwóch uchwał dotyczących udzielenia dotacji z budżetu powiatu. Pierwsza dotyczyła udzielenia dotacji celowej Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w Puławach na dofinansowanie zakupu sprzętu i aparatury medycznej niezbędnej do przeprowadzania diagnostyki endoskopowej oraz zabiegów operacyjnych. Kwota dotacji udzielonej przez Powiat to dwieście tysięcy zł. Druga uchwała dotyczyła przekazania do realizacji Gminie Końskowola zadania pn. „Przebudowa drogi

powiatowej nr 2507L Końskowola – Sielce – etap I”. Na realizację tego zadania Powiat udzieli Gminie Końskowola dotacji celowej w wysokości 1 mln zł, co stanowi 50% wartości całego zadania. Finansowanie w pozostałej wysokości stanowiącej także 50% zabezpiecza Gmina Końskowola.

Ponadto Rada podjęła uchwały:

- w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż prawa własności nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym tzw. „Rządcówki”, stanowiącej własność Powiatu Puławskiego, położonej w obrębie Kębło, gmina Wąwolnica, oznaczonej jako działka o numerze ewidencyjnym: 124/9 o pow. 0,3300,
- uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie określenia przystanków komunikacji na terenie Powiatu Puławskiego oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków,
- w sprawie zmiany Statutu Powiatowego Zarządu Dróg w Puławach,
- w sprawie zmiany uchwały Nr XXVI/208/2016 Rady Powiatu Puławskiego z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie wyboru podmiotu do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Puławach za rok 2016,
- w sprawie zatwierdzenia planów pracy stałych komisji Rady Powiatu Puławskiego na rok 2017,
- w sprawie zatwierdzenia planu pracy Rady Powiatu Puławskiego na 2017 rok oraz
- w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej i w sprawie zmian w budżecie powiatu na 2017 rok.

Ze szczegółami podjętych uchwał mieszkańcy powiatu mogą zapoznać się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

Waldemar Orkiszewski

Kierownik Biura Obsługi Rady i Zarządu Powiatu

Z pracy Zarządu Powiatu

Decyzje Zarządu Powiatu podjęte w ostatnim okresie dotyczyły m.in.:

- ▶ upoważnienia kierowników jednostek organizacyjnych do dokonywania przeniesień planowanych wydatków w 2017 roku oraz do zaciągania zobowiązań w 2017 roku;
- ▶ sporządzenia i przedłożenia Radzie Powiatu Puławskiego, Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Lublinie, dyrektorom szkół i placówek, dla których organem prowadzącym jest Powiat Puławski oraz związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli, sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez Powiat Puławski;
- ▶ ustalenia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Puławski, maksymalnej kwoty dofinansowania opłat pobieranych za kształcenie przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli oraz specjalności i form kształcenia objętych dofinansowaniem w 2017 r.;

Prezidium Rady Powiatu Puławskiego

- ▶ ustalenia podstawowych kwot dotacji dla publicznych i niepublicznych podmiotów oświatowych w 2017r.;
- ▶ udzielenia pełnomocnictw dyrektorom szkół w tym m.in. ZS nr 3 w Puławach, ZS nr 2 w Puławach do prowadzenia czynności związanych ze złożeniem i udziałem w projektach planowanych do realizacji w ramach programu „Erasmus+” oraz z Europejskiego Funduszu Społecznego;
- ▶ złożenia wniosku do konkursu ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej o dofinansowanie projektu pn. „Rozwiązać konflikt, zatrzymać przemoc?” w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” edycja 2017. Wnioskowana kwota dotacji wynosi 54 800 zł, wkład własny w ramach planu finansowego PCPR w Puławach w kwocie 13 700 zł;
- ▶ realizacji w roku 2017 przez Powiat Puławski pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” finansowanego ze środków PFRON.
- ▶ rozliczenia wykonania zadania realizowanego w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” Edycja 2016 pt. „Zatrzymać Przemoc”;
- ▶ złożenia wniosku o dofinansowanie projektu pn. „Likwidacja barier architektonicznych w SOSW w Puławach poprzez przystosowanie podłóg do potrzeb osób niepełnosprawnych” ze środków PFRON w ramach Programu wyrównywania różnic między regionami III;
- ▶ opracowania dokumentacji projektowej dotyczącej zadania: „Rewitalizacja terenów zdegradowanych poprzez modernizację budynku Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Puławach wraz z jego otoczeniem”. – Wykonawcą dokumentacji została firma KTM PROJEKT Marcin Kryczka z siedzibą w Puławach;
- ▶ wystąpienia z wnioskiem do Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa o dofinansowanie z rezerwy subwencji ogólnej w 2017 r. inwestycji pn. „Budowa obiektu mostowego w ciągu drogi powiatowej nr 1516L w m. Gródek wraz z rozebraniem istniejącego mostu”.
- ▶ realizacji zadania publicznego pn. „Kompleksowa modernizacja ewidencji gruntów i budynków na terenie części gminy Kazimierz Dolny, obszar wiejski, obręb Bochońnica”.
- ▶ udzielenia zamówienia na realizację zadania: „Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół nr 3 w Puławach”;
- ▶ zabezpieczenia środków finansowych w wysokości 200 000 zł, celem współfinansowania wkładu własnego projektu pn. „Modernizacja i doposażenie SOR Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Puławach w ramach Działania 9.1. Infrastruktura ratownictwa medycznego w zakresie wsparcia istniejących szpitalnych oddziałów ratunkowych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020”;
- ▶ udzielenia pełnomocnictwa Dyrektorowi PUP w Puławach do realizacji projektu pt. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy powyżej 29 roku życia znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie puławskim (III)” w ramach Działania 9.2 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego RPO WL na lata 2014–2020 oraz projektu pt. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie puławskim (III)” w odpowiedzi na konkurs nr POWR.01.01.02–IP.16–06–001/17 w ramach poddziałania 1.1.2 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój;
- ▶ przeprowadzenia otwartych konkursów ofert na wsparcie realizacji zadań Powiatu Puławskiego o charakterze pożytku publicznego w 2017r. w zakresie turystyki, kultury oraz wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
- ▶ objęcia Patronatem Honorowym Starosty Puławskiego I Turnieju Halowego w Piłkę Nożną o Puchar Prezesa Klubu Sportowego „Powiślak” Końskowola;
- ▶ organizacji pod patronatem Starosty Puławskiego XVI edycji Międzypowiatowego Konkursu Profilaktyki Zdrowotnej dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Puławskiego pod hasłem „Zdrowie Najwyższą Wartością” oraz VI edycji konkursu o tematyce profilaktyczno – prozdrowotnej „Jestem Świadomy – jestem bezpieczny”;
- ▶ przyłączenia się do organizacji cyklu przedsięwzięć składających się z trzech projektów: „XV Międzypowiatowy Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy o Tematyce Wiejskiej”, „XIV Konkurs Recytatorski „Ojczyzna słowem malowana”” oraz „XVII Międzypowiatowy Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy o Tematyce Religijnej” w Gminnym Ośrodku Kultury w Kurowie;
- ▶ kontynuacji umowy zawartej z Polskim Radiem – Regionalną Rozgłośnią w Lublinie Radio Lublin S.A. w sprawie przygotowania i realizacji audycji „Powiśle – magazyn Ziemi Puławskiej”;
- ▶ zawarcia umowy z Lokalną Organizacją Turystyczną „Kraina Lessowych Wąwozów” w Nałęczowie dot. realizacji projektu, przygotowania i wydania folderu: „Kalendarz imprez – 2017 rok”;
- ▶ zawarcia porozumienia z Województwem Lubelskim

Obrady Zarządu Powiatu Puławskiego

- w sprawie kontynuowania współpracy w zakresie utrzymania i utrwalenia dorobku Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. KEN w Lublinie Filia w Puławach – poprzez dalsze funkcjonowanie działu pedagogicznego w ramach Biblioteki Szkolnej I LO w Puławach;
- ▶ podpisanie umów z Gminami Nałęczów, Kurów i Wąwolnica w sprawie udzielenia pomocy finansowej w zakresie dofinansowania zakupu autobusu na potrzeby warsztatów Terapii Zajęciowej w Nałęczowie w ramach realizacji projektu pn. „Łatwy dojazd”;
- ▶ wydania w faktyczne posiadanie Skarbowi Państwa – Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad działek gruntu na potrzeby realizacji inwestycji drogowej pn. „Budowa drogi ekspresowej S17 na odcinku granica województwa mazowieckiego i lubelskiego” – węzeł „Sielce” obecnie „Kurów Zachód (bez węzła)” Część nr 2: odcinek węzeł „Skrudki (bez węzła) – węzeł Sielce”;
- ▶ uzgodnienia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Miasto Puławy „Dęblińska I”;
- ▶ zaopiniowania projektu pn. „Program Ochrony Środowiska dla gminy Kazimierz Dolny na lata 2016–2019 z perspektywą na lata 2020–2023” oraz projektu pn. „Program Ochrony Środowiska dla gminy Miasto Puławy na lata 2016–2020”;
- ▶ ogłoszenia konkursów na dyrektora Zespołu Szkół nr 1 w Puławach, Zespołu Szkół Technicznych w Puławach oraz Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Puławach.

Monika Zych
Sekretarz Powiatu Puławskiego

Pod patronatem Starosty Puławskiego

„Krwawe walentynki mundurowych – dla Aleksa”

Miejsce: Zespół Szkół nr 3 w Puławach
Termin: 14 lutego 2017 r.

14 lutego 2017 r. w Zespole Szkół nr 3 w Puławach zorganizowana została akcja zbiórki krwi pod hasłem „KRWAWY WALENTYNKI W ZESPOLE SZKÓŁ NR 3”. Starosta Puławski Witold Popiołek uznając szczytny cel przedsięwzięcia objął akcję Honorowym Patronatem. Przedsięwzięcie zostało zorganizowane przy współpracy szkoły z Regionalnym Centrum Krwiodawstwa w Lublinie. Jako szkoła ucząca przyszłych mundurowych już po raz piąty, wspiera tą akcją.

XVI Ogólnopolski Konkurs Tańców Polskich „O Pierścień Księżnej Izabeli”

Miejsce: Hala Sportowa MOSiR w Puławach
Termin: 25 - 26 lutego 2017 r.

Starosta Puławski objął Honorowym Patronatem XVI Ogólnopolski Konkurs Tańców Polskich „O Pierścień Księżnej Izabeli”, który odbył się na hali sportowej MOSiR w Puławach w dniach 25 - 26 lutego 2017 r.

Z wielu względów jest to impreza szczególna również dla mieszkańców Powiatu Puławskiego, którzy od 16 lat co roku

przychodzą do hali MOSiR, aby przez dwa dni towarzyszyć zmaganiom i pokazom tancerzy z całej Polski. Liczba uczestników tegorocznej edycji Konkursu to ponad 400 osób. Były to pary taneczne (najmłodszy uczestnicy mieli po 7 lat, najstarsza kategoria obejmowała osoby powyżej 40 lat) i w dwóch klasach oraz formacje taneczne w konkursie Par Mazurek. W programie Konkursu znalazły się najpiękniejsze polskie tańce: kujawiak, mazur i krakowiak. Najmłodsza grupa zatańczyła również polkę. Wszyscy uczestnicy wystąpili w strojach wieczorowych.

XIV Międzypowiatowy Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy o Tematyce Wiejskiej

Miejsce: Gminny Ośrodek Kultury w Kurowie
Termin: 8 marca 2017 r.

Konkurs recytatorski o tematyce wiejskiej zorganizowany był 8 marca 2017 r. w Gminnym Ośrodku Kultury w Kurowie. Celem Konkursu było zainteresowanie dzieci i nauczycieli literaturą ludową. Organizatorzy chcą, aby dzieci i młodzież odkryły na nowo uroki polskiej wsi i czuły się dumnie z przynależności do ziemi ojców. Konkurs propaguje integrację środowisk szkolnych, zwłaszcza wiejskich, zapraszani są poeci twórcy ludowi, przedstawiciele władz samorządowych. Uczestnicy Konkursu dzieleni są na trzy kategorie wiekowe i przesłuchują ich trzy niezależne komisje.

II Festiwal Literacki

Miejsce: I Liceum Ogólnokształcące im. ks. A. J. Czartoryskiego w Puławach
Termin: 20 - 24 marca 2017 r.

Mottem tegorocznego Festiwalu były słowa „Przeczytać świat... zrozumieć świat. Opisać świat... wyrazić siebie.” W programie II Festiwalu Literackiego znalazły się m.in. wykład prof. dr hab. Andrzeja Stanisława Kowalczyka poświęcony Conradowi, wystawa na tematy życia i twórczości Schulza, warsztaty kreatywnego pisania, warsztaty kaligrafii, lekcja czytania z „Tygodnikiem Powszechnym” oraz konkursy literackie.

XIII Targi Pracy i Edukacji

Miejsce: Hala Sportowa Zespołu Szkół Technicznych w Puławach
Termin: 21 marca 2017 r.

21 marca 2017 r. w Hali Sportowej Zespołu Szkół Technicznych w Puławach odbyły się XIII Targi Pracy i Edukacji. Podczas targów została zaprezentowana oferta edukacyjna powiatu puławskiego i miasta Puławy.

Ideą targów jest umożliwienie osobistego kontaktu osobom poszukującym pracy zarówno z pracodawcami, jak i skorzystanie z ofert realizowanych przez publiczne służby zatrudnienia. Inicjatywa wspiera nowo powstające miejsca pracy oraz tworzenie płaszczyzny wspólnej komunikacji pomiędzy uczestnikami rynku pracy. W oparciu o tę ideę organizatorzy stworzyli możliwości, które pozwoliły pracodawcom zaprezentować swoją działalność lokalnej społeczności oraz pozyskać nowych pracowników.

Uczestnikami targów byli pracodawcy oferujący wolne miejsca pracy planujący w najbliższym czasie zwiększyć zatrud-

nienie w swojej firmie, osoby poszukujące pracy, osoby zamierzające zmienić dotychczasowe zatrudnienie, a także młodzież stojącą przed wyborem dalszej drogi zawodowej.

IV Wojewódzki Konkurs Gastronomiczny „Lubelskie inspiracje w Kuchni Polskiej”

Miejsce: Hala Sportowa Zespołu Szkół Technicznych w Puławach

Termin: 22 marca 2017 r.

Zespół Szkół nr 1 im. Stefanii Sempołowskiej w Puławach od roku szkolnego 2013/2014, realizuje Wojewódzki Konkurs Gastronomiczny „Lubelskie inspiracje w Kuchni Polskiej”. Ideą Konkursu jest promocja sztuki kulinarnej charakterystycznej dla regionu lubelskiego, poznanie i propagowanie tradycji kulinarnej Lubelszczyzny, doskonalenie umiejętności kulinarnych, pomysłowości i kreatywności uczniów szkół gastronomicznych, podnoszenie poziomu kształcenia zawodowego, nawiązywanie współpracy z innymi szkołami gastronomicznymi oraz przedsiębiorstwami związanymi z gastronomią. Konkurs skierowany był do uczniów szkół ponadgimnazjalnych o profilu gastronomicznym z województwa lubelskiego.

IV edycja konkursu międzyszkolnego „Znam przepisy ruchu drogowego”

Miejsce: Zespole Szkół nr 2 im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Puławach

Termin: 22 marca 2017 r.

Konkurs adresowany był do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Jego głównym celem była popularyzacja przepisów ruchu drogowego wśród dzieci i młodzieży oraz promowanie właściwego, bezpiecznego i kulturalnego zachowania się w ruchu drogowym.

Międzyszkolny konkurs Wiedzy o Polsce pod hasłem „Sławni Polacy”

Miejsce: Szkoła Podstawowa w Leokadiowie

Termin: 30 marca 2017 r.

Konkurs adresowany był do uczniów szkół podstawowych powiatu puławskiego. Ma on na celu kształtowanie postaw szacunku i miłości do Ojczyzny oraz pogłębienia wiedzy o historii, tradycji i kulturze naszego Narodu. Ideą konkursu „Sławni Polacy” jest propagowanie ludzi z pasją, Polaków, z których możemy być dumni. Tych, których nazwiska i osiągnięcia znane są tylko lokalnie lecz również na całym świecie. Postaci wybrane do konkursu są przedstawicielami najróżniejszych dziedzin są to zarówno podróżnicy, odkrywcy, pisarze, malarze, muzycy jak i naukowcy, sportowcy oraz duchowni. Dla organizatorów ważne jest również, by pokazać ludzi z pasją i udowodnić uczniom, że mając pasję można realizować w życiu wszystkie swoje cele i jednocześnie zapisać swoje nazwisko na kartach historii.

VI edycja konkursu o tematyce profilaktyczno – prozdrowotnej – Jestem świadomy – jestem bezpieczny.

Miejsce: Zespół Szkół Technicznych w Puławach

Termin: 30 marca 2017 r.

Konkurs realizowany był przez nauczycieli Zespołu Szkół Technicznych oraz Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Puławach. Skierowany był do młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z Puław oraz powiatu puławskiego. Głównym celem konkursu było kształtowanie wśród uczniów właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych, zwrócenia uwagi na problematykę uzależnień oraz profilaktykę HIV/AIDS.

Koncert charytatywny „PROMYK NADZIEI”

Miejsce: Zespół Szkół nr 1 w Puławach

Termin: 10 kwietnia 2017 r.

Koncert Charytatywny „PROMYK NADZIEI” na rzecz Hospicjum im. św. Matki Teresy z Kalkuty w Puławach. Koncert miał na celu zapoznanie młodzieży z sytuacją osób cierpiących z powodu raka, starając się jednocześnie uwrażliwić ich serca na ludzi chorych i potrzebujących. Jednocześnie Hospicjum chce zapoznać uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z Europejskim Kodeksem Walki z Rakiem. W koncercie wzięli udział uczniowie szkół powiatu puławskiego – Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2, Zespołu Szkół nr 3, Zespołu Szkół nr 2, Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1, I Liceum Ogólnokształcącego im. ks. A. J. Czartoryskiego, oraz Zespołu Szkół Europejskich.

Międzyszkolny Konkurs Talentów „Pokaż się!”

Miejsce: I Liceum Ogólnokształcące im. ks. A. J. Czartoryskiego w Puławach

Termin: 24 kwietnia 2017 r.

Konkurs ma na celu promocję artystycznie uzdolnionych uczniów naszego regionu, ma zachęcić młodzież do rozwoju swoich pasji i uzdolnień oraz wyłonić największą osobowość artystyczną spośród zgłoszonych do udziału w rywalizacji. Konkurs wpisał się już w kalendarz wiosennych imprez artystycznych regionu i stał się ważnym wydarzeniem kulturalnym dla społeczności uczniowskich.

Konkurs Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej „Śpiewający Słowik”

Miejsce: Gminny Dom Kultury w Wąwolnicy

Termin: 27 kwietnia 2017 r.

Powiatowy Konkurs Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej „Śpiewający Słowik” w Wąwolnicy, gromadzi dzieci i młodzież z powiatu puławskiego, którzy konkurują w 4 kategoriach wiekowych (I kat. 6-10 lat, II kat. 11-13 lat, III kat. 14-16 lat, IV kat. 17-20 lat). Każdy wykonawca przygotowuje 2 utwory, prezentuje jeden wybrany przez siebie, a drugi na wyraźną prośbę jurorów. W eliminacjach powiatowych wyłaniane są najlepsze głosy, które zmierzą się w czerwcu, na scenie Wojewódzkiego Konkursu Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej „Śpiewający Słowik” w Rykach. Konkurs od wielu lat cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem młodych, zdolnych, rozśpiewanych ludzi, w Gminnym Domu Kultury w Wąwolnicy odbywa się od 2008 roku.

Celem przeglądu jest: prezentacja dorobku artystycznego solistów, popularyzacja śpiewania piosenki polskiej (właściwy dobór repertuaru), wymiana pomysłów i doświadczeń wykonawców, instruktorów i nauczycieli, pogłębianie zainteresowań uczestników wartościami muzyki jak również inspiracji do czynnego uczestnictwa w ich rozwijaniu, promowanie twórczości artystycznej uczestników.

XIV Konkurs Recytatorski „Ojczyzna słowem malowana”

Miejsce: Gminny Ośrodek Kultury w Kurowie
Termin: 10 maja 2017 r.

XIV Konkurs Recytatorski „Ojczyzna słowem malowana” jest imprezą własną Gminnego Ośrodka Kultury w Kurowie. Powstał 14 lat temu, od początku kierowany jest do dzieci i młodzieży interesujących się poezją. Słowem wiodącym konkursu jest OJCZYŻNA - słowo, które w poezji polskiej pojawia się w całym bogactwie znaczenia i skali uczuciowej. Temat jest wdzięczny i szeroki, jak szerokie jest pojęcie ojczyzny, jest chętnie prezentowany przez recytatorów. Konkurs odbywa się zawsze w maju, w nawiązaniu do kolejnych rocznic uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

Mottem Konkursu jest wiersz Mieczysława Młodzika pt. „Ojczyzna moja”

Ojczyznę moją - wieś kwitnąca w sadach
i polna ścieżka zakończona niebem.
Ojczyznę moją - twarde ręce ojca,
spękane od roboty i pachnące chlebem.

Ojczyznę moją - zadymione miasta
i brata-robotnika czarna, ciężka praca.
Ojczyznę moją - ziemia i powietrze
i wszystko, co się ludziom na korzyść obraca.

Ojczyznę moją - każda cegła domu
i Miłujących Wolność pomnik: - groby w kwiatkach...
Ojczyznę moją - każde proste serce:
serce, co nawet w obcym umie dojrzeć Brata!...

Międzypowiatowy Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Religijnej

Miejsce: Gminny Ośrodek Kultury w Kurowie
Termin: 17 maja 2017 r.

Celem konkursu jest zainteresowanie dzieci i nauczycieli literaturą religijną, która tak mało miejsca zajmuje w programach szkolnych, a przecież dostarcza doskonałych wzorców i jest najpiękniejszą modlitwą do Boga. Drogę wielu pokoleń Polaków wyznaczały uosobione pojęcia „Bóg, Honor, Ojczyzna”. Obcowanie z literaturą religijną i świadome jej przeżywanie pozwala młodym ludziom rozwinąć własną osobowość, wrażliwość na to, co piękne i istotne, co kształtuje charakter. Dzięki młodemu pokoleniu, wychowanemu w duchu tolerancji, miłości bliźniego, szanującemu prawa człowieka do godnego życia - możemy śmiało patrzeć w przyszłość, bez obawy o jutro, o los świata. Przygotowując konkurs recytatorski dla dzieci, organizatorzy pragnęli wskazać im inną, lepszą, prostszą drogę, poprzez zwrócenie uwagi na prawdziwe wartości ukryte w obrazach poetyckich, a wydobyte piękną i mądrą prezentacją tekstu. Obudzić wrażliwość na piękno polskiego języka i bogactwo jego odcieni,

przeciwstawiając się w ten sposób otaczającym nas wulgaryzmem i zwrotom obcojęzycznym.

Dzień Dziecka Festyn Rodzinny

Miejsce: Młyny
Termin: 28 maja 2017 r.

28 maja 2017 r. w Młynkach odbędzie się Dzień Dziecka – II Festyn

Rodzinny. Festyn skierowany jest do dzieci z terenu Gminy Końskowola. Celem festynu jest organizacja różnych zabaw oraz konkursów dla dzieci m.in. dmuchana zjeżdżalnia, gry i zabawy integracyjne z animatorami, otwarte studio fotografii, sztuka teatralna dla dzieci, przejażdżki kucykami, konkursy plastyczne oraz wiele innych atrakcji.

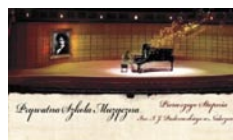
Konkurs Wiedzy o Krajach Niemieckojęzycznych „Ausflug In dieLandeskunde”

Miejsce: Zespół Szkół nr 3 im. Marii

Dąbrowskiej w Puławach

Termin: 2 czerwca 2017 r.

Starosta Puławski objął Honorowym Patronatem Konkurs Wiedzy o Krajach Niemieckojęzycznych „Ausflug in die Landeskunde” organizowany przez Zespół Szkół nr 3 im. Marii Dąbrowskiej w Puławach. Konkurs cieszy się dużym zainteresowaniem. Dzięki niemu młodzież rozwija swoje zainteresowania językiem niemieckim i krajami niemieckiego obszaru językowego oraz kształtuje postawę tolerancji, empatii i akceptacji wobec innych narodów, ich kultury i języka. Konkurs przebiega w dwóch etapach, w finale przewidziany jest udział 25 uczestników z różnych szkół powiatu puławskiego, którzy przejdą eliminacje wstępne w swoich placówkach.

XVIII edycja Konkursu „Moje inspiracje muzyczne”

Miejsce: Nałęczów

Termin: 5 - 6 czerwca 2017 r.

Konkurs organizowany jest przez Szkołę Muzyczną I stopnia im. Ignacego Jana Paderewskiego w Nałęczowie i Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Edukacji Artystycznej „Preludium” w Nałęczowie. Celem konkursu jest popularyzacja muzyki klasycznej, możliwość twórczej konfrontacji umiejętności i osiągnięć młodych adeptów sztuki instrumentalnej i gry zespołowej, podnoszenie poziomu nauczania poprzez wymianę doświadczeń i analizę własnych działań oraz promowanie i upowszechnianie muzyki kameralnej i solowej. Konkurs ma zasięg międzynarodowy i ma na celu promocję młodych talentów, w kraju i za granicą, w regionie, mieście i uzdrowisku. Podczas finału organizatorzy planują koncert światowej sławy pianisty Karola Radziwinowicza, Prezesa Stowarzyszenia Pianistów – Pedagogów EPTA Poland oraz Międzynarodowego Towarzystwa Muzyki Polskiej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Warszawie.

Magdalena Kobialka

Wydział Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki

Dotacje na realizację zadań o charakterze pożytku publicznego w 2017 r.

Samorząd Powiatu Puławskiego od wielu lat współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie wspierania ich działalności mającej charakter pożytku publicznego. W tym roku Zarząd Powiatu Puławskiego udzielił dotacji na realizację zadań z zakresu kultury, kultury fizycznej oraz turystyki na ogólną kwotę 131 500 zł.

Szczegóły dotyczące realizowanych projektów zawierają poniższe tabele:

Zadania z zakresu kultury:

Lp.	Podmiot realizujący zadanie publiczne	Tytuł zadania	Przyznana kwota dotacji (zł.)
1	Parafia Rzymskokatolicka pw. Miłosierdzia Bożego w Puławach, ul. Kowalskiego 1, 24-100 Puławy	Msza Koronacyjna C-Dur W. A. Mozarta w hołdzie Św. Bratu Albertowi w 150-lecie powstania Powiatu Puławskiego	5 500,00
2	Stowarzyszenie Rodzina, ul. Piramowicza 12, 24-100 Puławy	VIII Puławskie Międzynarodowe Warsztaty Puławskie GOSPEL	3 000,00
3	Stowarzyszenie Niezapominajka Borysów, Borysów 53, 24-103 Żyrzyn	Święto Niezapominajki w Borysowie	2 500,00
4	Towarzystwo Przyjaciół Gołębia, Gołąb ul. Folwarki 1, 24-100 Puławy	Pomysły dla Wisły	6 000,00
5	Ochotnicza Straż Pożarna w Bronowicach, Bronowice 95b, 24-100 Puławy	Koncert Orkiestry Dętej w 100-lecie OSP w Bronowicach w tle Jubileuszu 150-lecia Powiatu Puławskiego	4 500,00
6	Stowarzyszenie Akademia Rozwoju Kobiet Aktywnych ARKA, Sielce 136, 24-130 Końskowola	Tradycja i kultura pieczenia chleba na Ziemi Puławskiej	7 500,00
7	Towarzystwo Przyjaciół Góry Puławskiej, Góra Puławska, ul. Ogrodowa 18, 24-100 Puławy	XVII Dni Kultury Chrześcijańskiej	3 600,00
8	Stowarzyszenie Rodzina, ul. Piramowicza 12, 24-100 Puławy	XVII Dzień Papieski	2 000,00
9	Towarzystwo Inicjatyw Własnych Inspiracje, ul. Wojska Polskiego 4, 24-100 Puławy	II Rajd Rowerowo-Historyczny „Kontrofensywa Rowerowa 2017”	1 500,00
10	Fundacja im. Wincentego i Franciszka Lesslów, ul. Środkowa 4, 24-100 Puławy	II Festiwal im. Wincentego i Franciszka Lesslów w Puławach	5 000,00

11	Stowarzyszenie Puławski Uniwersytet Trzeciego Wieku, ul. Piłsudskiego 74, 24-100 Puławy	Obchody XXV-lecia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Puławach	1 000,00
12	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów - Oddział Rejonowy w Puławach, ul. 6 Sierpnia 5, 24-100 Puławy	Dzień Seniora dniem obchodów 150-lecia Powiatu Puławskiego poprzez promocję kultury i tradycji regionu	4 000,00
13	Lokalna Organizacja Turystyczna „Kraina Lessowych Wąwozów”, Al. Kasztanowa 12, 24-150 Nałęczów	Sztuka odpoczynku w Krainie Lessowych Wąwozów	5 400,00
Suma			51 500,00

Zadania z zakresu kultury fizycznej:

Lp.	Podmiot realizujący zadanie publiczne	Tytuł zadania	Przyznana kwota dotacji (zł.)
1	Puławska Fundacja Osób Niepełnosprawnych PA-KT ul. Wróblewskiego 21 24-100 Puławy	XIV Turniej Tenisa Stołowego	1 600,00
2	Stowarzyszenie RODZINA ul. Piramowicza 12 24-100 Puławy	VIII Rowerowy Wyścig po Kremówce	2 800,00
3	Lubelska Organizacja Wojewódzka Ligi Obrony Kraju ul. Nałęczowska 25 20-701 Lublin	Powiatowe Zawody Strzeleckie Szkół Gimnazjalnych i Ponadgimnazjalnych w strzelaniu z broni pneumatycznej i kulowej	3 500,00
4	Lubelska Organizacja Wojewódzka Ligi Obrony Kraju ul. Nałęczowska 25 20-701 Lublin	XVI Integracyjne Zawody Strzeleckie Miast i Gmin Powiatu Puławskiego o „Puchar Przewodniczącego Rady Powiatu i Starosty Puławskiego”	3 600,00
5	Fundacja BezMiar ul. Poprzeczna 13 Góra Puławska 24-100 Puławy	Bieg Pomarańczowych Sznurówek na 50-lecie Zespołu Szkół Technicznych w Puławach	2 500,00
6	Puławskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej ul. Wróblewskiego 15 24-100 Puławy	Organizacja ogólnodostępnych imprez i zawodów sportowo - rekreacyjnych	7 000,00
7	Puławskie Stowarzyszenie Tenisowe SYBILLA ul. Gen. Fieldorfa „Nila” 16/8 24-100 Puławy	Organizacja Amatorskich Turniejów Tenisa Ziarnego w Puławach	2 500,00
8	Klub Sportowy WISŁA Puławy ul. Hauke Bosaka 1 24-100 Puławy	Czwartki Lekkoatletyczne 2017	3 500,00
9	Powiatowy Szkolny Związek Sportowy w Puławach ul. 6 Sierpnia 30 24-100 Puławy	Współzawodnictwo międzyszkolne: Igrzyska, Gimnazjada, Licealiada	36 500,00
10	Fundacja RUSZAJ na SZLAK Bronowice 5c, 24-100 Puławy	Bieg Szlak Trafi 2017	1 500,00
Suma			65 000,00

Zadania z zakresu turystyki:

Lp.	Podmiot realizujący zadanie publiczne	Tytuł zadania	Przyznana kwota dotacji (zł.)
1	Rejonowe Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Lublinie Al. Zygmuntowskie 4 20-101 Lublin	Turystyka kajakowa - Krajobrazowe spływy Wisłą - 2017 Rokiem Rzeki Wisły	5 500,00
2	Stowarzyszenie Pomocy i Wspierania Rozwoju Niepełnosprawnych „Szansa” Kęłbo 7, 24-160 Wąwolnica	Taborem, rowerem, pieszo podążamy w stronę Wisły	1 500,00
3	Stowarzyszenie Puławskie Pielgrzymki Rowerowe ul. Saperów Kaniowskich 2 24-100 Puławy	VI Integracyjny rajd rowerowy „Łączy nas rower”	2 000,00
4	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Puławach ul. 6 Sierpnia 5, 24-100 Puławy	Wycieczka Turystyczna Gołąb - Puławy - Kazimierz Dolny - Janowiec - promocja walorów turystycznych rzeki Wisły	1 000,00
5	Lokalna Organizacja Turystyczna „Kraina Lessowych Wąwozów” Al. Kasztanowa 2 24-150 Nałęczów	Wisła w Krainie Lessowych Wąwozów	4 000,00
6	Stowarzyszenie Puławski Uniwersytet Trzeciego Wieku ul. Marsz. Józefa Piłsudskiego 74 24-100 Puławy	Wycieczka krajoznawczo-integracyjna - poznanie kultury, tradycji i zabytków Ziemi Puławskiej	500,00
7	Stowarzyszenie „Przeszłość - Przyszłości” z siedzibą w Puławach, ul. Kołłątaja 56/2 Biuro ul. Skowieszyńska 32 24-100 Puławy	Rewitalizacja „Czarnego Szlaku”	500,00
Suma			15 000,00

Andrzej Wenerski
Kierownik Wydziału, Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki

Przygotowania Powiatu Puławskiego do reformy oświatowej

W związku z reformą systemu oświaty, Związek Powiatów Polskich wspólnie z Powiatem Puławskim zorganizował w dniu 24 stycznia br. w Starostwie Powiatowym w Puławach warsztaty szkoleniowe dotyczące nowego ustroju szkolnego pt. „Szkoły prowadzone przez powiaty w nowym systemie oświaty”. Spotkanie poprowadziła Pani Katarzyna Liszka-Michałka - ekspert Związku Powiatów Polskich specjalizujący się w prawie oświatowym.

Warsztaty przeznaczone były w szczególności dla pracowników wydziałów edukacji oraz dyrektorów szkół; wzięło w nim udział 60. przedstawicieli powiatów/miast na prawach powiatu, które są członkami Związku Powiatów Polskich. (m.in. z województw: lubelskiego, mazowieckiego, świętokrzyskiego).

Szkolenie miało na celu przedstawienie najważniejszych zmian w prawie oświatowym z omówieniem poszczególnych działań, należących do kompetencji organów prowadzących szkoły publiczne. Była także okazja do dyskusji i podzielenia się wątpliwościami.

Wiedza przekazana przez eksperta ZPP umożliwi precyzyjne przygotowanie się do reorganizacji w sektorze oświaty.

*Małgorzata Noskowska
Kierownik Wydziału Edukacji*

Projekt dostosowania sieci szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych do nowego ustroju szkolnego

W dniu 22 lutego na XXVII Sesji Rada Powiatu Puławskiego podjęła uchwałę w sprawie projektu dostosowania sieci szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych do nowego ustroju szkolnego, wprowadzonego ustawą – Prawo oświatowe oraz ustalenia sieci szkół ponadpodstawowych i specjalnych, co wynika z art. 213 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60).

Zgodnie z tym przepisem w uchwale określa się:

1) Plan sieci publicznych szkół ponadgimnazjalnych i szkół specjalnych, prowadzonych przez powiat, z uwzględnieniem szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych mających siedzibę na obszarze powiatu prowadzonych przez inne organy, tak aby umożliwić dzieciom i młodzieży zamieszkującym na obszarze powiatu lub przebywającym w podmiotach i jednostkach, o których mowa w art. 4 pkt. 2 lit. b ustawy – Prawo oświatowe, realizację odpowiednio obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, na okres od dnia 1 września 2017 r. do dnia 31 sierpnia 2019 r. z uwzględnieniem klas dotychczasowych gimnazjów specjalnych prowadzonych w szkołach innego typu.

2) Plan sieci publicznych szkół ponadpodstawowych i szkół specjalnych, prowadzonych przez powiat, z uwzględnieniem szkół ponadpodstawowych i specjalnych mających siedzibę na obszarze powiatu prowadzonych przez inne organy, tak aby umożliwić dzieciom i młodzieży zamieszkującym na obszarze powiatu lub przebywającym w podmiotach i jednostkach, o których mowa w art. 4 pkt. 2 lit. b ustawy – Prawo oświatowe, realizację odpowiednio obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, na okres od dnia 1 września 2017 r. do dnia 31 sierpnia 2019 r. z uwzględnieniem klas dotychczasowych zasadniczych szkół zawodowych, o których mowa w art. 164.

3) Warunki przekształcenia dotychczasowych publicznych gimnazjów w odpowiednio publiczne ośmioletnie szkoły podstawowe, publiczne licea ogólnokształcące, publiczne technika lub publiczne branżowe szkoły I stopnia, a w przypadku gimnazjów specjalnych – także w publiczne szkoły podstawowe specjalne, prowadzonych przez powiat, w tym:

- a) dzień rozpoczęcia działalności przez te szkoły, określony zgodnie z art. 129 ust. 2, 4 i 6;
- b) rok szkolny, w którym rozpoczyna się kształcenie w klasie I – w przypadku szkół podstawowych, w tym szkół podstawowych specjalnych.

4) Warunki włączenia publicznych gimnazjów odpowiednio do publicznych ośmioletnich szkół podstawowych, publicznych liceów ogólnokształcących, publicznych techników lub publicznych branżowych szkół I stopnia, a w przypadku gimnazjów specjalnych – także do publicznych szkół podstawowych specjalnych, prowadzonych przez powiat, w tym:

- a) dzień rozpoczęcia działalności przez ośmioletnią szkołę podstawową, w tym szkołę podstawową specjalną, liceum ogólnokształcące, technikum lub branżową szkołę I stopnia, określony zgodnie z art. 129 ust. 2, 4 i 6;
- b) rok szkolny, w którym rozpoczyna się kształcenie w klasie I ośmioletniej szkoły podstawowej, w tym szkoły podstawowej specjalnej;
- c) dzień zakończenia działalności gimnazjum, w tym gimnazjum specjalnego, określony zgodnie z art. 129 ust. 16.

5) Projekt planu sieci publicznych szkół ponadpodstawowych oraz szkół specjalnych, prowadzonych przez powiat, z uwzględnieniem szkół ponadpodstawowych i specjalnych mających siedzibę na obszarze powiatu prowadzonych przez inne organy prowadzące, tak aby umożliwić dzieciom i młodzieży zamieszkującym na obszarze powiatu lub przebywającym w podmiotach i jednostkach, o których mowa w art. 4 pkt. 2 lit. b ustawy – Prawo oświatowe, realizację odpowiednio obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, od dnia 1 września 2019 r. z uwzględnieniem klas dotychczasowych publicznych zasadniczych szkół zawodowych, o których mowa w art. 164, publicznych trzyletnich liceów ogólnokształcących, o których mowa w art. 148 oraz klas dotychczasowych publicznych czteroletnich techników, o których mowa w art. 154.

Powiat Puławski jest organem prowadzącym dla trzech gimnazjów, w każdym przypadku są to szkoły specjalne: Gimnazjum nr 8 w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. M. Grzegorzewskiej w Puławach (SOSW w Puławach), Gimnazjum nr 9 w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym (MOW w Puławach), Gimnazjum nr 10 w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Puławach (MOS w Puławach) pozostającym w strukturze organizacyjnej Regionalnego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Puławach.

Gimnazjum nr 8 (w SOSW w Puławach) oraz Gimnazjum nr 9 (w MOW w Puławach) zostaną włączone z dniem 1 września 2017 r. do Szkoły Podstawowej odpowiednio nr 12 (w SOSW w Puławach) i nr 13 (w MOW), uzasadnione jest to w art. 129 ust. 1 cyt. ustawy. Przewiduje się, że w Szkole Podstawowej nr 13 w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym z uwagi na specyfikę placówki, będą funkcjonowały jedynie klasy VII i VIII. Włączenie ww. gimnazjów do istniejących szkół podstawowych a nie przekształcenie ich w szkoły podstawowe podyktowane jest tym, że zgodnie z art. 98 cyt. ustawy, w wyniku zmian dotyczących gimnazjów, nie mogą powstać zespoły publicznych szkół, w skład których będą wchodziły szkoły tego samego typu.

Gimnazjum nr 10 w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii zostanie przekształcone w Szkołę Podstawową Specjalną (w MOS w Puławach) obejmującą strukturę klas VI-VIII. Zgodnie z art. 200 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60), w uzasadnionych przypadkach dotychczasowe gim-

nazja specjalne mogą być przekształcone w ośmioletnie szkoły podstawowe specjalne obejmujące strukturą organizacyjną część klas tej szkoły. Uchwała w przedmiotowej sprawie została skierowana do zaopiniowania do organizacji związkowych oraz do kuratora oświaty. Opinia kuratora oświaty będzie miała charakter wiążący dla jednostki samorządu terytorialnego natomiast opinia związków zawodowych już nie. Po uzyskaniu opinii od ww. instytucji, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego w terminie do dnia 31 marca 2017 r. podejmie uchwałę w sprawie dostosowania sieci szkół do nowego ustroju szkolnego. Uchwała ma na celu umożliwienie uczniom oraz ich rodzicom zapoznanie się z pełną informacją o nowej sieci szkół na terenie Powiatu Puławskiego w zakresie szkół ponadgimnazjalnych, ponadpodstawowych i specjalnych, modyfikowanej w związku ze zmianą ustroju szkolnego.

Po zmianie ustroju szkolnego będą funkcjonowały:

1. Ośmioletnia szkoła podstawowa – od 1 września 2017 r. z tym dniem sześcioklasowa szkoła podstawowa staje się ośmioletnią. Organ prowadzący dotychczasową sześcioklasową szkołą podstawową stwierdza jej przekształcenie w drodze uchwały w terminie do dnia 30 listopada 2017 r. w ośmioletnią szkołę podstawową.
2. Czteroletnie liceum ogólnokształcące – od 1 września 2019 r. w latach szkolnych 2019/2020, 2020/2021 oraz 2021/2022 w czteroletnim Liceum Ogólnokształcącym będą funkcjonowały klasy dotychczasowego trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego. Organ prowadzący dotychczasowe trzyletnie liceum ogólnokształcące stwierdza jego przekształcenie w drodze uchwały w terminie do dnia 30 listopada 2019 r. w czteroletnie liceum ogólnokształcące.
3. Pięcioletnie technikum - od 1 września 2019 r. w latach szkolnych 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 oraz 2022/2023 w pięcioletnim technikum będą funkcjonowały klasy dotychczasowego czteroletniego technikum. Organ prowadzący dotychczasowe czteroletnie technikum stwierdza jego przekształcenie w drodze uchwały w terminie do dnia 30 listopada 2019 r. w pięcioletnie technikum.
4. Trzyletnia branżowa szkoła I stopnia – od 1 września 2017 r. w latach szkolnych 2017/2018 oraz 2018/2019 w Branżowej Szkole I Stopnia będą funkcjonowały klasy I i II dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej. Organ prowadzący dotychczasową zasadniczą szkołę zawodową stwierdza jej przekształcenie w drodze uchwały w terminie do dnia 30 listopada 2017 r. w branżową szkołę I stopnia.
5. Trzyletnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy – od 1 września 2017 r. Organ prowadzący dotychczasową szkołę specjalną przysposabiającą do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi stwierdza jej przekształcenie w drodze uchwały w terminie do dnia 30 listopada 2017 r. w szkołę specjalną przysposabiającą do pracy, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt. 2 lit. d ustawy Prawo oświatowe.
6. Dwuletnia branżowa szkoła II stopnia – od dnia 1 września 2020 r. szkoła policealna dla osób posiadających wykształcenie średnie lub wykształcenie średnie branżowe o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku – od 1 września 2017 r. Organ prowadzący dotychczasową szkołę policealną stwierdza jej przekształcenie w drodze uchwały w terminie do dnia 30 listopada 2017 r. w szkołę policealną, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt. 2 lit. f ustawy Prawo oświatowe.

Małgorzata Noskowska
Kierownik Wydziału Edukacji

INFORMACJA DLA UŻYTKOWNIKÓW WIECZYSTYCH NIERUCHOMOŚCI STANOWIĄCYCH WŁASNOŚĆ SKARBU PAŃSTWA ORAZ NIERUCHOMOŚCI STANOWIĄCYCH WŁASNOŚĆ POWIATU PUŁAWSKIEGO

Starosta Puławski przypomina, że w dniu 31 marca 2017 r. upłynął termin wnoszenia opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa (*nr konta: 80 1020 3219 0000 9002 0012 1020, Bank PKO BP S.A. o/Puławy*) oraz nieruchomości stanowiących własność Powiatu Puławskiego (*nr konta: 18 1020 3219 0000 9002 0012 0196, Bank PKO BP S.A. o/Puławy*), ustalonej na 2017 rok.

Jednocześnie Starosta Puławski informuje, że użytkownikom wieczystym nieruchomości przeznaczonych lub wykorzystywanych na cele mieszkaniowe, którzy złożą wnioszek oraz spełniają kryterium dochodowe (miesięczny dochód brutto na 1 członka gospodarstwa domowego nie przekracza 50 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym rok, za który opłata ma być wnoszona), przysługuje 50 % bonifikata od opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego.

Zgodnie z komunikatem Prezesa GUS z dnia 9 lutego 2017 r. ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym RP Monitor Polski, przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w 2016 roku wynosiło **4.047,21 zł brutto**.

Wzór wniosku o udzielenie bonifikaty dostępny jest w pok. 104 Starostwa Powiatowego w Puławach.

Szczegółowe informacje dotyczące wysokości opłat z tytułu użytkowania wieczystego pod nr tel. 81 886-11-52 (Wydział Zarządzania Nieruchomościami) oraz 81 886-11-33 (Wydział Finansów i Budżetu).

Podstawa prawna: art. 71 i 74 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2016 r. poz. 2147 z późn. zm.)

Sporządziła: Agnieszka Kapłon
Wydział Zarządzania Nieruchomościami

Kursy reedukacyjne

Rok 2017 niesie wiele zmian dla kierowców, a jedną z nich są kursy reedukacyjne. System CEPIK 2.0 nadal nie jest gotowy, a data jego wprowadzenia była już kilkakrotnie przekładana. Obecnie termin wprowadzenia ustalono na 4 czerwca 2018 r. Dzięki znowelizowanej ustawie z dnia 1 stycznia 2017 r. nie trzeba czekać kolejnych 18 miesięcy, aby zmusić nietrzeźwych kierowców do przemyślenia swojego zachowania. Odpis wyroku Sądu skazującego kierowcę za jazdę w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środków odurzających stanowi podstawę dla Starosty do skierowania na kurs reedukacyjny.

Do tej pory opcja ta była zablokowana, ponieważ ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami wymagała, aby takie skierowania były oparte na informacjach zawartych w Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców. To właśnie do CEPIK-u 2.0 miały trafić wyroki Sądu dotyczące kierowców, którzy kierowali pojazdem w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu.

Kurs reedukacyjny w zakresie problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii jest prowadzony w formie dwudniowych wykładów i obejmuje w szczególności przedstawienie skutków wypadków drogowych, wpływu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu na funkcje percepcyjne kierującego oraz na podejmowane przez niego decyzje w ruchu drogowym, a także psychologicznych aspektów kierowania pojazdem i uczestnictwa w ruchu drogowym. Kursy te organizowane są za opłatą przez Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego. W założeniu ustawodawcy wykładowcy postarają się w dobitny sposób obalić mity, mówiące o tym, że alkohol nie ma wpływu na sprawność prowadzenia pojazdu. Pokażą również statystyki policyjne obrazujące tragiczne skutki jazdy po alkoholu.

Zgodnie z ustawą osoby, które straciły prawo jazdy za jazdę w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środków odurzających, aby odzyskać dokument, będą musiały m.in. odbyć kurs w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji administracyjnej o skierowaniu oraz przedstawić w urzędzie zaświadczenie o ukończeniu kursu w terminie 6 tygodni od dnia doręczenia decyzji (dodatkowo w przypadku zatrzymania prawa jazdy na więcej niż rok, należy ponownie zdać egzamin).

Kilkugodzinna terapia ma nauczyć kierowców odpowiedzialności, a przede wszystkim samokontroli. Rozmowy mają dotyczyć tego, w jaki sposób właściwie oceniać swoją aktualną sprawność, jako uczestnika ruchu. Kierowcy skierowani na kurs dowiedzą się również, jak radzić sobie w sytuacjach, gdy otoczenie wywiera presję, aby wspólnie napić się czegoś mocniejszego. Wykłady mają na celu pokazać w jaki sposób zorganizować sobie bezpieczny transport, a także, jak asertywnie odmówić sięgnięcia po kieliszek.

Marek Soboń
Z-ca Kierownika Wydziału Komunikacji i Dróg

Kultura

„Płynie Wisła, płynie” – rok 2017 Rokiem Rzeki Wisły - Inicjatywy Powiatowej Biblioteki Publicznej w Puławach

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, doceniając znaczenie Wisły w życiu naszego Narodu i Państwa, ogłosił rok 2017 Rokiem Rzeki Wisły. Wisła – Królowa Polskich Rzek - to nasze naturalne, a także historyczno-kulturowe dziedzictwo. Aż cztery jednostki samorządowe powiatu puławskiego położone są wzdłuż Wisły. Żyjemy i mieszkamy w powiecie, który rzeka łączy i integruje. Powiatowa Biblioteka Publiczna w Puławach, włączając się w obchody Roku Rzeki Wisły, przygotowała kilka inicjatyw promujących walory turystyczne i przyrodnicze rzeki. Jedną z nich będzie książka autorstwa Jacka Śnieżka o tytule „Dopóki płynie – Rok 2017 Rokiem Rzeki Wisły”, pod redakcją Powiatowej Biblioteki Publicznej w Puławach. Dopelnieniem wydawnictwa będzie wystawa objazdowa „Płynie Wisła, płynie”.

Dodatkowo Powiatowa Biblioteka Publiczna i Młodzieżowy Dom Kultury w Puławach przygotowały dwa konkursy dotyczące Wisły. Pierwszy z nich - konkurs literacki pt. „Mój świat – nad Wisłą” - na opowiadanie, baśń lub wiersz, skierowany jest do uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych

„Mój świat - nad Wisłą”

Konkurs powiatowy na opowiadanie, baśń lub wiersz

Do wygrania karty prezentowe do sieci salonów EMPiK!

Termin nadsyłania prac - do 12 maja 2017 r.

Wszelkie informacje o konkursie, włącznie z regulaminem dostępne są na stronach internetowych: www.mdk.pulawy.pl, www.bib.pulawy.powiat.pl oraz w siedzibie Organizatorów.

Organizatorzy:
Powiatowa Biblioteka Publiczna
oraz Młodzieżowy Dom Kultury

**„Płynie Wisła,
płynie”**
-maskotka Wisły

Powiatowy konkurs plastyczny

**Termin nadsyłania prac
- do 12 maja 2017 r.**

**Do wygrania karty prezentowe
do sieci salonów EMPIK!**

Wszelkie informacje o konkursie, włącznie z regulaminem dostępne są na stronach internetowych: www.mdk.pulawy.pl, www.bib.pulawy.powiat.pl oraz w siedzibie Organizatorów.

Organizatorzy:
Powiatowa Biblioteka
Publiczna
oraz Młodzieżowy
Dom Kultury

i ponadgimnazjalnych oraz do wszystkich zainteresowanych osób dorosłych.

Drugi zaś konkurs – konkurs plastyczny „Płynie Wisła, płynie” – Maskotka Wisły, skierowany jest do uczniów szkół podstawowych.

Więcej szczegółów oraz regulaminy dostępne są na stronach internetowych: www.bib.pulawy.powiat.pl oraz www.mdk.pulawy.pl, a także w siedzibach organizatorów. Serdecznie zapraszamy do włączenia się z nami w Ogólnopolskie Obchody Roku Rzeki Wisły!

Agnieszka Piłat

Powiatowa Biblioteka Publiczna w Puławach

Turniej jednego wiersza „Nie pisz do szuflady”

Kolejna, czwarta edycja, Turnieju jednego wiersza „Nie pisz do szuflady” pokazała, że młodzi autorzy nie zrażają się trudną formą konkursu.

Impreza, organizowana przez MDK w Puławach, daje możliwość wzięcia udziału w swoistym, zbiorowym wieczorze autorskim.

Twórcy wierszy - dzieci i młodzież z powiatu puławskiego - mają odczytać przed publicznością własny tekst. Prezentacji przysłuchuje się powołana przez organizatora komisja, która na bieżąco ocenia i po wysłuchaniu wszystkich wystąpień przyznaje jedną nagrodę w kategoriach wiekowych.

W tym roku jury w składzie: Marzena Romańczuk - przewodnicząca, Katarzyna Grudzień, Agnieszka Piłat, Mariola

Błazik i Zbigniew Kozak po wysłuchaniu 16 prezentacji z puławskich szkół oraz z Janowca i Żyrzyna nagrodzili:

wiersz „Modlitwa” - Julii Książek z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 im. F. D. Książka w Puławach;

wiersz „Pozornie” - Julii Ogonowskiej z Publicznego Gimnazjum nr 4 w Puławach;

wiersz „Rozmyślania” - Kaliny Kiki ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Puławach.

Jest zwyczajem, że jury wyróżnia też niektóre teksty. W tej edycji był to wiersz „Tęsknota za wiosną” - Zuzanny Tomasiak oraz „Sen o wiośnie” autorstwa Anny Poświatowskiej. Obie uczennice ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Puławach.

W trakcie posiedzenia jury, zgromadzona publiczność wysłuchiwała wierszy poetów związanych z powiatem puławskim: Barbary Rybaczek z Gołębia oraz Piotra Przygodzkiego z Końskowoli.

Nagrodzone wiersze:

Modlitwa

Składam
Ręce do modlitwy
Różaniec delikatnie oplata dłonie
Lecz, nie wiem
Co powiedzieć
O co prosić
Do kogo mówić...
Tato?
To Ty nauczyłeś mnie składania rąk
Lecz nie nauczyłeś mnie modlitw
Kazałeś zapamiętać regułkę
Tylko, co mam mówić by z Tobą porozmawiać
Po prostu
Jak z ojcem
Którego mi zabrałeś...

Julia Książek

Pozornie

stromą krawędzią ciszy tnę czas
los igra i ja igram z losem
przez próg witam ranek
żegnam się bez wiary
nie obchodzę rozstawionych drabin
bo nie obchodzę nikogo

Julia Ogonowska

Rozmyślania ...

Czym jest poezja?
Jeden powie,
że to utwór liryczny.
Ktoś inny,
że to głos natchnionego serca poety,
który wydobywa się z jego piersi.
Nie ważne,
o czym ktoś swój wiersz napisze,
i tak inaczej go każdy zrozumie niż poeta.
Dla każdego poezja inne mieć całkiem znaczenie będzie.
Więc po cóż jest poezja?

Na to pytanie również inaczej każdy odpowie.
Bo poezja, to tak naprawdę serce nasze,
i to, jak bardzo jest ono na nią wrażliwe.
Gdy poeta tworzy wiersz swój,
jest jak kwiat, który gdzieś na łące rośnie.
Pośród morza traw,
ku górze się wzbija.
Bo właśnie tam gdzieś jest słońce.
Rozkłada płatki swe drobniutkie,
chcąc, by je swoim promieniem ogrzało.
Gdy kwitnie,
ukazuje swe wnętrza pachnące.
Liczy,
że skarb w środku wcześniej skrywany,
będzie dla jakiejś pszczoły wabiący.
Że tak naprawdę nigdy nie zginie,
bo jakaś pszczoła,
dzięki jego wysiłkowi,
zapyli inne kwiaty.
Tacy sami są nasi poeci.
Wystarczy mały natchnienia promyczek,
by rozkwitli.
Potem sami stają się natchnieniem.
Dzięki pszczołom,
które nie pozwalają na to,
by zapomniano o poezji.

Kalina Kika

Literackie poniedziałki w MDK

Jedną z form zajęć pracowni literackiej w Młodzieżowym Domu Kultury w Puławach są warsztaty dla młodzieży. Spotkania, prowadzone przez p. Małgorzatę Klinkosch, odbywają się w poniedziałki w godzinach od 15.00 - 18.00. Głównym celem zajęć jest pomoc w kształtowaniu uzdolnień i zainteresowań literackich uczestników. Młodzież nie tylko poszerza swoją wiedzę zdobytą w szkole na lekcjach języka polskiego, ale przede wszystkim, ma możliwość podzielenia się swoimi próbami pisarskimi poprzez prezentacje, dyskusje i konsultacje. Zadaniem pracowni literackiej jest promowanie młodych, uzdolnionych literacko uczniów. Poniżej twórczość literacka uczestników warsztatów: Natalii i Piotra, wcześniej kilka słów o autorach.

Natalia Micek - uczennica II klasy I Liceum Ogólnokształcącego im. ks. Adama Jerzego Czartoryskiego w Puławach. Od wczesnego dzieciństwa interesuje się literaturą, głównie poezją i malarstwem. Jej ulubionym poetą jest Cyprian Kamil Norwid oraz Tadeusz Różewicz. Brała udział w licznych konkursach i turniejach literackich. Jej największe osiągnięcia w tej dziedzinie to II miejsce w Ogólnopolskiej Stypendiadzie Polonistycznej w kategorii Konkurs Literacki Polonus (2015). W konkursach organizowanych przez Młodzieżowy Dom Kultury w Puławach zdobywała kolejno: nagrodę w Turnieju Jednego Wiersza „Nie Pisz do Szuflady” (2016), nagrodę w Powiatowym Konkursie Literackim „Mój świat - Wieś Jaką znam” (2016), wyróżnienie w VI Edycji Konkursu Literackiego „Mój Świat - Bogactwo Natury” (2015), nagrodę w Powiatowym Konkursie Literackim „Babie Lato - Błaski i Cienie Jesieni” (2014), Brała udział w Konkursie Literackim pt. „Ona mi pierwsza pokazała księżyc” (2008r). Zdobyła również nagrodę w Konkursie Literackim „Piszemy dla Jana Pawła II” w ramach V Parafiady Diecezji Siedleckiej w roku kapłańskim pod honorowym patronatem ks. Biskupa Zbigniewa Kiernikowskiego (2010), III miejsce w Konkursie Literackim „Piszemy dla Jana Pawła II” w ramach IV Parafiady Diecezji Siedleckiej w roku Świętego Pawła Apostoła Narodów pod honorowym patronatem ks. Biskupa Zbigniewa Kiernikowskiego. Natalia stara się łączyć pasję literacką z umiejętnościami plastycznymi. W roku 2008 otrzymała dyplom za pracę wyróżnioną w konkursie plastycznym „Poezja dziecięca J. Tuwima i J. Brzechwy” zorganizowanym przez Gminny Ośrodek Kultury w Stężycy, I miejsce w Ogólnopolskim Konkursie „Mania Działania - Sztuka nas

szuka”, który został przeprowadzony w 2014 r. przez wydawnictwo edukacyjne MAC EDUKACJA, I miejsce w konkursie plastycznym na interpretację powieści P. Prusa „Lalka” w ramach Narodowego Czytania tej powieści zorganizowanego przez Młodzieżowy Dom Kultury w Puławach (2015). Interesuje się również muzyką klasyczną i tańcem. Brała udział w licznych konkursach recytatorskich.

Piotr Rodzoch, 18 lat. Pseudonim artystyczny Kageyama Karasuno - Kage. Uczeń Zespołu Szkół Technicznych w Puławach na kierunku technik elektryk. Interesuje się kulturą japońską głównie językiem anime i manga. Próbuje pisać opowiadania w gatunku fantastyki. Jego marzeniem jest opublikowanie wykreowanego świata w postaci gry RPG.

*oprac. Małgorzat Klinkosch
fot. Cecylia Łyjak
MDK w Puławach*

Latawcu, który nawet ze snów moich
Prawie bezgłośnie wyleciałeś.
Opowiedz mi historię śpiewaną deszczem.
Czy tam, gdzie jesteś istnieje cisza?
Czy szum drzew układa się w symfonię?
Czy ptaki chcą porwać Twe skrzydła?

Wzbiłeś się w przestwory, odległe granice.
Krzyku mojego już nie usłyszysz,
Lecząc bliżej chmur aniżeli ziemi.

Nade mną jest niby to samo niebo
Jednak Ciebie dostrzec nie potrafię
Wysłałam z dawnych schematów
Siadam jak wczoraj z Tobą,
Dzisiaj sama na trawie
I tylko deszczem przelotnym mogę Ciebie poczuć

Rozkrzyczany dzisiaj ten świat
Obcy i całkiem nie dla mnie
Za kilkadziesiąt lat odbijemy się
Od całkiem innej planety
W równie bezgraniczną nicość

Natalia Micek

Nida (fragment)

Wysłałam tylnym wejściem, po czym żwawo przeskoczyłam błotnistą kałużę. Dotarłam do krawędzi budynku i rozejrzałam się. Tłumy ludzi przetaczały się ulicą. Nikt nie zauważył, że się stąd wymknęłam. Ruszyłam pośpiesznym krokiem, wbijając się w tłum. Chyba kogoś potrąciłam, bo usłyszałam za sobą przekleństwo. Spojrzałam przelotnie za siebie, by zobaczyć oddalający się mały szyld... zamtużu.

Większość ludzi była ślepa. Jak to zawsze bywa z ludźmi. Przypadkowe zderzenia, odsłonięte sakwy, sprawdzanie swojego dobytku. To ułatwiało pracę. Dodatkowo, by rozproszyć mężczyzn, wystarczyło rozpiąć guzik, czy dwa, zatrzepotać rękami, wypiąć bardziej biodro.

Idąc w tłumie, zgarnęłam dwa sygnety, bransoletkę, mały trzosik, oraz dwa jabłka i słodką bułkę. Udałam się na swój ulubiony punkt widokowy - zniszczoną basztę starego domu.

Podobno było to kiedyś laboratorium płomienisty lubującego się w dziwnych, a czasem i niebezpiecznych eksperymentach. Podczas doświadczenia pomylił się i nastąpiła dziwna eksplozja. Zniszczyła basztę, gdzie znajdowała się pracownia. Nie odnaleziono jednak ciała mężczyzny, nie został po nim najmniejszy ślad, a przynajmniej tak mówili ludzie. Jednak to dziwne, że taki człowiek żył w państwie, gdzie panuje katorbinizm.

Usiadłam na kamieniu. Zjadałam bułkę, podziwiając panoramę miasta. Słońce, leniwie chowało się za horyzontem. Rozkoszowałam się ostatnimi ciepłymi promieniami. W wieczornym powietrzu poczułam dym zmieszany z ostrym zapachem ziół i mięsa. Pochodził z pobliskiej oberży.

- Mmmm. Marynowany szarak z korzeniem dzwonnika i grzybami - powiedziałam cicho. - Aż ślinka cieknie.

Dokończyłam bułkę, która nie smakowała już tak dobrze. Wyciągnęłam sakiewkę i zaczęłam liczyć. - Piętnaście i trzydzieści... nie dwadzieścia dziewięć... lerii. Kto mógł tak dziwnie nazwać walutę? - westchnęłam. - Tak czy siak, nie stać mnie. Cóż, może pani Juria ugotowała coś smakowitego. - Wstałam energicznie, balansując na krawędzi zniszczonej podłogi baszty. Z kocią gracją zeskoczyłam po wystających kamieniach ścian i miękko wylądowałam na ziemi. Ruszyłam radosnym krokiem, lekko podskakując w rytm nuconej piosenki.

Dom pani Jurii nie wyróżniał się: piętrowy, w zabudowie szeregowej, z czterema oknami od frontu. Stare ościeżnice przeżarte przez korniki, a dachówka dawno straciła ceglana barwę, dodatkowo porastała mchem. Innymi słowy stary dom starego człowieka.

Lekko zapukałam, a następnie nie czekając na odpowiedź - weszłam. O tej porze gospodyni przeważnie była w domu. Już od progu czułam wspaniałe zapachy z kuchni.

- Subuyas, ziarna ziela khayyarskiego... nasiona owocu dzwonnika, liście tertaustu - wyliczała, kierując się powoli do kuchni. - Drutwus, suszony berfiak, mięso... wołowe,... wino czerwone... łagodne, wytrawne... ksaveckie. Zgadłam?

- Blisko moja droga. Blisko. Nie ksaveckie, lecz hrevińskie - odpowiedziała mi ochryplym głosem staruszka, stojąca na środku kuchni.

Kobieta, ubrana w prostą, niebieską, lekko przybrudzoną na rękawach, suknię, gestykulowała delikatnymi dłońmi. Jasnobrązowy płyn unoszący się w powietrzu podążał za jej rozkazami. Na palenisku stał gar, do którego wpływała i wypływała ciecz. Na półkach stały słoje, niektóre pootwierane.

Pani Juria lekko odwróciła głowę w moją stronę, jasno - indygowy płomień radośnie skrzył się na lewym oku.

- Nie wymieniałś dwóch składników. Z jednym będzie ci trudno, więc od razu powiem. Sól oceaniczna - powiedziała pani Juria, nakazując cieczy powrót do garnka.

Zakryła gar i stanęła przede mną. Zamknęłam oczy i zaciągnęłam się zapachem, marszcząc przy tym lekko nos.

- Miód! - wykrzyknęłam nagle.
- Dokładnie. Dzięki temu, że dodałam miód, mięso szybciej zmięknie - wytłumaczyła.
- Czekaj, kolacja będzie za... około pół godziny.
- To świetnie, bo dziś zjadłam jedynie bułkę i dwa jabłka.
- Nie mogłaś więcej ukraść? - zaśmiała się.
- Bardzo śmieszne. Mogłabym obrabować pół oberży, ale co ja bym zrobiła z tym całym jedzeniem?
- Zapewne zjadła. Idź do salonu, a ja zaparzę nam herbaty.
- Herbaty? - zdziwiłam się. - W takim razie... Gdzie jest wino?

- W kolacji - odparła z uśmiechem pani Juria.

Salon, pomimo że był największym pomieszczeniem, mieścił jedynie mahoniowy stół, sześć krzeseł, fotel obity pistacjowym materiałem, dwie szafy, jedną z książkami, drugą z porcelanową zastawą. Ściany koloru ecru kontrastowały z meblami. Stukałam paznokciami o blat i oglądałam księgi różnej grubości. Szukałam jakiegoś interesującego tytułu, ale nic mi nie przypadło do gustu. Ziewnęłam, przy czym przeciągnęłam się. Ułożyłam się wygodnie na sofie i przymknęłam oczy.

- Zmęczona? - zapytała pani Juria, stawiając przede mną gliniany kubek.

- Nie jest źle - odpowiedziałam. - Rano trochę biegałam.

Uniosłam naczynie i wzięłam mały łyk. W ustach poczułam nutę ormendei i gauzak, a w brzuchu przyjemne uczucie ciepła.

- Przepyszna. - Powinnam dodać trochę więcej soku z ormendei - stwierdziła pani Juria, siadając na fotelu.

- Jest dobra. Rozgrzewa, a to miłe uczucie - odparłam, wodząc palcem po krawędzi kubka.

- No to opowiadaj, co ci się dziś przytrafiło.

- Nic ciekawego. Rozparłam się na krześle. - Rano pobiegałam po mieście i kanałach. Velrri zrobił ze mnie posłanniczkę. Zabrałam jakiemuś kupcowi pełny mieszek... Szkoda, że nie widziałam jego miny jak się zorientował, ale krzyczał na całą ulicę. Odwiedziłam Velrri'ego, baran chciał mnie okraść, ale mu się nie udało. Zwędziłam coś do jedzenia i przy okazji coś błyszczącego, po czym udałam się na starą basztę. Tyle.

- Velrri znowu zrobił cię gońcem. Niech sam sobie pobiega, a nie całe dni przesiaduje w tym swoim „biurze” - przewróciła oczyma.

- Ale chyba jednak odwiedza panią? - Odwiedza?! Proszę cię. Ostatni raz był tu... daj mi się zastanowić. - Urwała na kilkanaście sekund. - Tak, ostatni raz był tu dobre trzy tygodnie temu. Wpadł tylko na pięć minut, by powiedzieć mi, żebym używała Płomienia rzadziej, bo jeszcze jakiś przechodzień to zobaczy. Rozumiesz? Pięć minut. Tyle czasu poświęca ciotce, która go wychowała, podczas, gdy jego matka, a moja przeklęta siostra, szwendała się po ulicach miasta - mówiła gniewnie, prychając przy wspomnianiu swojej siostry.

- Zapewne ma dużo obowiązków. W końcu jest jedną z najbardziej liczących się osób w Podziemiu - próbowałam go usprawiedliwić.

- Guzik tam - machnęła dłonią. - Siedzi tam w tym zamtuzie i pewnie obraca się z tymi... „panienkami” - mocno zaintonowała ostatnie słowo.

- Nikt tego nie wie - udawałam obojętną. - Kto może wiedzieć, jaki naprawdę jest tam Velrri.

- A propos prawdziwości. Wzięła powoli łyk. - Czemu się nie odmienisz?

Zachłysnęłam się na te słowa. Zakaszlałam kilka razy i spojrzałam zmieszana na panią Jurię.

- No śmiało. Jesteś przecież... można by rzec, że w domu - posłała mi zachęcający uśmiech.

Westchnęłam bezgłośnie, wstałam i odsunęłam się od krzesła, i stołu. Zamknęłam oczy i zacisnęłam dłonie w pięści. Oczyszciliam umysł, a następnie skupiłam na swoim obrazie, ukazanym w głowie. Poczułam nagle piekącą falę ciepła, przeszywającą ciało niczym włócznia. Oddychałam głęboko, żeby utrzymać spokój, ponieważ panika w tym momencie mogłaby się źle skończyć. Po czterech sekundach gorączka odeszła. Otworzyłam oczy i przetrąłam ręką wilgotne czoło.

Podeszłam do lustra, które znajdowało się w przedsionku. Na mojej twarzy pojawiły się... jasnoczerwone łuski. Lekko odchodziły od linii włosów, a następnie, idąc bokiem, okalały twarz, przy lewej skroni była przerwa. Nachodziły mocniej na prawym policzku, pod okiem, by następnie zwięzić się i scho-

wać za zuchwą. Na nosie z prawej strony miałam kilka łusek u dołu, natomiast z lewej zaczynały się na końcu bliższej części oczodołu i pięty w górę nosa po lekkim łuku. Łuski pojawiły się też na środku dolnej wargi. Tylko szyja pozostała bez zmian. Kolejne, jakie można było zauważyć, wychodziły z końcówek palczatki lewej dłoni, na wskazującym i środkowym palcu. Paznokcie zmieniły barwę na czarną i lekko się wydłużyły. Inną istotną zmianą były dwa małe różki, wyrastające z boków czubka głowy, kierujące się płasko do tyłu.

W oczach pojawiło się coś niezwykłego. Dzikość. Poczulałam się jak bestia żyjąca w środku ogromnej, gęstej dżungli.

- Lepiej? - zapytałam z uśmiechem, ukazując dwa kły u górnej szczęki.

- Znacznie - potwierdziła. - Teraz jesteś sobą, chociaż i tak nigdy nie przestaniesz mnie zadziwiać twoją przemianą - dodała po chwili.

- Co ma pani przez to na myśli? - spytałam, przekrzywiając lekko głowę.

- Sposób, w jaki to się odbywa. Twój płomień z oka rozchodzi się na twoje ciało i okrywa je niczym płaszcz. Potem staje się mniej przezroczysty, właściwie nie widać cię, jedynie zarys sylwetki. Z głowy wyrastają ci rogi, paznokcie się wydłużają, a kiedy kończysz się zmieniać - puf. Płomień znika i jesteś ty w swojej prawdziwej postaci.

- Nigdy nie miałam okazji tego zobaczyć... Muszę się skupić podczas przemiany. Boję się popełnić błąd - odrzekłam smutnie.

- Miejmy nadzieję, że nigdy się nie dowiesz moja droga - westchnęła. - Pójdę zająrzeć do naszej kolacji.

Opadłam na krzesło, rozpięłam kilka guzików. Przejechałam palcami po łuskach na piersiach. Następnie lekko wystawiłam język i przeciągnęłam po nim palcem. Poczulałam metaliczny smak. Na palcu była mała, krwawa rana.

- Szorstki. Dobry dla jakiegoś worga do zbierania mięsa z kości - rzekłam oschle sama do siebie.

Possałam ranę, uważając przy tym żeby przypadkiem nie zrobić kolejnej. Gdy wyjęłam palec po skaleczeniu, została jedynie cienka, czerwona linia.

- *Ślina drakonida czyni cuda* - pomyślałam. - *Jednak smocza jest jeszcze lepsza. Po ranie z dzieciństwa nie mam ani śladu, a powinnam mieć szramę na pół ręki.*

Usłyszałam kroki, szybko zapięłam guziki, oprócz tego pod szyją. Oparłam głowę na dłoń.

- Za jakieś dziesięć minut będzie kolacja. Dodałam trochę więcej miodu, więc będzie szybciej niż w pół godziny. Usiadła w fotelu.

- To dobrze, bo zaraz zacznę umierać z głodu - odparłam z lekkim uśmiechem. - Nie boi się pani, że ktoś zobaczy jak używa pani Płomienia? - zapytałam po krótkiej pauzie.

- Co ten Velrry nabił ci do głowy?! - odpowiedziała zirytowana. - Dla zaspokojenia twojej ciekawości: nie, nie boję się. Już dwóch mężów zrobiłam w konia. Ja za to zabiłam na nich całkiem niezłe pieniądze.

- Tak tylko zapytałam. To okropne, że przez tę głupią religię nie możemy używać Płomienia. A każdy, kto to robi, jest wieszany, torturowany do granic możliwości czy... palony.

- Nic na to nie poradzisz. Tak urządzony jest ten świat. - Rozłożyła ręce.

- Kiedyś stąd ucieknę. Wyjadę gdzieś daleko, gdzie nie będę musiała kryć się z Płomieniem - westchnęłam ciężko. - Przynajmniej jeden problem będzie z głowy.

- Oby, moja droga, oby - przytaknęła mi.

Nagle nastała cisza. Żadna z nas nie podejmowała rozmowy, obie rozmyślałyśmy nad złem, jakie nas otacza.

Bez słowa pani Juria wstała z fotela, podeszła do szafy z naczyniami i wyjęła dwa talerze. Z szuflady wyciągnęła dwie pary sztućców i położyła na stole. Przecudny, lekko słodkawy zapach wypełnił moje nozdrza. Przełknęłam głośno ślinę.

Gospodyni postawiła przede mną talerz z kawałkiem mięsa oblanym jasnobrażowym sosem. Obok leżał kalafior. Całość jeszcze dymiła.

- Nie krępuj się prosić o więcej - powiedziała gospodyni, zasiadając do jedzenia. - Smacznego, moja droga.

- Wzajemnie.

Ukroiłam mały kawałek. Mięso było bardzo miękkie i soczyste. - To jest wspaniałe - powiedziałam pomiędzy kęsami. - Jak pani uzyskała takie bogactwo?

- To wcale nie jest takie trudne, moja droga. Jedyne co, to trzeba trochę popróbować i znaleźć odpowiedni balans.

- Balans, powiada pani? - zamyśliłam się.

- Dokładnie, balans. Tobie będzie to łatwiej uzyskać dzięki wyczulonym zmysłom.

Skusiłam się na dodatkę rozkosznego dania. Następnie pozmywałam naczynia, o co musiałam się posprzeczzać z panią domu.

- Przysięgam, ta kobieta jest bardziej nieustępliwa niż cesarska straż - pomyślałam.

Po kolacji rozmawiałyśmy. Pani Juria przeklinała cesarza i jego tyrańskie rządy. Poczulałam zmęczenie, że gospodyni wysłała mnie spać do gościnnego pokoju.

Zamknęłam za sobą drzwi, powoli podeszłam do łóżka. Szybko pozbyłam się ubrania i opadłam na łóżko.

- Głupi Velrry i te jego listy. Następnym razem niech się wypcha i sam sobie lata - mówiłam do siebie. - Jutro muszę się umyć. Cała się lepię i śmierzę. Posiadanie tak czułych zmysłów nie jest dobre we wszystkich sytuacjach - zmarszczyłam brwi.

Westchnęłam głośno. Nagle bezszelestnie podniosłam się i podeszłam do szafy. Przesunęłam na bok ubrania i rozsunęłam pościel, znajdującą się na dole. Wyciągnęłam małą, prostą szkatułkę. Zamknęłam ostrożnie drzwi i czmychnęłam na łóżko. Otworzyłam powoli pudełko. Wyjęłam dwie bransoletki, wykonane z malowanych, drewnianych koralików nawleczonych na przetarte rzemyki. Jedna była większa, zdecydowanie dla dorosłej osoby. Druga miała dziecięcy rozmiar. Sięgnęłam do szkatułki, uniosłam w dłoni kawałek żółtki tego kła.

Odłożyłam szkatułkę na komodę. Delikatnie obracałam w palcach kolejne drewniane kulki, drugą dłonią gładziłam kawałek zęba. Po chwili nawinęłam bransoletki na kieł. Zgasilałam świeczkę i położyłam się. - Dobranoc mam, dobranoc tato - wyszeptalam, przytulając do piersi kieł.

Piotr Rodzoch

„Treny mojej Matce” poetycko-muzyczny monodram zaduszkowy w I LO

10 listopada w naszej szkole gościł pan Grzegorz Walczak - absolwent I LO im. ks. A. J. Czartoryskiego w Puławach, poeta, dramaturg, doktor, były adiunkt w Instytucie Języka Polskiego na Uniwersytecie Warszawskim, kierownik literackiego Teatru Rampa w Warszawie. Przez wiele lat występował w swoich autorskich programach z m.in. Wojciechem Siemionem czy Olgiem Łukaszewiczem. Jest on autorem powieści, sztuk teatralnych i około dwudziestu słuchowisk emitowanych w Polskim Radiu, a także w kilku krajach Europy; zdobywca I nagrody za groteskę pt. „Kaktus”, Złotego Pierścienia za tekst do piosenki pt. „Wrzoso”, otrzymał również medal: Zasłużony dla Kultury GLORIA ARTIS za całokształt swojej twórczości literackiej. Grzegorz Walczak to również tłumacz poezji serbskiej i chorwackiej, opublikował wybór poezji serbskiej w swoim tłumaczeniu, a w krajach byłej Jugosławii publikowano jego utwory w wielu czasopiśmiech i wydawnictwach; recenzent i autor współpracujący z Teatrem Polskiego Radia. Za ostatnią sztukę pt. „Obłocznicy, czyli sen o Szopenie” została mu przyznana Nagroda im. Witolda Hulewicza. Jego utwory muzyczne wykonywane były na festiwalach w Sopocie i Opolu (największych festiwalach muzycznych w Polsce). Jest on również członkiem Stowarzyszenia Pisarzy Polskich oraz Polskiej Sekcji Stowarzyszenia Kultury Europejskiej S.E.C. Panu Grzegorzowi Walczakowi akompaniowała p. Ewa Ossowska - pianistka stypendystka rządu francuskiego w Ecole Normale de Musique de Paris, która brała udział w wielu międzynarodowych konkursach mistrzowskich prowadzonych m.in. przez Jerome Rose'a, Lee Kum Singa, Lazara Bermana. Jako solistka i kameralistka koncertowała w kraju i za granicą (Włochy, Francja, Niemcy) jako jedyna Polka w prestiżowym recitalu w Pawilonie Unii Europejskiej. Była członkiem jury międzynarodowych konkursów pianistycznych. Dokonała nagrań dla holenderskiego Radia Classic, rosyjskiej telewizji NTV i Polskiego Radia. W 2000 roku firma fonograficzna Musicon wydała płytę z recitalem szopenowskim w jej wykonaniu.

Ideą spektaklu pt. „Treny mojej Matce” było przybliżenie młodemu widzowi dramatycznego wydarzenia, jakim jest śmierć. Żal po stracie osoby najbliższej, autentyczne przeżycia, łączyły się w ciągu poetyckim z głębokimi rozważania-

mi, przepojonymi humanistycznymi ideami dotyczącymi istoty egzystencji, sensu istnienia, stosunku do Boga, buntu wobec Niego w chwilach załamania. Obcowanie z literaturą, a w szczególności z poezją, w bezpośrednim, osobistym kontakcie z aktualnie realizowanym, udratyzowanym dziełem, a nawet z twórcą tego dzieła, znacznie ułatwia młodej widowni, która składała się z uczniów naszego I LO przybliżenie czasem zbyt abstrakcyjnej dla nich sztuki, która jest zapisana językiem starożytnym.

W sztuce wykorzystano: fragmenty „Trenów” J. Kochanowskiego, cykl wierszy „Anka” W. Broniewskiego, „Urszulę Kochanowską” B. Leśmiana, dystych Homera pt. „Takie są dusze ludzi” oraz cykl wierszy Grzegorza Walczaka pt. „Treny mojej Matce”. Było to bardzo nowatorskie ujęcie trudnego tematu odchodzenia, które wzbogaciły ekspresyjne i pięknie zagrane utwory Fryderyka Szopena oraz partie wokalne skomponowane na potrzeby przedstawienia przez Ewę Ossowską.

Po spektaklu możliwa była rozmowa publiczności z wykonawcą, jednocześnie autorem scenariusza, na temat idei spektaklu. Idea ta, jeszcze bardziej ułatwiła odbiorcom zrozumienie tych trudnych zagadnień, zachęciła do obcowania z kulturą i poezją starożytną oraz staropolską.

*Edyta Dzwonnik
nauczyciel polonista*

Akademia Kreatywnych

Zajęcia artystyczne w naszej szkole dostarczają wielu możliwości rozwoju zarówno indywidualnego, jak i umiejętności pracy w grupie. Nasze zajęcia odbywają się w formie różnorodnych warsztatów takich jak: rysunek, kolaż, folioryt, malarstwo na szkle i porcelanie, kompozycje świąteczne, biułkarstwo, stylizacja przedmiotów użytkowych etc.

Niedawno po raz kolejny braliśmy udział w kiermaszu w Galerii Zielonej, ponadto uczestniczyliśmy w **Ogólnopolskim Jarmarku Bożonarodzeniowym w Kazimierzu Dolnym**, a ostatnio prezentowaliśmy naszą twórczość na **Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Folkowej na Uniwersytecie Marii Curie Skłodowskiej**. Mieliśmy tam również możliwość zapoznania się z twórczością ludzi z wielu zakątków świata.

Bierzemy udział w licznych konkursach plastycznych na poziomie powiatowym, wojewódzkim i ogólnopolskim. Wielokrotnie zostajemy laureatami w konkursach np. **I miejsce**

w konkursie powiatowym na Logo Chrztu Polski, dwukrotne I miejsce w konkursie na szopkę w ramach Ogólnopolskiego Festiwalu Kolęd, I miejsce w ogólnopolskim konkursie „Mój przyjaciel zwierzak”.

Od lat współpracujemy z **Kazimierskim Ośrodkiem Kultury Promocji i Turystyki**, gdzie w ramach wolontariatu zamieniamy się w animatorów kultury prowadząc zajęcia plastyczne dla dzieci. Dzielimy się zdobytymi przez nas umiejętnościami również w wielu innych placówkach.

Często bierzemy udział w wystawach, by szukać inspiracji, patrzeć jak niewiarygodne potrafią być dzieła ludzkich rąk oraz szukać natchnienia do dalszej pracy. W połączeniu z przekazywaną wiedzą przez utalentowaną i wykwalifikowaną nauczycielkę, w naszej szkole zajęcia sprawiają nam wiele radości, poszerzają nasze horyzonty oraz pozwalają rozwijać się na wielu płaszczyznach. A już niebawem zapraszamy wszystkich zainteresowanych naszą twórczością na szkolny kiermasz wielkanocnej plastyki.

Katarzyna Chodoła kl. 3p

Co nowego w Galerii Piwnica?...

Przy Młodzieżowym Domu Kultury w Puławach działa Galeria „Piwnica”, która ma za zadanie promować twórczość artystyczną dzieci, młodzieży i dorosłych. Od 6 lutego do 3 marca 2017 r. można było obejrzeć wystawę malarstwa **Moniki Wojciechowskiej**, „Szablony”. W dorobku artystycznym p. Moniki dominuje malarstwo sztalugowe oraz rysunek. Miała trzy wystawy indywidualne oraz brała udział w kilku prezentacjach zbiorowych.

Mówi o sobie:

„Na co dzień zajmuję się projektowaniem graficznym. Zanurzam się w cyberprzestrzeni, w której jestem kreatorem, co sprawia, iż chwilami można poczuć się nawet Bogiem, przejmując jego całą wszechpotężność i moc można zrobić wszystko, i to często bez żadnych konsekwencji, bo na twardym dysku można zapisać różne efekty pracy, i potem wybrać ten najlepszy. Można próbować w nieskończoność. Błogosławieństwem jest skrót klawiszowy „ctrl+Z”, kasujący nierozważny krok. W czasie wolnym, kiedy oderwę się już od wszystkiego, co przyziemne, zasiadam przed sztalugą, wyjmuję całkiem realne podobrazie, farby i pędzle, i zaczynam zmaganie z tworzeniem. Często bez namysłu przejadę pędzlem po płótnie, a w głowie pojawia się „Ctrl+Z”, a chwilę potem przykre rozczarowanie, że nie da się tego tak łatwo cofnąć i trzeba naprawić efekt pochopnej decyzji. Te dwie skrajne sytuacje dają możliwość zachowania równowagi między realnym i wirtualnym wymiarem. Praca projektowa daje wolną kreację bez kompleksów, a praca rąk uczy pokory i walki z samym sobą. Przygodę ze sztuką zaczęłam już w szkole podstawowej, kiedy zaczęłam uczęszczać do Koła Plastycznego, potem byłam w Liceum Plastycznym w Nałęczowie na kierunku meblarstwo artystyczne, następnie Wydział Artystyczny UMCS w Lublinie i wolna twórczość, gdzieś po drodze samo życie.

W mojej twórczości tematem dominującym są role społeczne oraz relacje międzyludzkie. Swoje globalne obserwacje prowadzę na podstawie analizy własnego życia, swoich przyjaciół i znajomych z perspektywy trzeciej osoby. To, co osobiste - potrafię przekazać za pomocą obrazu szerokiej publiczności”.

Prywaciarze zagościli w Puławach

Chleb ze smalcem, landrynki i słodkie galaretki towarzyszyły otwarciu wystawy „Prywaciarze – początki polskiej mikro przedsiębiorczości” w MDK w Puławach. Były też kartki na żywność, mnóstwo prawdziwych przedmiotów z lat PRL oraz fotografie pokazujące ludzi wielu zawodów i uprawiających rzemiosło. Hol główny MDK wypełniło 28 plasz z fotografiami ludzi różnych, prywatnych zawodów z lat PRL i dokumentujących ich przedsiębiorczość. Również tablice zawierające przepisy i instrukcje, jak niszczyć przedsiębiorczość. Lata PRL przypominają także przedmioty z tamtych czasów – chociażby radio Pionier, matryca do produkcji landrynek, syfony szklane i autosyfony. Wszystko to pośród tablic informacyjnych, których treści dziś wydają się absurdalne, a wtedy były obowiązującymi. Po krótkiej prelekcji na temat tamtych lat i losów „prywaciarzy” zaczęło się poznawanie „historii oczami i rękami”, bowiem większość eksponatów można było nie tylko oglądać, ale też dotknąć. Uczestnicy wernisazu chętnie dzielili się swoimi wspomnieniami, opowieściami, choć nie zawsze potrafili określić przeznaczenie przedmiotów. Kompletnie zaskoczenie towarzyszyło chociażby prezentacji maszyny do napełniania długopisowych wkładów, czy też urządzeń z salonu fryzjerskiego. Na wernisazu serwowane były także – i to bez kartek – chleb ze smalcem i ogórkami oraz ciastka, landrynki, czy kolorowe, słodkie galaretki. Każdy mógł też przybić sobie pamiątkową pieczętkę.

Pomysłodawcą, organizatorem i instytucją finansującą Ogólnopolski Cykl Wystaw: „Prywaciarze - początki polskiej mikro przedsiębiorczości” jest Akademia Liderów Innowacji i Przedsiębiorczości, Fundacja dr Bogusława Federa, której statutowym celem jest między innymi wspieranie idei przedsiębiorczości i mikro firm. Inauguracja cyklu wystaw miała miejsce w lipcu 2012 roku w Senacie RP na specjalnym posiedzeniu Komisji Gospodarki Senatu RP, przy okazji prezentacji przez Akademię Liderów wyników badania sytuacji mikro firm w Polsce. Od tego czasu wystawa była prezentowana w wielu miastach Polski we współpracy z organizacjami, instytucjami i urzędami, jako wydarzenie wspierające ogólnopolskie i lokalne inicjatywy aktywizujące środowiska mikro i małych przedsiębiorców oraz zainteresowane rozwojem przedsiębiorczości. Wystawę „Prywaciarze” można było oglądać w MDK do 2 lutego br. w godzinach pracy placówki.

Piotr Kutkowski

Historia i tradycja regionu

„Mikołaj Spóz – człowiek zwyczajny i niezwykły”

„Śmierć nawet sama i jej piekiel krater
Cóż jest? Rzecz wielka lub licha.
W miarę do tego, jak? Jaki bohater
Dopełnił swego kielicha”.

C.K. Norwid

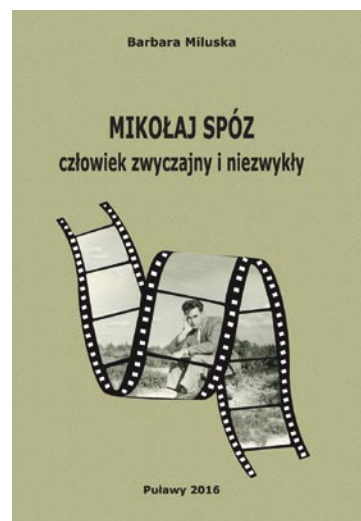
Mikołaj Spóz.
Fot. Mariusz Karolak

W styczniu br. minęły 2 lata od Jego niespodziewanego odejścia (13.01.2015 r.). Był rodowitym puławianinem, znanym regionalistą, fotografikiem, kolekcjonerem, ale przede wszystkim utalentowanym gawędziarzem. O swoim rodzinnym mieście „wiedział wszystko”. Odznaczony, wyróżniany – w ostatnich dniach życia otrzymał od władz miejskich prestiżową Statuetkę Sybilli.

„Ileż milionów, ba, miliardów ludzi nie zostawiło żadnego potwierdzenia, że byli” – napisał Wiesław Myśliwski w „Ostatnim rozdaniu”.

Tymczasem Mikołaj Spóz dzięki swoim dokonaniom, swoim rozlicznym pasjom i zainteresowaniom oraz mrówczej pracowitości zagwarantował sobie prawdopodobnie nie tylko trwałą pamięć, ale ciepłe uczucia podziwu i szacunku. Ziemia Puławska, którą ukochał z całego serca nie zapomina o Nim... Czy będzie tak nadal?

Mikołaja poznałam z racji naszej wspólnej działalności w Muzeum Oświatowym (ul. Włostowicka 27). Od razu mogłam stwierdzić, że „obcujemy z człowiekiem nietuzinkowym, wylatującym ponad poziomy, którego zasługi dla naszej Małej Ojczyzny trudno będzie przecenić”.

Okładka książki, projekt graficzny Grażyna Hołubowicz-Kliza

Powyższy cytat pochodzi z opracowywanej przeze mnie przez dwa lata biografii Mikołaja Spóza. Chciałam w niej utrwalić nie tylko postać tego niebanalnego Człowieka, nie tylko zaprezentować Jego osiągnięcia w wielu dziedzinach, ale przedstawić Go w szerokim kontekście historycznym, kulturowym i poniekąd literackim.

Książka jest obszerna (245 stron), składa się z 11 rozdziałów. Zawiera także takie elementy, jak wstęp, zakończenie, resumé biograficzne, informacje wydawnicze i bibliografię, podziękowania, spis treści.

Zastosowałam w niej strukturę „odwróconych wydarzeń” (retrospekcję). W myśl tej koncepcji rozdział: „Gdy wypełnił się czas...” przenosi nas wyobraźnią do kościoła św. Józefa we Włostowicach, gdzie odbywa się wzruszająca uroczystość „ostatniego pożegnania”. Bolesne rozstanie z Mikołajem Spózem miało miejsce na zabytkowym cmentarzu, który przez całe życie był przedmiotem jego troski (Jest o tym mowa w rozdziale zatytułowanym: „Nekropolii włostowickiej na ratunek”).

Kondukt pogrzebowy obok budynku pierwszej puławskiej szkółki – obecnie siedziby Muzeum Oświatowego. Fot. Antoni Rękas

W książce starałam się powoli rozwijać „wstęgę życia” Mikołaja Spóza. Oto ukochana przez niego ul. Kazimierska i mały, uroczy dom rodzinny.

Miłość do domu rodzinnego jest dla człowieka radością i nadzieją; domek rodziny Spózów. Fot. Dariusz Spóz

Następnie pojawiają się nostalgiczne „okruszki rodzinnej sagi”, na którą złożyły się rozważania genealogiczne oraz liczne wspomnienia członków bliskiej i dalszej rodziny. Widzimy

tu także uroczę wnętrze domku, poznajemy klimat kształtujący osobowość Mikołaja, jego trwałe systemy wartości, któremu był wierny do końca. Śledzimy kolejne okresy rozwoju – lata szkolne (włostowicka „czwórka”, potem handlowka A. Renet); dorastanie i dojrzewanie (działalność zawodowa w IUNG, kształtowanie się zainteresowań, rozwój osobowości pod wpływem takich wybitnych ludzi, jak prof. M. Strzemski i Z. Nowakowski, kult dla rodu Czartoryskich, codzienne kontakty z CBR – Oddział w Puławach, pasje: fotograficzna, historyczna, regionalistyczna i społeczna; wierność swojemu pierwszemu i jedyjnemu zakładowi pracy oraz bogata, efektywna wielopłaszczyznowa działalność na emeryturze.

Duża część mojej publikacji poświęcona jest ukochanej przez Mikołaja Małej Ojczyźnie. Znajdujemy tu niezliczone informacje oraz przebogaty materiał zdjęciowy ukazujący walory krajobrazowe Ziemi Puławskiej i okolic, bohaterów walk o wolność i niepodległość, zabytki kultury, a także obraz dnia codziennego, którego Mikołaj był najwspanialszym kronikarzem. Jego „orężem” w zmaganiach nad przywracaniem zapomnianej już przeszłości była nie tylko fotografia, ale tworzone przez 10 lat wspólnie z Marią Dobosiewicz z „Dziennika Wschodniego” i z Robertem Ochem – historykiem, serie fascynujących „reportaży historycznych”, cieszących się wielką popularnością.

Odchodzący w przeszłość świat; wzruszający obrazek ze starego Janowca. Fot. Mikołaj Spóz

Mikołaj Spóz pozostawił po sobie jeszcze inne „ślady na drogach”, o czym informuje szeroko rozdział książki „Mój ślad na drogach”. Było to między innymi wystawianictwo, czy udział w wielu gremiach regionalistycznych, np. kontakty z Towarzystwem Przyjaciół Puław, Janowca, Góry Puławskiej, z puławskimi kolekcjonerami, z ludźmi o pokrewnych pasjach poznawczych (np. Piotr Wiącek, Leszek Kwasek, Filip Jaroszyński, Teresa Dymowska, Krystyna Wolska, Maria Perkowski), gromadzenie pamiątek, takich jak militaria, medale, stare pocztówki.

Miarą popularności Mikołaja w środowisku są opinie mieszkańców Ziemi Puławskiej (76 wypowiedzi, zebranych w końcowym rozdziale publikacji).

Warto je poznać, gdyż świadczą one dobitnie o prawdziwości słów, iż „człowiek tyle jest wart, ile czyni dla innych”.

Umilkły na zawsze niepowtarzalne, fascynujące, wygłaszane ze swadą gawędy Mikołaja Spóza, ale pozostaną one

na długo w naszej świadomości. Dzięki „ślodom na drogach” pamięć o człowieku żyć może przez lata całe, ale tę pamięć należy wspierać i kultywować.

Wydanie publikacji zawdzięczamy ofiarnym, szlachetnym ludziom, a przede wszystkim **głównemu sponsorowi** książki – prof. Wiesławowi Oleszkowi, dyrektorowi IUNG; dr Grażynie Hołubowicz-Klizie, pełniącej funkcję redaktora publikacji, a również autorki okładki i niektórych fotografii; Robertowi Ochowi – zaangażowanemu w przygotowanie i obróbkę techniczną większości zdjęć; Danucie Kaliszczuk z Muzeum Oświatowego (materiały archiwalne, bibliograficzne, komputerowe), Józefie Sadurskiej – konsultantce filologicznej i korektorce tekstu.

Prezentacja biografii Mikołaja Spóza (wraz z rozprowadzeniem książki) odbyła się dnia 17 marca br. w Sali Kongresowej IUNG. W imprezie wzięli udział uczniowie dwóch żyrzyńskich szkół: Szkoły Podstawowej oraz „wygaszanego” wkrótce Publicznego Gimnazjum.

- Nadmieniam, iż większość zdjęć do monografii żyrzyńskiej „podstawówki” (autorka B. Miluska we współpracy z J. Kos) przygotował lub wykonał Mikołaj Spóz.

Barbara Miluska

Tradycje, obyczaje, święta

6 stycznia

TRZECH KRÓLI – Święto Objawienia Pańskiego, Epifania, święto chrześcijańskie czczące objawienie się Boga człowiekowi. Historię znamy z Ewangelii św. Mateusza, według której do Betlejem przybyli mędrcy ze wschodu, aby pokłonić się Jezusowi. Obecnie to dzień wolny od pracy, w wielu miastach Polski świętowany przez Orszak Trzech Króli: uliczne jasełka połączone z kołędowaniem dzieci i dorosłych.

21 stycznia

DZIEŃ BABCI – święto, w którym doceniamy wszystkie babcie, za rolę jaką pełnią w naszych rodzinach, za pomoc w wychowywaniu i opiece nad wnuczkami, za naukę i kultywowanie tradycji, przekazywanie doświadczeń, wspomnień i pamiątek, za miłość i oddanie, ale i rozpieszczanie swoich pociech.

22 stycznia

DZIEŃ DZIADKA – podobnie jak święto babci, dzień, w którym składamy uznanie seniorom rodu, będącym ostoją spokoju i bezpieczeństwa, źródłem fantastycznych pomysłów, wiedzy o czasie, który minął itp. Dziadek to również skarbnica wiedzy o życiu rodziny, jej przodkach i losach, ogromny autorytet, doświadczenie i pokłady miłości, z których szczerze korzystają wnuki.

Oba święta są uroczyste obchodzone zwłaszcza w przedszkolach i szkołach podstawowych. Babcie i dziadkowie otrzymują od wnucząt laurki i kwiaty, uczestniczą w przygotowanej przez dzieci części artystycznej i słodkim poczęstunku.

KARNAWAŁ – (Zapusty), okres zabaw i bali, pochodów noworocznych – hucznych parad przebierańców ubranych w specjalne stroje karnawałowe, trwający od 6 stycznia (święta Trzech Króli) do Środy Popielcowej. Jest to okres poprze-

dzający Wielki Post, stąd jego nazwa od łac. słowa: *carnavale* – pożegnanie mięsa.

TŁUSTY CZWARTEK – to ostatni czwartek przed Wielkim Postem, rozpoczyna ostatni tydzień karnawału, był niegdyś początkiem Tłustego Tygodnia – czasu wielkiego objadania się słoniną, boczkiem, mięsem, które suto zapijało wódką. Obecnie dzień ten kojarzy się głównie z objadaniem się pączkami, przy czym pokutuje przesąd, że kto więcej w tym dniu zje pączków ten będzie miał szczęście przez cały rok, a kto nie zje ani jednego, wówczas nie będzie mu się wiodło. Pierwsze pączki pieczone były z chlebowego ciasta, smażone na smalcu i nadziewane słoniną, dopiero w XVI w. pojawiły się słodkie wypieki, początkowo w formie racuchów i pampuchów. W Tłusty Czwartek Polacy zjadają ok. miliona pączków (statystycznie dwa i pół pączka na osobę).

OSTATKI – ostatni tydzień karnawału trwający od Tłustego Czwartku do Środy Popielcowej i uznany za najbardziej gorący tydzień karnawału. W tym czasie odbywają się najszlachetniejsze bale karnawałowe w Brazylii, Rio de Janeiro i we Włoszech (w Wenecji). W Hiszpanii zwyczajem ostatkowym jest „pogrzeb sardynki”, wówczas za katafalkiem z papierową sardynką idą zawodowe płaczkowie i ludzie w czarnych ubraniach, gdy kukła sardynki zostanie uroczysto spalona Hiszpanie bawią się wesoło aż do samego rana. W Polsce (we wtorek) tradycyjnie zjadamy się w tym czasie faworkami zwanymi też chrustem.

14 luty

WALENTYNKI – święto brytyjskie, rozślawione przez sir. Waltera Scotta, który uznał zbieżność łączenia się ptaków w pary, a ludzie po prostu idą za tym przykładem, jednym słowem dzień miłości, święto zakochanych. W starożytnym Rzymie dzień ten był wigilią Lupercaliów, czyli świąt ku czci bożka Fauna, mitycznego opiekuna trzód, zbiorów i płodności. W rzymskim kalendarzu, 14 lutego obchodzono święto urodzaju i przyrzeczeń małżeńskich. Od 900 roku stare święto pogańskie przemianowano na święto obietnic miłości pod patronatem św. Walentego. W Polsce od dawna znany był kult św. Walentego, jednak Walentynki zyskały popularność dopiero w 90. latach XX w. Na uwagę zasługują Walentynki Chełmińskie hucznie obchodzone od 14.02.2002 r. w Chełmnie. Tam od średniowiecza w kościele farnym przechowywane są relikwie św. Walentego, co zaowocowało połączeniem tradycji anglosaskiej z kultem lokalnym. Nadmienić należy, że do posiadania relikwii św. Walentego przyznaje się kilka polskich miast m.in. Kraków i Lublin. Obecnie w dniu zakochanych zwyczajem jest obdarowywanie miłej sercu osoby upominkami w postaci: kwiatów, słodczy, pluszowych maskotek, ozdobnych kartek z walentynkowym wierszykiem, a nawet wyznaniem miłosnym oraz bardziej osobistych prezentów (bielizna, czy zaręczynowy pierścionek).

17 luty

ŚWIATOWY DZIEŃ KOTA – chociaż Dzień Kundelka (25.10.) i Międzynarodowy dzień Psa (01.07.) obchodzone są nadal nieformalnie – to przynajmniej koty doczekały się swego oficjalnego święta! Kot choć niezależny i dumny, potrafi być prawdziwym przyjacielem, w dodatku mruczącym. Posiadanie kota stanowi ogromną radość, ale też ma terapeutyczne oddziaływanie na człowieka (kototerapia). Mruczenie

kota posiada uzdrawiającą częstotliwość, a codzienny kontakt z nim, czesanie go i głaskanie przynosi uspokojenie, ukojenie nerwów i poprawę nastroju. W dniu kota wolontariusze z felinologicznych klubów zbierają dary, by pomóc bezdomnym kotom. Warto włączyć się do tej akcji, nie tylko od święta.

8 marca

DZIEŃ KOBIET – przywędrował do nas z USA, gdzie został ustanowiony na pamiątkę strajku 15 tysięcy pracownic fabryki tekstylnej, które 08.03.1908 roku domagały się praw wyborczych i polepszenia warunków pracy. Strajk ten miał tragiczne skutki, przez właściciela fabryki zginęło (w wyniku nagłego pożaru) 129 strajkujących kobiet! Z inicjatywy Klary Zetkin, 08.03.1910 r. na zjeździe w Kopenhadze ustanowiono święto wszystkich kobiet. Święto obchodzono po raz pierwszy 08.03.1911 roku, 106 lat temu! W 1912 roku do obchodów Międzynarodowego Dnia Kobiet przyłączyły się Francuzki, Holenderki i Szwedki, później kobiety carskiej Rosji. Amerykanki jednak świętowały już w 1909 roku, w rocznicę feralnego strajku. Do Europy ten zwyczaj przywędrował właśnie w 1911 roku, upowszechnił się po fali marcowych strajków w Sankt Petersburgu (1917 r.), zaś w Polsce kobiety doczekały się swojego święta dopiero po II wojnie światowej, co do dziś utożsamiane jest z socjalistyczną propagandą, gdy w zakładach pracy razem z życzeniami kobiety otrzymywały goździk (kwiat) i prezenty (rajstopy, mydełko albo kawę), które musiały obowiązkowo pokwitować. W 1993 roku kobiece święto zostało definitywnie zniesione (przez premier H. Suchocką), choć 90% młodych kobiet było za „kwiatkiem dla Ewy”. Dziś obchodzone najchętniej przez przedszkolaki przygotowujące dla swych mam i wychowawczyń laurki, także przez kochających mężów obsypujących swoje żony bukietami kwiatów i słodkimi upominkami. Tegoroczne święto polskie kobiety spędziły na „czarnym proteście” w obronie swoich praw! Czyżby historia zataczała koło?...

14 marca

DZIEŃ LICZBY PI (znanej jako stała Archimedesesa lub ludolfina) – zachodni naukowcy i studenci ścisłych gałęzi wiedzy obchodzą Dzień Liczby Pi. Liczba ta jest stałą matematyczną, która pojawiła się w wielu działach matematyki i fizyki. Wyraża stosunek obwodu koła do długości jego średnicy i w przybliżeniu wynosi 3.14, co łączy się z marcową datą 14.03. Celem święta jest popularyzowanie nauki, ale też organizowanie imprez, na których spożywa się okrągłe ciasta (torty), ponieważ „pi” i „pie” w języku angielskim oznaczają ciasto, placek, w każdym razie słowa te mają podobną wymowę. Dzięki komputerom obliczono liczbę pi z dokładnością do 2,0615 x 10¹¹ miejsc po przecinku! Jako ciekawostkę podaję liczbę pi obliczoną z dokładnością 200 miejsc po przecinku: 3,14159 26535 89793 23846 26433 83279 50288 41971 69399 37510 58209 74944 59230 78164 06286 20899 86280 34825 34211 70679 82148 08651 32823 06647 09384 46095 50582 23172 53594 08128 48111 74502 84102 70193 85211 05559 64462 29489 54930 38196...

15 marca

ŚWIATOWY DZIEŃ PRAW KONSUMENTA – od 1983 roku konsumenci też mają oficjalnie swoje prawa! Konsumenty czyli my wszyscy. Obchodzenie Światowego Dnia Konsumenta ma na celu przypominanie o przestrzeganiu ustalonych praw przez producentów i handlowców oraz sprze-

ciw w razie ich naruszenia. A nie jest z tym dobrze nawet w systemie gospodarki rynkowej, gdy wielkie koncerny często wykorzystują swe wpływy, nie wspominając o oszukańczych praktykach niektórych handlowców. Zachodni konsumenci nawołują w tym dniu do bojkotu danej marki. Znane są przypadki kampanii przeciw sprzedaży niezdrowych produktów żywnościowych, używania toksycznych farb stosowanych do produkcji ubrań, zabawek itp.

Nam w przypadku łamania praw konsumenckich pozostaje zwrócenie się z danym problemem do Rzecznika Praw Konsumenta lub bojkot danych artykułów.

17 marca

DZIEŃ ŚWIĘTEGO PATRYKA – święto narodowe Irlandii od kilkunastu lat obchodzone jest także w Polsce (w Irlandii dzień ten jest dniem wolnym od pracy), gdzie w pubach podaje się tradycyjne irlandzkie piwo (o zielonkawej barwie) przy dźwiękach muzyki z „zielonej wyspy”, często połączonej z pokazem tańców, recytacją wierszy irlandzkich poetów itp. Brytyjczyk św. Patryk, żyjący w V w. był apostołem, który dzięki chrystianizacji pogańskiej wówczas Irlandii został jej patronem. Symbolem jego kultu jest trójlistna zielona koniuczynka, obok harfy – nieoficjalny emblemat tego kraju.

21 marca – idzie wiosna!

TOPIENIE MARZANNY – jeden ze staropolskich zwyczajów, opisany już w XV w. W pierwszy dzień wiosny, co roku topi się Marzannę (kukłę wykonaną ze szmat i słomy), jako symbol odejścia zimy. Podpalona i wrzucona do wody ma „pójść do morza” robiąc miejsce kolejnej porze roku – wiosnie. Jest to też **Dzień Wagarowicza**, gdyż uczniowie uciekają z zajęć lekcyjnych, by tradycji stało się zadość. W naszej szerokości geograficznej astronomiczna wiosna zaczyna się w wigilię topienia Marzanny, następuje wówczas zrównania dnia z nocą, także przyroda pomału budzi się z zimowego snu. Marzanna to uosobienie zimy, śmierci i bezruchu. Spalona za zabudowaniami wsi czy miasta, albo podpalona i utopiona w rzece symbolicznie sprowadza wiosnę. Jak za machnięciem zaklętej różdżki można obserwować pierwsze znaki tej najpiękniejszej pory roku nie tylko w świecie roślin, bo wiosna powraca przede wszystkim na skrzydłach ptaków, zwłaszcza bociana białego, jaskółki dymówki, jerzyka i kukułki.

1 kwietnia

PRIMA APRILIS (Dzień Błazna) – dzień w którym robimy wszystkim wokół nawet najgłupsze i nieznośne żarty. Pochodzenie tego święta nie jest bliżej znane, choć już praktykowali je starożytni Rzymianie, ale upowszechniło się na dobre w XIX w. razem z rozwojem prasy. Wówczas jedna z amerykańskich gazet podała, że T. Edison zbudował maszynę przerabiającą wodę z octem na wino. Redakcja została zasypana listami osób zainteresowanych tym wynalazkiem. Dużo też było śmiechu, a ten jak od dawna wiadomo jest najlepszym lekarstwem dla duszy i ciała. Śmiejąc się lepiej dotleniamy nasz organizm, znane jest też powiedzenie: „śmiech to zdrowie”. Nie tylko Polacy mają tego typu święto, Rosjanie mają swój Dzień Śmiechu, Amerykanie - Dzień Głupka, Litwini – Dzień Kłamcy, Szkoci – Polowanie na Kukłę etc. Nazwa polska zaczerpnięta jest z języka włoskiego, co oznacza po prostu - pierwszego kwietnia, mimo to, jest to nasz Dzień Śmiechu, Dzień Żartu, czy Dzień Błazna.

POPIELEC – koniec trzydniowego (w niektórych rejonach tygodniowego) okresu zwanego Ostatkami, koniec karnawału zwieńczony Środą Popielcową, zwaną dawniej Wstępną Środą, oznaczającą w kościele katolickim pierwszy dzień Wielkiego Postu. „Z prochu powstałeś w proch się obrócisz” - przypomina ksiądz posypując wiernym głowy popiołem. Najbliższe 40 dni postu (tyle według Biblii pościł Jezus na pustyni) pozwolą wierzącym przygotować się do święta Wielkanocy. Post oznaczał powstrzymanie się od posiłków mięsnych. Początkowo ograniczał się do 40 godzin, potem do tygodnia przed Wielkanocą, a od V w. do 40 dni, i obowiązuje od 14 roku życia, zaś post ścisły od 18 do 60, co oznacza ograniczenie liczby posiłków do trzech (jednego do syta, dwóch skromnych). Popiół pochodzi ze spalonych ubiegłorocznych palm wielkanocnych. W Środę Popielcową wstawia się do wazonów gałązki wierzby, aby pokryły się liśćmi do Niedzieli Palmowej.

NIEDZIELA PALMOWA – Niedziela Męki Pańskiej, zwana Kwietną lub Wierzbową to święto ruchome, rozpoczynające Wielki Tydzień, przypada na 7 dni przed Wielkanocą. Ustanowione zostało na pamiątkę przybycia Jezusa do Jerozolimy. W Polsce obchodzona od średniowiecza, tego dnia wierni przynoszą do kościoła, do poświęcenia „palemki” symbol odradzającego się życia. Tradycyjne palemki wyplata się z gałązek wierzby, będącej symbolem zmartwychwstania i nieśmiertelności. Obok wierzby używane są gałązki malin, porzeczek, leszczyn, wikliny, które ozdabia się bukszpanem, barwinkiem, borówką, cisem, jedliną, bibułkowymi lub suszonymi kwiatami, mchem, ozdobnymi suszonymi trawami, wstążkami itp. Znane są palemki kurpiowskie, góralskie czy wileńskie, w zależności od regionu różniące się techniką wykonania i wyglądem. Odbywają się też konkursy na najpiękniejszą i najdłuższą palmę. Palmy są palone w Wielką Sobotę, a popiół przechowywany do następnych świąt, gdy w środę popielcową kapłan będzie nim posypywał głowy wiernych.

Idą święta...

WIELKANOC – Pascha, Niedziela Zmartwychwstania Pańskiego, najstarsze i najważniejsze, ruchome, chrześcijańskie święto upamiętniające zmartwychwstanie Jezusa. Przypada na pierwszą niedzielę po pierwszej paschalnej pełni Księżyca (po 21 marca). Święto – symbol, okazja do demonstracji przekonania i patriotyzmu, także spotkań; zawiera ideę

zwycięstwa dobra nad złem, a także odrodzenia ducha.

ŚWIĄTECZNE KARTKI - zbliżające się święta wielkanocne to okazja do składania bliskim i dalekim świątecznych życzeń. Z tej okazji (podobnie jak na Boże Narodzenie) wysyłamy pocztówki o tematyce religijnej, a na nich sceny ze Zmartwychwstania Pańskiego lub kartki świeckie z pisankami, zajaczkami, kurczaczkami i wiosennymi kwiatami.

PISANKI – na wielkanocnym stoliku nie może zabraknąć ozdób takich jak: cukrowy baranek, czekoladowy zajaczek, rzeżucha, zielony owies, palemka, czy bazie, jednak główną rolę odgrywają pisanki. Geneza związana z symboliką jajka sięga okresu tworzenia się naszej kultury, a najstarsze znalezione pisanki ocenia się na 5 tys. lat. Pisanki znalezione na polskich ziemiach pochodzą z X w. Jajka tradycyjnie były zamurowywane z podwalinach domów, co miało chronić od nieszczęść, przerzucane przez dach - ochrona przed pożarem itd. Same pisanki mają różną postać, są farbowane barwnikami, malowane, mają charakter kraszanki, oklejanki, nalepianki czy drapanki. Bez względu na nazwę i technikę wykonania, staramy się, by były najpiękniej ozdobionymi jajkami.

WIELKI CZWARTEK – pamiątka ostatniej wieczerzy, początek uroczystości przygotowujących do Wielkanocy. To dzień zadumy nad męką Jezusa, skupienia, powagi, także ścisłego postu. Na znak zdrady Judasza w tym dniu milkną dzwony kościelne. Na znak żałoby zasłaniane są ciemnym sukniem lustra, krzyże i święte obrazy. W kościołach katedralnych, rankiem odbywa się Msza Krzyżma (święcenie olei do namaszczeń i odnawianie przyrzeczeń kapłańskich), w parafialnych Msza Wieczerzy Pańskiej z obrzędem obmywania nóg. Najświętszy Sakrament przenosi się do kaplicy adoracji, na koniec zdejmuje się z ołtarza świece, mszał, krzyż, obrusy, tabernakulum zostaje otwarte i puste, a lampka wieczna zgaszona. W domach w tym dniu wypieka się wielkanocne baby i maluje pisanki.

WIELKI PIĄTEK – dzień upamiętniający śmierć Jezusa, dzień surowego postu, w domu wszystko powinno być już przygotowane, nie wolno w tym dniu pracować na roli. Odprawiana jest Droga Krzyżowa – nabożeństwo wielkopostne, adoracyjne, (14 stacji - ostatnia to złożenie Jezusa do grobu). W tym dniu używane są czerwone szaty liturgiczne. Od wieków w Wielki Piątek całe rodziny udają się na groby Pana, utrzymuje się zwyczaj adoracji, pełniona jest też straż przez młodzież przebraną w dawne stroje: wykonane z tektury panczerze, hełmy i halabardy.

WIELKA SOBOTA – przedostatni dzień Wielkiego Tygodnia należący do Triduum Paschalnego, obchodzony przez chrześcijan tradycji wschodniej i zachodniej. W tym dniu błogosławi się pokarmy (święconka). W koszyczkach powinny znaleźć się: kielbasa, chleb, chrzan, sól, pieprz, ciasto, barwinek, jajka barwione na różne kolory. Jajko jest symbolem życia i zmartwychwstania, zaś chrzan cierpienia Jezusa na krzyżu. Od wczesnych godzin rannych trwa adoracja Grobu Pańskiego. Jest to również okazja do skorzystania z Sakramentu Pokuty.

NIEDZIELA WIELKANOCNA – pierwszy dzień świąt, radosny, bo w nocy zmartwychwstał Jezus. Dzień ten zaczyna się świątecznym śniadaniem, koniec postu, na stołach poja-

wia się święconka, pieczone mięsa, pęta kiełbasy, drożdżowe baby, masło, chrzan, jajka. Następuje dzielenie się jajkiem i składanie świątecznych życzeń. Po śniadaniu w niektórych regionach Polski (na Śląsku, w Wielkopolsce) panuje zwyczaj obdarowywania dzieci słodkimi prezentami, według tej tradycji zając wielkanocny chodzi z koszykiem i zostawia słodycze, domownicy zaś szukają ukrytych upominków.

PONIEDZIAŁEK WIELKANOCNY - ŚMIGUS DYN-GUS, zwany też lanym poniedziałkiem, bo od świtu zaczynało się wielkie szaleństwo, chłopcy biegali z wiadrami i butelkami starając się oblać dziewczęta zimną wodą, wierzono, że nieoblana panna nie wyjdzie za mąż. Na wsiach gromada przebierańców chodziła od domu do domu po Dyngusie, prosiła o datek „dyng”, który oznaczał wykup, a „śmigus”-uderzenie witką i oblanie wodą. Śmigus Dyngus oznaczał więc wykupienie się przed uderzeniem różgą i oblaniem wodą. Z czasem obyczaj ten stał się utrapieniem kobiet, bo chłopcy przychodzili do domów, w których mieszkały panny na wydaniu i oblewali je bez skrępowań. Im więcej chłopców oblało dziewczynę, tym miała większe szanse na zamążpójście. Tradycja ta znana od dawna, na dworze króla Jagiełły, nawet wbrew królewskiemu zakazu (aby mężczyźni kobiet, a kobiety mężczyzn nie ważyli się do wody ciągnąć) odprawiana była w sposób mniej przykry, skrapiano pannę wodą różaną lub inną pachnącą. Swawolnicy jednak nie certowali się i polewali nawet z sikawki damy od nóg do góry, albo chlulali z garnka wodą prosto w twarz.

ŚMIGUS-DYNGUS

Śmigus! Dyngus! Na uciechę
Z kubła wodę lej ze śmiechem!
Jak nie z kubła to ze dzbana,
Śmigus-dyngus dziś od rana!

Staropolski to obyczaj,
Żebyś wiedział i nie krzyczał
Gdy w Wielkanoc, w drugie święto
Będiesz kurtkę miał zmokniętą.

(Władysław Broniewski)

SPIS ŚWIĄT:

Marzec

- Święto ruchome (marzec - kwiecień) - Wielkanoc (chrześcijańskie, kościół prawosławny obchodzi je w pewnych latach w tym samym czasie co kościoły zachodnie, w innych około miesiąca później)
- 1 marca - Międzynarodowy Dzień Chorego; Międzynarodowy Dzień Walki przeciwko Zbrojeniom Atomowym
- 2 marca - Międzynarodowy Dzień Obrony Cywilnej
- 3 marca - Międzynarodowy Dzień Pisarzy
- 5 marca - Dzień Teściowej
- 8 marca - Dzień Kobiet
- 10 marca - Dzień Mężczyzn
- 14 marca - Światowy Dzień Liczby Pi
- 15 marca - Międzynarodowy Dzień Konsumenta
- 17 marca - Światowy Dzień Morza; Dzień kota
- (Święto ruchome - (trzecia niedziela marca) - Międzynarodowy Dzień Inwalidów i Ludzi Niepełnosprawnych

- 21 marca - Jare (etniczne słowiańskie); Międzynarodowy Dzień Poezji; Międzynarodowy Dzień Walki z Dyskryminacją Rasową
- 22 marca - Dzień Ochrony Bałtyku; Międzynarodowy Dzień Wody
- 23 marca - Światowy Dzień Meteorologii
- 24 marca - Światowy Dzień Walki z Gruźlicą
- 25 marca - Dzień Świętości Życia (katolickie)
- 27 marca - Międzynarodowy Dzień Teatru
- 29 marca - Dzień Metalowca

Kwiecień

- Święto ruchome (pierwszy poniedziałek kwietnia) - Dzień Trzeźwości
- 1 kwietnia - Prima aprilis; Międzynarodowy Dzień Ptaków
- 2 kwietnia - Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci
- 5 kwietnia - Dzień Leśnika i Drzewiarza
- 7 kwietnia - Światowy Dzień Zdrowia; Dzień Pamięci o Holocaustie
- 8 kwietnia - Międzynarodowy Dzień Romów
- 10 kwietnia - Dzień Służby Zdrowia
- 11 kwietnia - Światowy Dzień Osób z Chorobą Parkinsona; Dzień Radia; Ogólnopolski Dzień Walki z Bezrobociem
- 12 kwietnia - Międzynarodowy Dzień Lotnictwa i Kosmonautyki
- 13 kwietnia - Światowy Dzień Pamięci Ofiar Katynia
- 14 kwietnia - Dzień Ludzi Bezdomnych
- 15 kwietnia - Międzynarodowy Dzień Kombatanta
- 16 kwietnia - Dzień Sapera
- 18 kwietnia - Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków
- 20 kwietnia - Międzynarodowy Dzień Wolnej Prasy
- 22 kwietnia - Międzynarodowy Dzień Ziemi
- 23 kwietnia - Światowy Dzień Książki i Praw Autor-skich
- 24 kwietnia - Międzynarodowy Dzień Solidarności Młodzieży
- 25 kwietnia - Międzynarodowy Dzień Świadomości Zagrożenia Hałasem
- 28 kwietnia - Światowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy
- 29 kwietnia - Międzynarodowy Dzień Tańca

Maj

- 1 maja - Święto Pracy (międzynarodowe, wywodzące się z ruchu socjalistycznego)
- 2 maja - Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej (polskie, nie jest dniem wolnym od pracy)
- 3 maja - Święto Konstytucji 3 Maja (narodowe), Najświętszej Marii Panny Królowej Polski (katolickie); Międzynarodowy Dzień Wolności Prasy; Międzynarodowy Dzień Astmy i Alergii
- ruchome - Boże Ciało (katolickie)
- 4 maja - Dzień Strażaka i Hutnika; Dzień Kominiarza
- 5 maja - Dzień Europy; Dzień Godności Osoby z Niepełnosprawnością Intelektualną; Dzień Leśnika i Drzewiarza
- 8 maja - Dzień Zwycięstwa; Dzień Bibliotekarzy i Bi-

bliotek; Światowy Dzień Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca

- 12 maja - Międzynarodowy Dzień Pielęgniarek i Położnych; Dzień Środków Społecznego Przekazu (kato-lickie); Światowy Dzień Ptaków Wędrownych
- 14 maja - Dzień Farmaceuty
- 15 maja - Międzynarodowy Dzień Rodziny; Święto Polskiej Muzyki i Plastyki; Dzień bez Samochodu
- 17 maja - Światowy Dzień Telekomunikacji
- 18 maja - Międzynarodowy Dzień Muzeów
- 19 maja - Międzynarodowy Dzień Pamięci ofiar AIDS
- 21 maja - Światowy Dzień Kosmosu
- 22 maja - Dzień Praw Zwierząt
- 24 maja - Europejski Dzień Parków Narodowych
- 25 maja - Dzień Piwowara; Dzień Mleka; Międzynarodowy Dzień Dzieci Zaginionych;
- 26 maja - Dzień Matki
- 27 maja - Dzień Samorządu Terytorialnego
- 29 maja - Dzień działacza Kultury i Drukarza
- 31 maja - Dzień bez papierosa; Światowy Dzień Rozwoju Kultury; Dzień Bociana Białego; Dzień Pracownika Przemysłu Spożywczego

*oprac. Marzena Romańczuk
(spis świąt - źródło: Internet)*

Renowacja neogotyckiego kościoła w Wąwolnicy

1. Przygotowanie inwestycji w aspekcie wymogów formalnych

- ponieważ Bazylika Mniejsza w Wąwolnicy jest zabytkiem, Inwestor – Parafia Rzymskokatolicka p/w św. Wojciecha w Wąwolnicy zobowiązany był uzyskać pozwolenie na wykonanie robót budowlanych i konserwatorskich od organu konserwatorskiego, które w formie decyzji 22.08.2013 r. wydał Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków, na podstawie projektu budowlanego renowacji świątyni oraz programu prac konserwatorskich;
- kolejnym krokiem było uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę z dnia 10.09.2013 r. wydanej przez Starostę Puławskiego;
- zawiadomienie PINB w Puławach o terminie 29.09.2016 r. rozpoczęcia robót budowlanych przy realizacji ww. inwestycji, po uprzednim ustanowieniu kierownika budowy i inspektora nadzoru inwestorskiego.

2. O historii obiektu

opowiedziałam już czytelnikom naszego kwartalnika w artykule: „Bazylika Mniejsza wyremontowana” w nr 4/2013, a jeszcze wcześniej w nr 3/2012, dlatego przypomnę jedynie, że w swoim obecnym kształcie kościół powstał w latach 1907-1914, jako trójnawowy, neogotycki z cegły ceramicznej pełnej.

3. Zakres zachowania obiektu

Jak zwykle bywa z zabytkami zawsze coś trzeba poprawić, poddać renowacji, albo wyremontować.

Tak jest i w tym przypadku. **Opis stanu zachowania elementów, które zostaną poddane remontowi i konserwacji przedstawia się następująco:**

Widok Bazyliki Mniejszej w Wąwolnicy, fot. Elżbieta Dudzińska.

• więźba dachowa

- wymaga miejscowych wzmocnień, napraw i wymiany elementów zniszczonych przez drewnojady, grzyby i pleśnie. Szczególnie odnosi się do miejsc, w których penetrowała woda wskutek nieszczelności pokrycia dachowego, jak również w węzłach konstrukcji dachowej, przy powierzchniach styku połaci dachowej ze ścianami,

• pokrycie dachowe

- istniejąca blacha miedziana miejscowo jest zniszczona, zwłaszcza na połączeniach poszycia dachowego ze ścianami,

• ogrodzenie

- istniejące ogrodzenie wykonane jest z cegły ceramicznej pełnej, fragmenty tynkowane i malowane. Ogólnie stan ogrodzenia oceniono jako zły.

Zakres robót konserwatorsko-remontowych przewiduje:

• Remont więźby dachowej, pokrycia dachu i orynnowania

- przed wykonaniem wszystkich robót wykonać przegląd i szczegółowy rysunek – projekt wykonawczy uwzględniający opracowaną ekspertyzę. Wymienić zniszczone elementy. Wykonać docieplenie stropu wełną mineralną, więźbę wzmocnić na połączeniach elementów (stosując klamry i łączniki ciesielskie). Oczyszczyć elementy, następnie zastosować impregnat przeciwko korozji biologicznej. Elementy więźby, które stykają się z murem proponuje się odizolować np. folią. Bardzo dokładne zaizolowanie pokrycia dachu w miejscu przejścia kominów przeciwko wodom opadowym i innym czynnikom atmosferycznym (przeciwko przeciekom wód). Zaleca się dokładny przegląd pokrycia z blachy miedzianej, ubytki, zniszczenia, nieszczelność uzupełnić łątami z blachy miedzianej. Naprawić zniszczone pasy rynnowe. Rury spustowe i rynny winny być dokładnie zbadane pod względem ich szczelności, a następnie naprawione miejscowo, względnie całkowicie wymienione w miejscach ich zniszczenia. Projektuje się wymianę całkowitą obróbek blacharskich, a zwłaszcza tych, które łączą styki połaci dachowych ze ścianami.

- **Konserwację witraży oraz wykonanie termoizolacyjnych okien od zewnątrz**

- witraże w świątyni istnieją od 1929 roku, są wykonane w technice mieszanej charakteryzującej XIX i XX wieczną sztukę ich wykonania w Polsce. Witraże są połączeniem oszklenia mozaikowego z klasyczną sztuką witrażową. Wykonane z kawałków szkła ułożonych w określony zamierzony wzór, połączonych laskami ołowianymi (elastycznie), spajanych lutem cynowym. Tego typu technologia w etapie końcowym, wykończeniowym przewidywała wzmocnienie i uszczelnienie witraży poprzez kitowanie na styku ołowiu ze szkłem. Witraże umieszczone są w specjalnej betonowej konstrukcji, która jest w stanie złym: spękania i odkształcenia formy z widocznymi wcześniejszymi naprawami rys i spękań. Ołów w witrażach z widocznymi spękaniami, korozją, odkształceniami i postępującymi, widocznymi śladami ich degradacji. Elementy szklane są bardzo zabrudzone z zauważalnymi pęknięciami, zaobserwowano w niektórych miejscach ślady wtórnych napraw witraży poprzez montaż płytek szklanych w innych barwach i teksturze aniżeli oryginalne. Witraże posiadają ślady zniszczeń spowodowane czynnikami atmosferycznymi, jak również z powodu aktów wandalizmu człowieka. Przed przystąpieniem do ich konserwacji zostaną bardzo dokładnie i precyzyjnie przebadane, zainwentaryzowane i rozebrane, poddane zabiegom oczyszczania, napraw, z odtworzeniami fragmentów i montażem na nowo. Ponadto przewiduje się szklenie ochronne od zewnątrz obiektu. Stolarka drzwiowa w świątyni zostanie pod-

Wnętrze kościoła w Wąwolnicy, fot. Elżbieta Dudzińska

dana renowacji z zachowaniem oryginalnych zdobień i detali, dokładnie oczyszczona i zaimpregnowana.

- **Wykonanie nowej posadzki**

- nowa posadzka będzie podgrzewana przy pomocy płyty grzejnej ogrzewania podłogowego. Po demontażu istniejącej posadzki w świątyni (za wyjątkiem posadzki w prezbiterium) wraz z jego podbudową będzie wykonana nowa posadzka, dwukolorowa z wtórnym wykorzystaniem płyt marmurowych z demontażu.

- **Budowę instalacji geotermalnych**

- pozwolenie na budowę przewiduje wykonanie prac wiertniczych i badań geologicznych związanych z wykonaniem 14. otworów wiertniczych celem wykorzystania ciepła ziemi do centralnego ogrzewania i wody cieplej w bazylice.

- **Wykonanie fragmentu nowej instalacji elektrycznej**

- ponieważ projekt przewiduje wykonanie nowej podgrzewanej posadzki to niezbędnym jest również wykonanie wewnętrznej instalacji elektrycznej w tym zakresie.

- **Malowanie wewnątrz**

- kościół po zrealizowaniu instalacji elektrycznych nowej posadzki zostanie odmalowany, planuje się malowanie wewnątrz farbami krzemianowymi w kolorystyce dotychczasowej.

- **Renowację i naprawę murów z cegły z wymianą fug**

- obecnie świątynia nie posiada żadnych izolacji przeciwwodnych ani przeciwwilgociowych, w celu wyeliminowania podciągania kapilarnego wody opadowej

Fragment zabytkowego kościoła w Wąwolnicy, fot. Elżbieta Dudzińska

koniecznym jest wykonanie izolacji poziomych oraz pionowych.

Izolacja pozioma: będzie wykonana w formie przepony w systemie iniekcji ciśnieniowej mikroemulsji silikonowej, która jak zakłada projekt, ma wytworzyć przepone 25-30 cm grubości. Izolację trzeba wykonać odcinkami. Odwierty, które będą prowadzone w dwóch kierunkach (od zewnątrz obiektu i wewnątrz świątyni) dla murów o grubości ponad 1,2 m należy wykonać w odległości 10-12 cm w jednym rzędzie o średnicy 18-20 mm. Bardzo ważne przy tym jest przeprowadzenie próbnych odwiertów, w celu dokonania oceny stanu murów, czy są w nich puste przestrzenie oraz jaka jest ich wytrzymałość.

Izolacja pionowa: przed przystąpieniem do jej wykonania trzeba będzie odkopać i oczyścić na sucho oraz naprawić mury, wyrównać podłoża i zagruntować je. Następnie za pomocą szpachli nałożyć na mur pierwszą warstwę bitumicznej powłoki jednokomponentowej uszczelniającej o grubości 2 mm, kolejnym zabiegiem będzie wtopienie siatki z włókna szklanego i nałożenie drugiej warstwy jednokomponentowej, bitumicznej powłoki uszczelniającej, następnie warstwy styropianu grubości 5 cm oraz obsypanie ścian piaskiem względnie drenażem opaskowym.

• Naprawę murów ogrodzenia

- podstawową czynnością będzie usunięcie starych warstw tynków oraz innych warstw wierzchnich, usunięcie luźnych fragmentów, wzmocnienie podłoża, zagruntowanie preparatem głęboko penetrującym wzmacniającym na bazie krzemianów. Ponadto przewidziano odgrzybianie podłoża poprzez trzykrotne nałożenie środka dezynfekującego. Kolejnym krokiem będzie nałożenie porowatego tynku, a dopiero później tynku renowacyjnego oraz wypełnienie spoin. Ponieważ istnieje konieczność usunięcia zasoleń z murów, tynkowanie odbywać się musi dwuetapowo. Pierwsza warstwa tynku renowacyjnego – preparatu przekształcającego sole, szkodliwe dla murów, rozpuszczalne w wodzie w produkty nierozpuszczalne w wodzie, które należy po trzech miesiącach usunąć – skuć, zetrzeć, a następnie w drugim etapie projektu je jeszcze raz wykonać tynki, które pozostaną docelowo. Następnie tynki zostaną pomalowane farbami elewacyjnymi.

Pozostałość starszej budowli – mur kamienny zostanie poddany odrębnej renowacji poprzez jego oczyszczenie, naprawę, odgrzybianie oraz dezynfekcję podłoża, uwolnienie muru od rozpuszczalnych soli poprzez dwukrotny natrysk preparatu specjalnie do tego przeznaczonego, wzmocnienie ścian preparatem krzemowym na bazie wodnego szkła, wykonanie nowych fug pomiędzy kamieniem wapiennym z tynku renowacyjnego, względnie z zaprawy fugowej z trassem. Elewacja tego muru zostanie na zakończenie prac renowacyjnych zaimpregnowana i zahydrofobizowana preparatem silikonowym.

Obecnie Inwestor z braku środków finansowych prowadzi jedynie prace przygotowawcze i będzie starał się o potrzebne środki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska. Miejmy nadzieję, że starania Parafii pw. św. Wojciecha w Wąwolnicy okażą się skuteczne, a niezbędny zakres robót remontowo-

konserwatorskich dla bezcennego i unikatowego w swej bryle i formie zabytku Powiśla Lubelskiego, którym jest Bazylika Mniejsza w Wąwolnicy, do której przybywają ludzie z całego świata, zostanie zrealizowany w całości. W przypadku zachowania wszelkich prawidłowości przy wykonywaniu robót budowlano-konserwatorskich oraz wykonaniu ich w całości, a nie tylko w części - Inwestor nie będzie zobowiązany uzyskać pozwolenia na użytkowanie, ani też składać zawiadomienia o zakończeniu robót budowlanych do tut. Inspektoratu.

Elżbieta Dudzińska

Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Puławach

Edukacja

Szkoła Sukcesu – I LO im. ks. A. J. Czartoryskiego

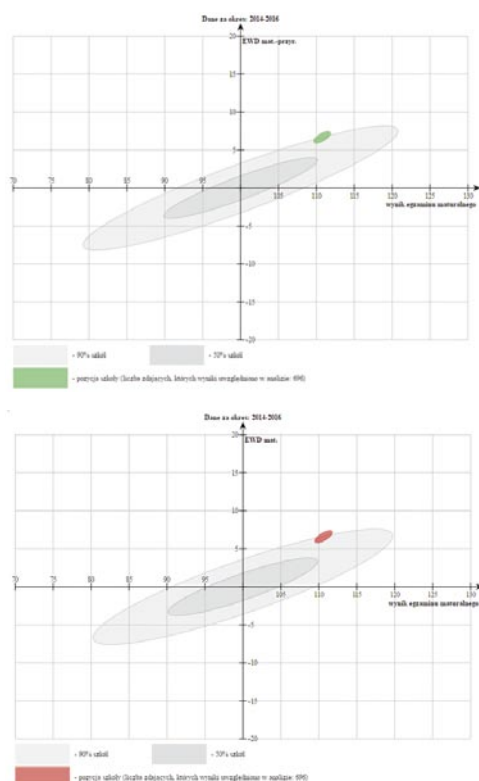
Każdy rodzic, który posyła swoje dziecko do szkoły chce, aby trafiło ono do placówki przyjaznej, bezpiecznej i osiągającej najlepsze wyniki nauczania. Szkoła, która „dobrze uczy” to taka szkoła, której uczniowie osiągają ogromny przyrost wiedzy i umiejętności od momentu kiedy do niej trafili do jej ukończenia. I LO im. ks. A. J. Czartoryskiego jest właśnie taką szkołą. Świadczą o tym wyniki jakie uzyskują jej uczniowie na maturze, olimpiadach czy różnorodnych konkursach. Analizy wyników nauczania prowadzą także niezależne instytucje zajmujące się oświatą – przykładem takiej analizy jest EWD. Metoda EWD to zestaw technik statystycznych pozwalających zmierzyć wkład szkoły w wyniki nauczania, czyli określa, jak szkoła radzi sobie z rozwijaniem potencjału uczniów. Wskaźnik EWD dla liceum ogólnokształcącego mówi o tym, na ile wysokie/niskie wyniki matury uzyskali jego absolwenci. I LO jest szkołą sukcesu i osiągnęło wysokie wyniki ze wszystkich części egzaminu maturalnego. Wartość dodana EWD wskazuje na ponadprzeciętną w skali kraju efektywność nauczania oraz na to, że uczniowie I LO są najlepiej przygotowywani do egzaminów maturalnych. Na szczególną uwagę zasługuje wysoki wynik uczniów z egzaminu maturalnego z matematyki, części matematyczno-przyrodniczej i części humanistycznej. Wyniki na poziomie podstawowym w liczbach: język polski - u nas średni wynik to 63%, w kraju – 62%, a w powiecie 60% oczywiście tylko dla liceów ogólnokształcących. Matematyka – my 82%, kraj 61%, a powiat 67%. Język angielski – my 89%, kraj i powiat 77%. W wyborze matury zdawanej na poziomie rozszerzonym największym powodzeniem cieszyły się język angielski i matematyka. Na 245 uczniów kończących szkołę 146 wybrało j. angielski, a 111 matematykę. Ich wyniki są bardzo dobre. Średnia z pierwszego z nich wyniosła 67%, a z drugiego 52%. W powiecie odpowiednio – 63% i 43%. Następne w kolejności wyborów to chemia, fizyka, biologia i geografia. Wyniki przedstawiają się następująco (w kolejności wyżej wymienionej): 40%, 58%, 42% i 55%, i oczywiście również wyżej niż w powiecie i kraju. Natomiast wyniki z matur rozszerzonych z wiedzy o społeczeństwie i historii wyniosły – 51%

i 63% , to znowu zdecydowanie wyżej niż w powiecie i kraju. Wynik maturzystów odbiega od pozostałych liceów puławskich, jednocześnie wskazując na najwyższy przyrost wiedzy uzyskanej przez uczniów od wyników egzaminu gimnazjalnego do egzaminu maturalnego. Okazuje się, że 100-letnia jubilatka świetnie odnajduje się w nowej rzeczywistości i nadal jej uczniowie osiągają najwyższe wyniki matur w Puławach, i plasują się bardzo wysoko w województwie i kraju.

Nowa matura jest wymagająca. Aby dostać świadectwo dojrzałości każdy uczeń musi zdać trzy egzaminy: z języka polskiego, matematyki i języka obcego na poziomie podstawowym i uzyskać co najmniej 30%. Ktoś może powiedzieć – to nie jest trudne. Patrząc na to, że co piąty uczeń w kraju nie zdał matury, a w przypadku absolwentów liceum ogólnokształcącego - co dziesiąty, to chyba jednak nie jest tak łatwo. Gdybyśmy „pasowali” do statystyk to z 245 maturzystów egzaminu nie zdało by 24 uczniów. U nas w szkole zdali wszyscy i to jeszcze jak! Z maturą na poziomie podstawowym poradzi sobie wszyscy świetnie, nie gorsze też wyniki osiągnęli uczniowie I LO im. ks. A. J. Czartoryskiego w maturze na poziomie rozszerzonym. Wyniki znacznie przewyższyły osiągnięcia innych puławskich, lubelskich i ogólnopolskich szkół. Takie wyniki to ogromnie ciężka praca uczniów i nauczycieli, którzy wyznaczają sobie ambitne cele i je realizują. Społeczność I LO zawsze fascynowała i fascynują ambitne cele i droga, która prowadzi do ich osiągnięcia.

Przedmiot - poziom podstawowy	I LO. im. ks. A. J. Czartoryskiego w Puławach	Wyniki: Puławy - miasto i powiat	Wyniki: kraj
język polski	63%	60%	62%
matematyka	82%	67%	61%
język angielski	89%	77%	77%

Alicja Wawer-Lis, Anna Thiede
nauczycielki I LO w Puławach

Jesteśmy szkołą sukcesu!

„I LO w Puławach Szkołą Sukcesu: intensywny program szkoleń językowych i metodycznych w celu wspierania potencjału, kreatywności i motywacji uczniów” – to niezwykle projekt realizowany przez Dyrekcję I LO im. ks.

A. J. Czartoryskiego w Puławach i nauczycieli tej placówki. Zasadniczym jego celem jest jak największe wykorzystanie nowoczesnego warsztatu pracy nauczyciela przy współudziale najnowszych pomysłów, technik i wykorzystaniu najnowszej technologii informatycznej. 23 nauczycieli naszej szkoły w różnych terminach odbywa dwutygodniowe intensywne kursy języka angielskiego, informatyki, zarządzania w Wielkiej Brytanii. Anglia, Szkocja, Walia czy Irlandia goszczą naszą kadrę, która wraz z innymi nauczycielami z całej Europy wspólnie aktywnie uczestniczy w wielu zajęciach, grupach dyskusyjnych i panelach, by maksymalnie wykorzystać stworzone możliwości unowocześniania swojego warsztatu pracy, pogłębiania znajomości języka angielskiego, wymiany doświadczeń z innymi nauczycielami. Nasza szkoła idąc naprzeciw współczesnym wyzwaniom, otwiera się w ten sposób na nowe rozwiązania metodyczne, a przez porównywanie innych systemów nauczania i dzielenie się nowymi doświadczeniami - szuka coraz nowszych możliwości wspierania potencjału, kreatywności i motywacji uczniów. To także możliwość poznania ciekawych ludzi, kultur, zwyczajów, dzielenia się swoją wiedzą i doświadczeniem, możliwość poznawania ciekawych rejonów Europy, co w przyszłości z pewnością przyniesie wymierne korzyści.

Renata Miłosz, Anna Czernobaj, Kamila Leń
I LO w Puławach

Uczniowie z „Czartorycha” w Pałacu Prezydenckim na uroczystościach Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego

„Chciałbym tak mówić, aby moje słowa przez łzy dotarły do blasku uśmiechów...”

T. Różewicz

Jak istotna jest świadomość językowa oraz krzewienie kultury języka ojczystego wie każdy z nas. Obchodzone od 1999 r. święto ma w założeniu pomóc ochronie różnorodności językowej jako dziedzictwa kulturowego. Toteż 21 lutego młodzież z I LO im. ks. A. J. Czartoryskiego w Puławach brała udział w uroczystościach w Pałacu Prezydenckim, którym przewodniczył Prezydent RP, Andrzej Duda z małżonką, Agatą Kornhauser-Dudą. Wśród zaproszonych gości byli przedstawiciele Rady Języka Polskiego, przedstawiciele Ministerstwa Edukacji Narodowej z p. minister Anną Zalewską, przedstawiciele Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz ministrowie Kancelarii prezydenckiej z szefem Kancelarii Prezydenta Małgorzatą Sadurską. Byliśmy jedną z czterech szkół z Polski i jedyną z województwa lubelskiego zaproszonych na obchody Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego.

Współczesny Polak powinien być dumny z narodowych zwycięstw, stać na straży wartości ważnych dla każdego człowieka. Słowa te stały się myślą przewodnią uroczystości w Dniu Języka Ojczystego. Prezydent nazwał „Wesele” Stanisława Wyspiańskiego polskim arcydramatem, naszym portretem w przeddzień odzyskania niepodległości. Właśnie to dzieło będzie lekturą do Narodowego Czytania 2017, uzyskało ono aż 18 tysięcy głosów. Pierwsza Dama podkreślała, że wśród czterech utworów, to znaczy: „Przedwiośnia” S. Żeromskiego, „Pamiętek Soplicy” H. Rzewuskiego, „Beniowski” J. Słowackiego, żaden nie był przegrany, zaś Polacy znają i chętnie powracają do rodzimego kanonu lektur.

Kolejnym punktem programu było wręczenie Nagrody Prezydenta „Zasłużony dla polszczyzny”, którą otrzymał p. Wojciech Wencel, gdański poeta, felietonista i krytyk literacki. Prezydent podkreślał jak ważna dla polszczyzny jest możliwość dyskusji, którą wywołują liryki W. Wencela, skupiające się na wartościach często zapomnianych – domu, przyjaźni, miłości, rodzinie czy wierze. Powinnością poety jest wiersz, który odzworowuje mikrokosmos – ład i rytm, poezja powinna udzielać odpowiedzi, nie polega jedynie na stawianiu pytań. „Język jest jak zdjęcie rentgenowskie. Występują w nim byty, które trudno dostrzec na co dzień” - stwierdził zwycięzca, konkludując swoje wystąpienie.

Po części oficjalnej zgromadzeni goście uczestniczyli w „Lekcji RP”, w trakcie której o swoich doświadczeniach językowych, o pięknej poprawnej polszczyźnie oraz najczęstszych lapsusach językowych opowiadali – laureat nagrody oraz krakowski muzyk i raper – Tadeusz Polkowski. Prelegenci ciekawie opowiadali o historii powojennej i jej współczesnym, a zwłaszcza szkolnym rozumieniu. Język oparty

na wielkich słowach – Bóg, Honor i Ojczyzna pewnie już się zdewałowował, świat po trudnych historycznych doświadczeniach nie jest już taki sam... Powinniśmy się wystrzegać języka przekładowego, języka reklam, marketingowego, on zniekształca nasz obraz. Ojczyzna została nazwana kłębkim honoru, na który nawijamy nic odwagi i lojalności wobec niej. Podsumowaniem lekcji była piosenka pod tytułem „Masz rywalkę Polskę”, tekst pochodzący z korespondencji więźnia politycznego okupacji stalinowskiej, W. Gałki, zaśpiewany przez artystę z Krakowa.

Nasi licealiści mieli okazję zwiedzić Pałac Prezydencki, o którego historii interesująco opowiedział przewodnik. Z pewnością dzień ten na długo pozostanie w naszej pamięci jako bardzo wartościowa nauka o języku, kulturze i historii narodu, który wszyscy tworzymy...

*Edyta Dzwonnik, Marek Rzeszutko
uczniowie klasy 2a*

Pomoc rodakom na Ukrainie 2016 – II edycja akcji w I LO im. ks. A. J. Czartoryskiego w Puławach

Uczniowie I Liceum Ogólnokształcącego im. ks. A. J. Czartoryskiego chętnie angażują się w różne akcje charytatywne. Wielu z nich działa jako wolontariusze i podejmuje działania, których celem jest pomoc potrzebującym. Przy współpracy z nauczycielami, wychowawcami i instytucjami pożytku publicznego zorganizowali akcję zbiórki karmy dla zwierząt, pomagając Puławskiemu Towarzystwu Opieki nad Zwierzętami, kwestowali na rzecz Hospicjum w Puławach, rejestrowali się jako potencjalni dawcy szpiku i komórek macierzystych, a także Honorowi Dawcy Krwi oraz wiele innych.

W tym roku, po raz kolejny uczniowie I LO i Niepublicznego Gimnazjum okazali wielkie serce zbierając dary dla rodaków mieszkających na Ukrainie. Akcja ta, to nasza szkolna inicjatywa, do której włącza się cała społeczność uczniowska. Na przełomie listopada i grudnia 2016 r. przedstawiciele SU zbierali żywność długoterminową, słodczyce, środki czystości, przybory szkolne książki i zabawki. Wyjątkowość tej akcji polega na tym, że zebrane dary uczniowie mogą osobiście dostarczyć Polakom mieszkającym na Ukrainie. Poznać ich historię, sytuację materialną i nawiązać trwałe znajomości.

Pierwsza i niezwykle udana edycja tej akcji odbyła się w tamtym roku szkolnym, a zwieńczona została właśnie

dwudniowym wyjazdem do Lwowa i przekazaniem darów w jednej z parafii w okolicach Lwowa. Ważnym punktem programu wyjazdu była audyencja u Arcybiskupa Mieczysława Mokrzyckiego metropolity lwowskiego, który działa na rzecz Polaków na terenie Ukrainy.

W dniach od 16 do 18 grudnia 2016 r. kolejna grupa uczniów uczestniczyła w wyjeździe do Lwowa, aby wspierać mieszkających tam naszych rodaków. Tym razem odwiedzono parafię w niezwykle malowniczo położonej miejscowości Winniki. Na uczniów czekało tam nadzwyczaj ciepłe przyjęcie przez mieszkańców i tutejszego proboszcza. Dzieci z miejscowej szkoły i przedszkola przygotowały przedstawienie, odbyło się ognisko z ciepłym poczęstunkiem i wspólne zabawy integracyjne na śniegu. Czas spędzono na rozmowach i wzajemnym poznaniu się.

Dodatkowo uczniowie mieli okazję poznać Lwów i największe zabytki tego miasta – Stare Miasto wpisane na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, Bazylikę archikatedralną Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, katedrę i dzielnicę ormiańską, Operę Lwowską oraz zabytkową nekropolię – Cmentarz Łyczakowski, na którym pochowano wielu zasłu-

żonych dla Polski. Uczniowie zapoznali się z kulturą, tradycjami tego kraju, a także kuchnią regionalną, poznali historię Polaków na Ukrainie oraz warunki życia. Była to dla wszystkich wzruszająca lekcja patriotyzmu.

Organizatorzy akcji i uczestnicy akcji jednogłośnie stwierdzają, że był to bardzo udany wyjazd, który na długo zostanie w ich pamięci i sercach.

Samorząd Uczniowski I LO już przygotowuje się i czeka na kolejną edycję akcji Pomoc Rodakom na Ukrainie.

Katarzyna Kwiatek-Farion

Naukowiec – filozof czy inteligentne monstrum, czyli Halloween z Wiktorem Frankensteinem

W ramach cyklu National Theatre Live grupa młodzieży I LO im. ks. A. J. Czartoryskiego i Niepublicznego Gimnazjum przy I LO pod opieką nauczycieli anglistów uczestniczyła z okazji Halloween w niezwykłym pokazie scenicznym pt. „Frankenstein”. Pokaz odbywał się na specjalne życzenie publiczności w Lubelskim Multikinie, a patronat sprawował m.in. British Council. Przedsięwzięcie (z przyczyn oczywistych – Halloween- rozpoczęte o godz. 22.30) reżyserował słynny **Danny Boyle**, zdobywca wielu filmowych nagród i wyróżnień, m.in. Oscara i Złotego Globu w 2009 r. za **Slumdog. Milioner z ulicy**. W rolach głównych zobaczyliśmy **Benedicta Cumberbatcha** (rola Wiktora Frankenstein) i **Johnny Lee Millera** (w roli Potwora). Słynny brytyjski reżyser po 20 latach pracy w filmie powrócił do teatru w marcu 2011 r. prezentując na brytyjskim West Endzie własną wersję Frankenstein. Autorem sztuki opartej na romantycznej powieści **Mary Shelley** jest **Nick Dear**. Emocje, napięcie, chwilami przerażenie i... dylematy moralne równania się człowieka z Bogiem, kwestia prawa twórcy do decydowania o losach stworzonej przez siebie istoty oraz problem bycia odrzuconym przez ludzi z powodu strachu i budzonej powszechnie odrazy, co powoduje u bohatera przeistoczenie się w bestię i potwora – to wszystko stanowiło o niesamowitej atmosferze spektaklu. Nie pierwszy to nasz zresztą wyjazd, w październiku mieliśmy bowiem okazję oglądać „Romeo Julię” Shakespeare’a, a w planach – kolejna niespodzianka.

Było to niesamowite spotkanie młodzieży z językiem, bowiem język angielski rozbrzmiewał w oryginalnej i najczystszej postaci!

Anna Czernobaj, Anna Kozłowska-Skwarek, Kamila Leń

Nauczanie holistyczne w zielonych szkołach

Dużo mówi się o tym, by nauczanie szkolne nie miało charakteru zbyt teoretycznego i nie było sztucznie rozdzielone na poszczególne przedmioty, stąd postulat nauczania holistycznego, czyli obejmującego całość wiedzy dotyczącej człowieka i świata. Szczególnie ważny jest tu aspekt praktyczny, by przyswajana wiedza nie była daleka od codziennej rzeczywistości ucznia i wiązała się też z kształceniem umiejętności działania. Od dawna wiemy, że budynek szkolny nie jest już jedynym miejscem edukacji. Chcemy pokazać, że **zielona szkoła** jest niezwykle interesującym sposobem kształcenia, łączącym w sobie możliwość realizacji najważniejszych postulatów nowoczesnego nauczania holistycznego. W prakty-

ce szkolnej sięgamy do tej formy bardzo chętnie, ponieważ daje możliwość łączenia istotnych treści dydaktycznych i wychowawczych, kształci umiejętności organizacyjne. Bardzo ważny jest fakt, że wiedza zdobywana w czasie zajęć zielonej szkoły ma charakter praktyczny, a efekt jest przede wszystkim wynikiem działania. Prawie wszystkiego, o czym mowa, można dotknąć, zobaczyć. Czyni to treści dydaktyczne bardziej wiarygodnymi, lepiej się je zapamiętuje. Istotną zaletą zajęć zielonej szkoły jest ich holistyczność. Te w **Wysowej** obejmowały problematykę wielokulturowości (więc i tolerancji), religii, poezji, geografii, historii oraz wiele codziennych doświadczeń – starość, spędzanie czasu, fenomen różnych miejsc i ich porównanie, np. miasto średniowieczne, uzdrowisko, góry.

Szkoła **we Włoszech** była oczywiście zdeterminowana charakterem miejsca i związana z dziedzictwem kulturowym zwiędzanych miast (co ciekawe, największe wrażenie zrobiły Siena i Orvieto, miasta często mniej zauważane, a nam znane z esejów Zbigniewa Herberta). Interesowały nas jednak także problemy europejskości czy zjawisko podróżowania. Zajęcia zielonej szkoły **na Węgrzech** skupiły się natomiast na badaniu relacji między europejskością i węgierskością, analizie relacji polsko – węgierskich, ale także zajmowaliśmy się interesującymi fenomenami codzienności: kuchnią i jedzeniem, kąpielą w gorących źródłach, istotą rozmów, targowiskiem... Dokumentacja tych zajęć za każdym razem leżała w gestii samych uczniów, pisali prace na zadane tematy, utrwalali zajęcia na fotografii, tworzyli projekcje multimedialne, rysowali plansze tematyczne. Podróż edukacyjna do **Chorwacji** pokazała dramat minionej wojny domowej na Bałkanach, ale i realne widoczne po dziś przenikanie się w Europie katolicyzmu, prawosławia i islamu. Udało się pojęcie synkretyzmu, znane z podręczników historii, sztuki, filozofii i literatury, ukazać w praktyce mijanego i oglądanego krajobrazu. Trójkąt tury-

styczny **Bratysława – Wiedeń – Praga** pozwolił odkryć nie tylko skalę odległości tych miast między sobą w kilometrach, ale przede wszystkim ich bliskość w wymiarze dziedzictwa politycznego Monarchii Austro – Węgierskiej, której częścią były południowe ziemie polskie przez długie dziesięciolecia w okresie zaborów.

Czas spędzony w **Bieszczadach i Beskidzie Sądeckim** ukazał nieistniejący już świat Bojków (reprezentowany przez budownictwo, skansen w Sanoku), powoli ginącą kulturę Łemków i tajemniczy klimat drewnianych cerkwi z zaklętym w nich duchem Bizancjum. Zauroczył krynicki Niki-for Drewniak i świat ikon pisanych nie ludzką ręką. Zielone szkoły dają też możliwość stosowania niekonwencjonalnych metod nauczania. Jedną z nich jest *metoda chińskich pałeczek*. Przecież można jeść łyżką, ale „pałeczki” pozwalają na zwolnienie tempa życia w szalonym świecie. Chodzi o wyrabianie umiejętności uchwycenia, dotknięcia szczegółu i wyrobienia nawyku analizy. Szukając „ziarenka ryżu” – czyli po prostu szczegółu, poświęcamy więcej uwagi temu samemu dziełu, jest ono bowiem wtedy dużo staranniej analizowane. Metoda uczy dostrzegać w tworze pozornie monolitycznym interesujące nas szczegóły konstytutywne dla całości (np. analizowanie nawet najdrobniejszych elementów dzieła malarskiego, bez których jego przesłanie zostałoby znacznie zubożone lub nawet zniekształcone – pierwszy z brzegu przykład to obraz Bruegla *Upadek Ikara*). To odczytywanie mowy ciała, spoglądanie na bohatera przez pryzmat ubioru, pozy, fryzury, szukanie „plamy na ubiorze”, ale i pereł w działach Vermeera. Przechodząc koło gotyckiej katedry, spoglądamy nie tylko na potężną fasadę, ale i na tzw. rzygacze, a w kamienicy mieszcząńskiej szukamy figurek krasnali w jej odbojach. Otrzymujemy więc generalnie zindywidualizowanie doznań, gdy w dużym mieście szukamy jego ducha, czy też kątki i zakąt-

ka z historią lub z przesłaniem w tle. Ciekawa jest także metoda, którą można nazwać *autokarowe expose*. Polega ona na efektywnym zagospodarowaniu czasu podróży poprzez prezentację wstępnych materiałów przygotowanych przez młodzież. Pozwala to wejść uczniowi w rolę swoistego eksperta, specjalisty w danej dziedzinie. Ćwiczy również umiejętność publicznych wystąpień. Metoda zakłada też możliwość wygłoszenia weryfikującego komentarza przez nauczyciela. W czasie, gdy autokar wjeżdża w **obszar Pogórza Karpackiego**, ma miejsce prezentacja dziejów ziem pogranicza polsko – węgiersko – słowackiego na przestrzeni wieków. Jest tu również „drugie dno” – to akcentowanie wykorzystania długiej podróży w sposób efektywny. Jeszcze inny sposób nauczania w czasie podróżowania to *metoda pieska przydrożnego*. To specyficzne odwołanie do Czesława Miłosza zawiera się w uczeniu dostrzegania „ad hoc” (w czasie spaceru, wspólnej wędrówki) rzeczy zazwyczaj ukrytych dla osób podróżujących główną trasą, wytyczonym szlakiem. Polega na ćwiczeniu umiejętności i chęci „myszkowania”, twórczego błędzenia w terenie. Jej plusem jest odejście od zwiedzania na czas. To szansa i możliwość powrotu do miejsc ciekawych, tych, które zauroczyły, zachwyciły urodą, oryginalnością. To także okazja, by w niektórych miejscach pobyt dłużej, przysiąść, zapatrzeć się... Twórcze błędzenie daje możliwość zrozumienia „czasu wstecz” i trochę filozoficznego klimatu: ryneczek, ławeczka, słoneczko, ploteczka (trochę jak M. Proust poszukujący straconego czasu). Nam bardzo się podoba. Często stosujemy też w czasie wyjazdów *metodę czasu edukacyjnego*, polegającą na realizowaniu przez uczniów wyznaczonych celów bez bezpośredniego nadzoru pedagoga (może to być obserwowanie, fotografowanie, dokumentacja spostrzeżeń dotyczących zwiedzania). Nie ma to nic wspólnego z tzw. czasem wolnym, pozwala natomiast w kontrolowany sposób utrzymać dynamikę i dyscyplinę intelektualną młodzieży w czasie wyjazdu. To próba intensyfikowania doznań i ukierunkowania przeżyć młodego człowieka. W czasie zajęć w **węgierskim Egerze** wyznaczony został czas edukacyjny na zebranie materiałów do napisania eseju nt. „Węgierskość, orientalność i europejskość Egeru”, a w ogrodach pałacu cesarskiego w Schönbrunn na projekt: „Zielona inżynieria – architekt nie musi tworzyć z kamienia”. Wyjątkowo sprawdza się w kurortach czy uzdrowiskach, np. w Krynicy, Bardejovie, Wysowej, gdzie pozwala odkryć tajemnice ducha miejsca. Taki sposób pozwala zrozumieć, dlaczego gdzieś panuje atmosfera wypoczynku, a gdzieś nie. Nie opowie o tym ani przewodnik, ani nauczyciel. To trzeba poczuć... Ważne jest wcześniejsze ukierunkowanie uczniów, sformowanie grup do tych zajęć (nigdy pojedynczych osób ze względów bezpiecznego poruszania się po obcym terenie). Ciekawe jest też doświadczenie porozumiewania się w obcym języku – rozmowa z Czechem czy Słowakiem wbrew pozorom nie jest taka łatwa, chociaż sukcesy wiele wynagradza... Przedstawione formy pracy z młodzieżą w czasie zielonych szkół są często uzupełniane przez twórcze zachowania młodzieży podejmowane „ad hoc”. Jak widać, nauczanie w czasie wyjazdów ma bardzo praktyczny charakter, większy nacisk kładziony jest na umiejętności niż na teoretyczną wiedzę, – ale właśnie taki model edukacji lepiej przygotowuje uczniów do życia, daje im też wiele satysfakcji, a także przyjemności.

*Tomasz Piotr Panek, Zbigniew Charytanowicz
nauczyciele I LO w Puławach*

„CLIL as a Bridge to Real Life English” Erasmus + w Niepublicznym Gimnazjum przy I LO im. ks. A. J. Czartoryskiego w Puławach

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt „CLIL as a Bridge to Real Life English” Erasmus + będzie realizowany w Niepublicznym Gimnazjum przy I LO im. ks. A. J. Czartoryskiego przez dwa lata, a więc do końca roku szkolnego 2017/2018. Koordynatorem tego projektu została wybrana właśnie nasza szkoła, co jest dla nas dużym wyróżnieniem i wyrazem uznania dla doświadczenia, i kwalifikacji dyrekcji szkoły oraz podległej jej kadry pedagogicznej. Projekt „CLIL as a Bridge to Real Life English” (*CLIL jako most do codziennego języka angielskiego*) ma na celu rozwój uczniów oraz kadry dydaktycznej szkół biorących w nim udział, poprzez zapoznanie ich z innowacyjną i mało spopularyzowaną metodą nauczania języka angielskiego CLIL. CLIL (Content and Language Integrated Learning) jest to ogólnie rzecz biorąc zintegrowane nauczanie języka i przedmiotu. Mogą to być zarówno przedmioty ścisłe jak i humanistyczne czyli jest to np. nauczanie matematyki, fizyki, chemii, historii itp. w języku angielskim. Nie są to zajęcia mające na celu powtórzenie materiału lecz wprowadzenie nowych zagadnień np. poprzez wykonywanie prostych eksperymentów przez nauczyciela i uczniów. Dodatkowo często nie jest to cały przedmiot, lecz jedynie jego wycinek, blok zajęć w języku obcym.

Uczniowie wiele zyskują poprzez udział w takich lekcjach. Często są one bardziej interesujące i motywujące do nauki niż zwykłe zajęcia. Dodatkowo uczniowie lepiej zapamiętują przekazany w ten sposób materiał. Kolejną zaletą jest oczywiście „zanurzenie” w języku obcym i poznanie słownictwa, zwrotów związanych z danym przedmiotem nauczania. W tym przypadku uczniowie wykorzystują język do nauki przedmiotu a nie jak to zwykle bywa uczą się samego języka. Kolejną zaletą CLIL jest to, że takie zajęcia można prowadzić zarówno na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum jak i szkoły średniej. Na każdym poziomie uczymy bardziej skomplikowanych treści na coraz wyższym poziomie językowym. Zintegrowane nauczanie przedmiotowo-językowe (CLIL) wydaje się być ważnym trendem w europejskich programach nauczania. Dziś pod różnymi nazwami wykorzystuje się podobne podejścia w wielu różnych państwach. Jest to podejście do edukacji dwujęzycznej, w którym zarówno treści programu nauczania jak i język obcy przekazywane są łącznie. Jest

to sposób nauczania przedmiotów szkolnych przy pomocy języka, który uczeń opanowuje, nadal otrzymując konieczne wsparcie językowe (inaczej niż w tradycyjnym kształceniu przez język).

Na CLIL można też spojrzeć, jako na sposób uczenia języka przez uczenie się wyspecjalizowanych treści. Innymi słowy, treści a nie język nakreślają zakres materiału.

Nauczyciele języka muszą ściśle współpracować z nauczycielami przedmiotów, by zapewnić odpowiedni rozwój języka, co wymaga konieczności poświęcenia czasu na planowanie i przegląd osiągnięć.

Docelowo, projekt zakłada przygotowanie szeregu publikacji oraz broszur popularyzujących tę metodę. Głównym rezultatem projektu ma być wspólnie stworzony anglojęzyczny podręcznik dla nauczycieli poszczególnych przedmiotów, zawierający gotowe materiały i scenariusze lekcji do przeprowadzenia w różnych krajach i na różnych etapach kształcenia.

Podsumowanie projektu odbędzie się w Grecji w kwietniu 2018 r. Poza Hiszpanią i Grecją naszych uczniów i nauczycieli czekają jeszcze wizyty w Bułgarii, Słowacji i Włoszech.

W dniach 16 - 20 stycznia br. nauczyciele oraz uczniowie naszego gimnazjum w ramach projektu **Erasmus +** odbyli pierwszą wizytę do Hiszpanii. Podczas tego spotkania pracowano nad założeniami projektu - odbył się konkurs fotograficzny na najlepsze zdjęcie zrobione tam przez uczniów. W wizycie brali udział nauczyciele i uczniowie z sześciu krajów partnerskich: Polski, Włoch, Słowacji, Turcji, Bułgarii i Hiszpanii. Mielśmy okazję wysłuchać ciekawych prezentacji dotyczących krajów partnerskich, podziwiać wspaniałą taniec hiszpański - flamenco - w wykonaniu uczniów oraz uczestniczyć w interesującej dyskusji dotyczącej kultury i tradycji zaprzyjaźnionych krajów. Przyjezdni uczniowie poznali życie oraz zwyczaje rodzin hiszpańskich, u których byli gośczeni. Podczas pobytu w Andaluzji zwiedziliśmy Kordobę, a w niej przepiękne ogrody tarasowe Alcazar de los Reyes Cristianos oraz meczet (La Mezquita). Byliśmy także w Sewilli, gdzie podziwialiśmy wspaniałą Plac Hiszpański (Plaza de Espana) oraz duże i piękne ogrody Alcazaru. Wyjazd był bardzo owocny, przedyskutowano wiele spraw dotyczących założeń projektu, zrealizowano pewne cele. Przy okazji zrodziły się ogromne przyjaźnie, które, jak zapowiedzieli uczniowie, na pewno będą kontynuowane, o czym świadczą łzy rozstania, którym nie było końca.

*Iwona Krawczyk, fot. Agnieszka Bodeńko
I LO w Puławach*

Olimpiada Budowlana „Buduj z Pasją”

9 grudnia 2016 roku odbył się okręgowy etap Olimpiady Budowlanej: „Buduj z Pasją”, której celem jest sprawdzenie poziomu wiedzy z przedmiotów teoretycznych, jak i umiejętności praktycznych z wybranych kwalifikacji w zakresie tech-

nologii wykonywania robót budowlanych. Po przeprowadzeniu eliminacji szkolnych do drugiego etapu zakwalifikowali się Tomasz Adamczyk i Michał Bocian. W konkursie wzięło udział osiem drużyn. Uczniowie Technikum nr 2 w Puławach zajęli drugie miejsce w okręgu i zakwalifikowali się na zawody centralne. Gratulujemy finalistom i życzymy dalszych sukcesów.

*Małgorzata Lorek, fot. Sławomir Ciupa
ZS nr 2 w Puławach*

Studniówka w Technikum nr 2 w Puławach

9 stycznia 2017 roku był bardzo ważną datą dla uczniów i uczennic klas czwartych Technikum nr 2 w Puławach. Po wielu miesiącach przygotowań tegoroczni maturzyści mieli okazję do zabawy na balu studniówkowym, który choć na kilka godzin pozwolił zapomnieć o stresie związanym z egzaminem. Uroczyste rozpoczęcie zabawy miało miejsce o godzinie 19.00. W czasie inauguracji wieczoru maturzyści w ciepłych słowach wyrazili swoją wdzięczność wobec tych, którzy w ostatnich latach wspierali ich oraz mobilizowali do nauki. Podziękowania złożone zostały na ręce dyrekcji szkoły, wychowawców oraz rodziców, a wyrazem wdzięczności były

bukiety kwiatów. Następnie dyrektor Krzysztof Szabelski wygłosił swoje przemówienie i oficjalnie rozpoczął studniówkę. By tradycją stało się zadość, uczniowie klas czwartych zatańczyli poloneza, po którym przyszedł czas na toast. Po części oficjalnej rozpoczęła się wspaniała zabawa, która trwała do późnych godzin nocnych. Studniówka 2017 - z pewnością będzie dla absolwentów kolejnym miłym wspomnieniem związanym z latami spędzonymi w naszej szkole.

*Małgorzata Lorek, fot. Sławomir Ciupa
ZS nr 2 w Puławach*

Branżowa szkoła I stopnia w Centrum Kształcenia Zawodowego w Puławach

W związku z reformą edukacji nastąpi przekształcenie Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 8 w Puławach w branżową szkołę I stopnia.

I września 2017 r. dotychczasowa trzyletnia zasadnicza szkoła zawodowa przekształci się w trzyletnią branżową szkołę I stopnia.

W związku z powyższym na rok szkolny 2017/2018 CKZ w Puławach nie będzie prowadził rekrutacji do klas pierwszych Zasadniczej Szkół Zawodowej nr 8, ale do klas pierwszych szkoły branżowej I stopnia.

Na lata szkolne 2017/2018 – 2019/2020 do branżowej szkoły I stopnia będzie przeprowadzana rekrutacja absolwentów gimnazjum, od roku szkolnego 2019/2020 przeprowadzana będzie rekrutacja absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej.

W roku szkolnym 2017/2018 kształcenie w branżowej szkole I stopnia odbędzie się w zawodach ustalonych dla przekształcanej zasadniczej szkoły zawodowej tj.

1. mechanik pojazdów samochodowych 723103
2. monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych 712616
3. operator obrabiarek skrawających 722307
4. elektryk 741103

Uczniowie dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej, którzy nie uzyskają promocji do klasy programowo wyższej

będą kontynuowali naukę w odpowiedniej klasie branżowej szkoły I stopnia.

W okresie przejściowym (lata szkolne 2017/2018 i 2018/2019) branżowa szkoła I stopnia będzie prowadziła klasy dotychczasowej 3-letniej zasadniczej szkoły zawodowej (odpowiednio klasa druga i trzecia). Uczniowie tych klas otrzymają świadectwa i dyplomy ustalone dla dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej.

Szkoła branżowa I stopnia umożliwi jej absolwentom kontynuację kształcenia w systemie szkolnym, co oznacza, że możliwe będzie uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika jak również otrzymanie świadectwa dojrzałości. Absolwenci branżowej szkoły II stopnia po uzyskaniu świadectwa dojrzałości będą mogli kontynuować naukę na studiach wyższych.

*Andrzej Ptasieński
Kierownik Szkolenia Praktycznego CKZ Puławy*

„Na staże do Włoch” z Centrum Kształcenia Zawodowego w Puławach i ERASMUS+

1 września 2016 r. w Centrum Kształcenia Zawodowego w Puławach rozpoczęła się realizacja projektu „Na staże do Włoch” (nr umowy: 2016-1-PL01-KA102-024603), który uzyskał całkowite dofinansowanie z Programu Erasmus Plus. Akcja 1.: Mobilność osób uczących się i kadry w ramach kształcenia zawodowego. Budżet projektu wynosi **73 320,00 euro**. Koordynatorem projektu jest Kierownik Szkolenia Praktycznego p. Andrzej Ptasieński.

W ramach Programu Erasmus Plus zostaną zorganizowane na przełomie lutego i marca 2017 i 2018 r. 3-tygodniowe praktyki zawodowe we włoskich przedsiębiorstwach w Spoleto dla trzydziestu dwóch wyróżniających się uczniów Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 8 w CKZ w Puławach, kształcących się w zawodzie mechanik pojazdów samochodowych. Grupie będzie towarzyszyło dwóch opiekunów - pracowników CKZ w Puławach.

Celem głównym projektu jest podniesienie poziomu nauczania w zasadniczej szkole zawodowej, równoznaczne z wyposażeniem absolwentów w szerszą wiedzę i umiejętności zawodowe oraz ogólne. Do celu głównego doprowadzą cele pośrednie: ułatwienie uczestnikom podniesienia ich kwalifikacji zawodowych (dostosowanych do potrzeb szybko zmieniającego się rynku pracy) i językowych, a także kompetencji osobistych.

W czasie wolnym od pracy, zaplanowano dla uczestników zwiedzanie Rzymu, Watykanu oraz Perugi.

Każdy z uczestników projektu przed wyjazdem na staż do Włoch musi przejść przez:

1. **30** godzin zajęć przygotowawczych z języka włoskiego w zakresie podstawowym,
2. **10** godzin zajęć kulturowych,
3. **6** godzin przygotowania pedagogicznego,
4. **6** godzin kursu udzielania pierwszej pomocy,
5. **2** godziny spotkania z przedstawicielem policji na temat prawnych aspektów pobytu za granicą, możliwych problemów i sposobów radzenia sobie z nimi.

I grupa przed wyjazdem

Po zakończeniu mobilności uczestnicy otrzymają certyfikaty:

- ✓ odbycia zajęć przygotowania kulturowego i pedagogicznego,
- ✓ ukończenia kursu językowego,
- ✓ odbycia stażu – wystawiany przez włoską organizację partnerską,
- ✓ unijny dokument **Europass Mobilność** – potwierdzający nabyte kwalifikacje zawodowe, honorowany na terenie Unii Europejskiej.

Naszym partnerem w projekcie jest włoska **Spółdzielnia Socjalna Azzurra** w Spoleto, która zajmuje się realizacją projektów mobilności od 1999 roku. Azzurra to spółdzielnia socjalna, organizacja non-profit, której misją jest wspieranie innowacji, rozwoju i pozytywnych zmian jakie zachodzą w ludziach i organizacjach dzięki prowadzeniu prac, badań, praktyk zawodowych, wymian kulturalnych i działań prospołecznych. Zespół Azzurra stanowi kompetentną grupę pracowników – koordynatorów i projektantów staży zawodowych, wykładowców, mentorów i trenerów umożliwiających prowadzenie różnorodnych działań edukacyjnych. Spółdzielnia współpracuje z ekspertami stosującymi innowacyjne metody nauczania, są nimi organy administracji publicznej i samorządowej, centra szkoleń zawodowych i szkoły publiczne różnych poziomów (w tym uczelnie).

*Tekst i zdjęcia: Andrzej Ptasieński
Kierownik Szkolenia Praktycznego CKZ Puławy*

Informacja w sprawie zamiaru przekształcenia szkół i placówek wchodzących w skład Centrum Kształcenia Zawodowego w Puławach oraz Regionalnego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Puławach

Przekształcenie szkół i placówek wchodzących w skład **Regionalnego Centrum Kształcenia Ustawicznego** w Puławach oraz **Centrum Kształcenia Zawodowego** w Puławach polega na zmianie ich aktów założycielskich i wynika z administracyjnej zmiany (nowego przyporządkowania) nazw ulic i ustalenia nowego numeru porządkowego budynku, w którym zlokalizowane są te jednostki oświatowe. Dotychczasowe siedziby ww. szkół i placówek w istocie nie ulegają zmianie - jednostki te dalej funkcjonują w tym samym obiekcie.

Laureaci konkursu wiedzy o Aids i Hiv

Nowe adresy ww. szkół i placówek:

- a) Regionalnego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Puławach tj. IV Liceum ogólnokształcącego w Puławach, Bursy Szkolnej w Puławach, Centrum Kształcenia Ustawicznego w Puławach, Szkoły Policealnej nr 5 w Puławach, Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych nr VIII w Puławach - **ul. Norwida 8a, 24-100 Puławy**;
- b) Centrum Kształcenia Zawodowego w Puławach tj. Technikum nr 5 w Puławach, Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 8 w Puławach, Centrum Kształcenia Praktycznego w Puławach oraz Ośrodka Doskonalenia i Doskonalenia Zawodowego nr 2 w Puławach - **ul. Wacława Sieroszewskiego 1, 24-100 Puławy**.

*Małgorzata Noskowska
Kierownik Wydziału Edukacji*

Nagranie w studio s2

Barwne życie puławskiej bursy

W Bursie Szkolnej w Puławach nie ma miejsca na nudę i bierność. Wszelkimi możliwymi sposobami promujemy wśród młodzieży aktywność: fizyczną, kulturalną i społeczną. Młodość jest czasem kształtowania postaw i nawyków, które procentują w późniejszych etapach życia. Wspieramy zatem wychowanków, by w sposób optymalny wykorzystywali ten piękny czas, gdy z optymizmem podejmuje się nawet najtrudniejsze wyzwania. Pamiętając o tym, że „w zdrowym ciele zdrowy duch” - systematycznie, przez cały rok, realizujemy szereg działań sportowych. Organizowane są wyjścia na basen, do sali gimnastycznej, czy na boisko Orlik. Opiekunowie sekcji sportowej nadzorują także codzienne treningi młodzieży w bursowej siłowni, czy rozgrywki tenisa stołowego. Nauka w szkole średniej to czas rozpoznawania własnych talentów i co za tym idzie - wyboru dalszej drogi życiowej. Dążymy do tego, by nasi podopieczni mieli szansę szlifowania i prezentowania swoich uzdolnień. Służą temu: zajęcia plastyczne, muzyczne, taneczne, informatyczne, a nawet ... kulinarne. Umożliwiamy wychowankom uzewnętrznianie swoich pasji w ramach uroczystości organizowanych w bursie (akademii z okazji Dnia Nauczyciela, Otrzęsin Pierwszaków, Mikołajek, Wigilii itp.), ale także podczas różnego rodzaju konkursów. W bieżącym roku szkolnym, organizowaliśmy: Konkurs Świątecznych Dekoracji, Konkurs Walentynkowy i Talent Show.

Otrzęsiny 2016

Rajd rowerowy do Bochočnicy

Wigilia 2016

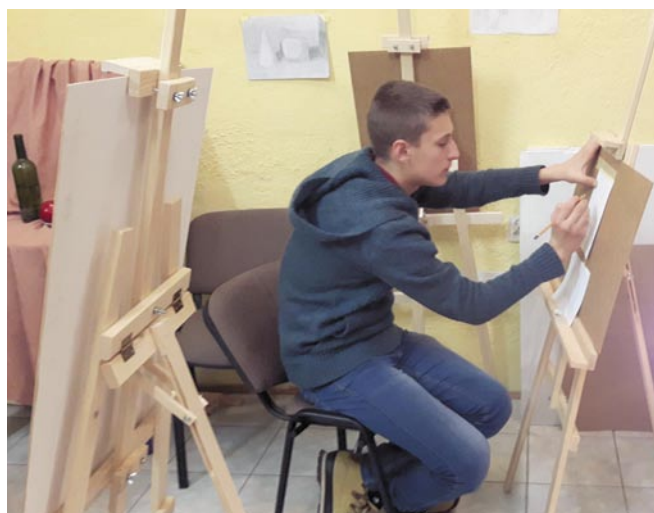
Przez cały rok szkolny wychowankowie rywalizują o nagrody w Konkursie czystości (mając szansę stawiania się „perfekcyjnymi paniami i panami własnych pokojów”). Młodzież ma także okazję sprawdzania swoich możliwości w konkursach zewnętrznych. W bieżącym roku szkolnym braliśmy udział w: Przeglądzie Muzycznym Burs i Internatów Województwa Lubelskiego „Gramy bez prądu” w Zamościu, XVII Międzyinternackim Konkursie Wiedzy o AIDS i HIV, Puławskim Konkursie Wiedzy o św. Bracie Albercie Chmielowskim, Ogólnopolskim Festiwalu Kolęd Puławy 2016 i XIV Wojewódzkim Konkursie Recytatorskim Poezji Miłosnej dla Wychowanków Burs i Internatów Województwa Lubelskiego „Erato”. Jeden z wychowanków (pseudonim artystyczny Kubix), który wykonuje autorskie piosenki, uzyskał możliwość nagrania kilku utworów w profesjonalnym studiu muzycznym S2 w Rykach.

Od kilku lat, na całym świecie, można zaobserwować powrót mody na wszelkiego rodzaju rękodzieło, traktowane jako sposób na rozwój szeroko pojętej kreatywności. W świetlicy bursy, co tydzień, odbywają się zajęcia, w czasie których można tworzyć dekoracje wykorzystując różne techniki, materiały i narzędzia plastyczne. Podkreślenia wymaga fakt, że wszelkie materiały i przybory niezbędne do tych działań, zapewniamy młodzieży bezpłatnie. Działają również profesjonalne studio plastyki, w którym pod okiem profesjonalisty wszyscy chętni mogą opanować tajniki malarstwa, grafiki i rzeźby. Prężnie działa sekcja kulinarna – młodzież pod opieką wychowawców przyrządza przeróżne smakołyki (gofry, pizzę, ciasta). Tu także zapewniamy niezbędne produkty spożywcze, pokonując bariery finansowe, które czasem mogą hamować spontaniczną aktywność młodzieży. Sekcja bibliotekarska promuje czytelnictwo, m.in. poprzez akcje wypożyczania nowości wydawniczych oraz konkursy, w których można wygrać wybrane przez siebie pozycje książkowe. Kształtujemy poczucie przynależności do lokalnej społeczności – angażując się wspólnie z młodzieżą w przeróżne inicjatywy realizowane na terenie Puław. Łączymy to z wyrabianiem nawyków uczestnictwa w kulturze (poprzez promocję oferty puławskich placówek kulturalnych, organizowanie grupowych wyjść do kina „Sybilla” itp.).

Podjęliśmy również szereg działań o charakterze dobroczynnym. Od siedmiu lat zbieramy plastikowe nakrętki, wspierając w ten sposób zbiórkę środków na zakup sprzętu rehabilitacyjnego dla chorych dzieci. Zbieramy karmę i koce

Zajęcia sekcji kulinarnej

Zajęcia w pracowni plastycznej

dla zwierząt z puławskiego schroniska. Współpracujemy ze świetlicą środowiskową dla dzieci – mieszkańcy bursy, jako wolontariusze pomagają młodszym kolegom w nauce, towarzyszą podczas zabaw, organizują niespodzianki np. Mikołajki. W lutym bieżącego roku, włączyliśmy się również do akcji „Wylosuj Anioła”, przygotowując własnoręcznie kartki z życzeniami dla małych pacjentów onkologicznych, przebywających w Dziecięcym Szpitalu Klinicznym w Lublinie. Bierzymy udział w spotkaniach samorządów uczniowskich i stawiamy na samorządność w życiu codziennym naszej placówki. Bez aktywistów z Rady Mieszkańców Bursy - trudno byłoby prowadzić tak bogatą i ożywioną działalność, jak skrótowo opisana powyżej. Wśród mieszkańców bursy wzra-

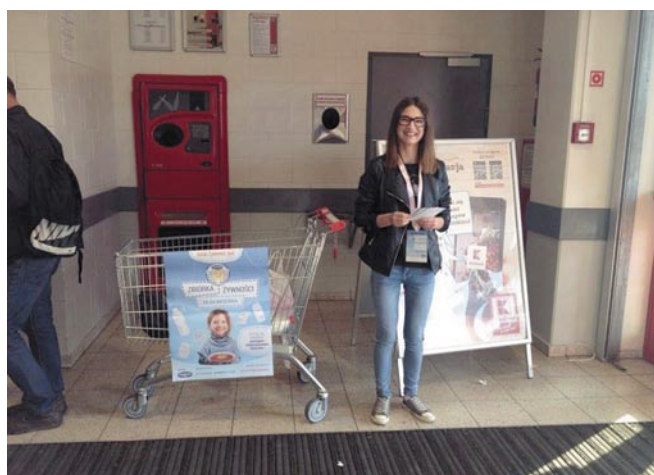

sta corocznie liczba obcokrajowców, głównie z Ukrainy. Wychowankowie ci, poprzez współuczestnictwo we wszystkich proponowanych przez nas działaniach, mają możliwość integracji z polską młodzieżą. Warto podkreślić, że z myślą o tej grupie, bursa organizuje wycieczki umożliwiające poznanie różnych zakątków Polski. W bieżącym roku szkolnym, odbyły się wycieczki do Lublina, Chęcín, Krakowa i Warszawy. W pierwszej połowie kwietnia będziemy organizować Turniej Dzikich Drużyn Piłki Nożnej (chłopców i dziewcząt), na który już teraz zapraszamy reprezentacje internatów z Puław i okolic. Nie szczędzimy sił i środków, by przekonywać młodzież, że każdy dzień jest dobrą okazją, aby zmienić coś w swoim życiu i najbliższym otoczeniu. W myśl hasła: „Zaczynij tam, gdzie jesteś. Użyj tego, co masz. Zrób to, co możesz”. To naprawdę działa!

*Beata Nowak, Monika Banczer
Bursa Szkolna w Puławach*

Fabryka radości

Od wielu lat uczniowie naszej szkoły biorą czynny udział w różnych akcjach charytatywnych. W klasach pedagogicznych powstała taka grupa uczniów działająca pod nazwą: **FABRYKA RADOŚCI**, angażująca się w różne akcje pod patronatem Banku Żywności m.in. **Podziel się Posiłkiem**, czy **Bożonarodzeniowa Zbiórka Żywności**. W tej ostatniej udało nam się zebrać ponad 120 kg smakołyków. Pozyskaną żywność i słodczyce przekazujemy potrzebującym. Niekiedy są to rodziny uczniów naszej szkoły, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji materialnej. Pamiętamy także o **Domu Dziecka w Przybysławicach**. W bieżącym roku wspieraliśmy również uczestników puławskich **Warsztatów Terapii Zajęciowej**. Staramy się wspomagać polskie rodziny zamieszkujące tereny Ukrainy bądź Białorusi. Uczniowie od lat współpracują z **Zespołem Szkół przy Szpitalu Specjalistycznym w Puławach** oraz **Specjalnym Ośrodkiem Wychowawczym im. Siostry Klary Staszczak OSB w Puławach**. Organizujemy zabawy mikołajkowe, spotkania terapeutyczne oraz przygotowujemy wiele kreatywnych zajęć. W grudniu uczennice z klasy 3p przygotowały i zorganizowały warsztaty bożonarodzeniowej plastyki obrzędowej w szpitalnej świetlicy, a młodzież z klas 2p i 3p - zabawę mikołajkową na terenie naszej szkoły. Poprzez takie działania dajemy dzieciom radość.

Uczestnicy naszego wolontariatu włączają się również w akcje: *Polacy Rodakom*, *Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy* itp. Współpracujemy także ze *Schroniskiem im. Brata Alberta w Puławach*. Uczennice klas pedagogicznych zaangażowały się również w działalność w „*Centrum Terapii i Diagnozy - Inicjatywa*”.

FABRYKA RADOŚCI - ma na celu przede wszystkim pomoc potrzebującym. Poprzez swoje działania rozsiewamy radość i dajemy nadzieję. Cieszymy się, że możemy w nich uczestniczyć.

*Anna Moleśtak kl. 2p
ZS nr3 w Puławach*

Małe dusze - wielkie serca

6 lutego 2017 r. w naszej szkole gościliśmy dzieci z *Miejskiego Przedszkola nr 7 grupę „Gromadka Kubusia Puchatka”*. Klasy o profilu pedagogiczno-psychologicznym zorganizowały „spotkanie walentynkowe”, w trakcie którego dzieci tworzyły kartki okolicznościowe, rozwiązywały zagadki oraz uczestniczyły w zabawach ruchowych. Wszystko przebiegało w miłej, kreatywnej atmosferze. Zarówno dzieci jak i my uczniowie mieliśmy z tego powodu dużo pozytywnych odczuć. Nawiązały się między nami organizatorami a maluchami pozytywne relacje, a nawet przyjaźnie. Mamy nadzieję, że impreza stanie się cykliczną w naszej szkole i przedszkolaki ponownie nas odwiedzą w przyszłym roku.

*Piotr Celiński kl. 1p
ZS nr 3 w Puławach*

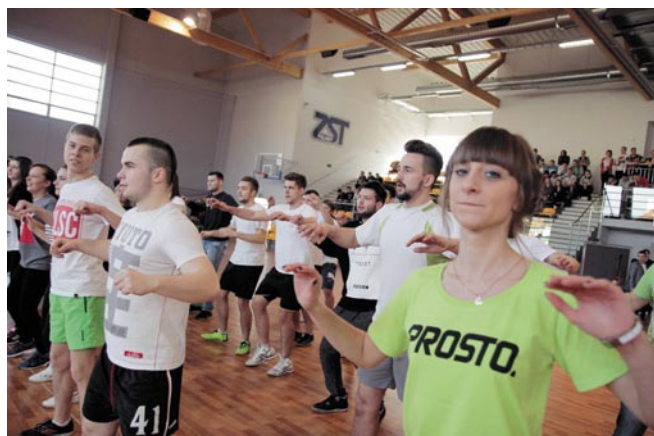

Lubimy dawać z siebie wszystko

Lubimy dawać z siebie wszystko – to hasło przyświecało nam 6 grudnia 2016 r., kiedy zorganizowaliśmy wyjątkowe mikołajkowe spotkanie z rodzicami. W hali sportowej Zespołu Szkół Technicznych zaprezentowaliśmy osiągnięcia naszych uczniów, ich sukcesy w konkursach, olimpiadach, zawodach sportowych. Młodzież miała okazję wykazać się różnorodnymi talentami, ale był to tylko pretekst, aby okazać nasze wielkie serca. Spotkaniu towarzyszył kiermasz, na który ozdoby świąteczne i bożonarodzeniowe wypieki przygotowali członkowie społeczności szkol-

nej. Wszystko po to, by zebrane środki mogły zasilić Szkolny Fundusz Socjalny. Impreza była kontynuacją inicjatyw, które prowadzimy od trzech lat. Poprzednie pikniki charytatywne odbywały się w Galerii Zielona. Towarzyszyły im koncerty świąteczne, pokazy tańców, prezentacje mody sylwestrowej, czy dekorowanie pierników oraz wspólne robienie bombek i kart świątecznych w kąciku malucha. Takie działania to już tradycja. Młodzież ZST od zawsze wykazywała się dobrocią serca i zaangażowaniem społecznym. Od wielu, wielu lat, już od końca listopada do Świąt Bożego Narodzenia prowadzimy zbiórkę darów na terenie szkoły w ramach ogólnopolskiej akcji: „Pomóż dzieciom przetrwać zimę”. Wspiera nas społeczność lokalna z Parafii p.w. Matki Bożej Różańcowej oraz klienci sklepu Kaufland. Założeniem przedsięwzięcia jest pomoc rodzinom uczniów naszej szkoły znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, by zbliżające się święta uczy-

nić bardziej radosnymi. Szkolną tradycją stała się także, za inicjowaną przez nas, a organizowaną przed Świętami Wielkanocnymi akcja: „Radosny Zajęczek”. W ostatniej edycji - w marcu 2016 r. - uczniowie i nauczyciele ZST dzięki życzliwości klientów sklepu Kaufland, zebrali ok. 300 kg artykułów żywnościowych i środków czystości, z których przygotowano 16 paczek świątecznych. Uczniowie ZST nie poprzestają na zbiórkach, w wolnym czasie współpracują z licznymi organizacjami prowadzącymi działalność charytatywną. Wystarczy wspomnieć tu o Hospicjum bł. Matki Teresy w Puławach, udziale w akcjach: „Sianko”, „Korek dla Hospicjum”, „Akcja – Żonkil”, „Znicz – pamiętam” - to tylko niektóre formy działalności młodzieży. Dla Hospicjum Małego Księcia w Lublinie uczestniczymy nie tylko w „Zakręconej akcji”, w grudniu uczniowie przygotowali drobne mikołajkowe upominki dla małych podopiecznych.

W ramach Szkolnego Koła Caritas bierzemy udział w „Dziele Nowego Tysiąclecia”, prowadzimy zbiórki żywności „Tak – pomagam”, włączamy się w „Wigilijne Dzieło Pomocy dzieciom”. Z podziwem patrzymy na uczniów, którzy są otwarci na świat, dostrzegają potrzebę niesienia pomocy, bycia z ludźmi w różny sposób poszkodowanymi przez los. Jesteśmy dumni, że uczennica ZST jest w Hospicjum wolontariuszką. Szczycimy się również uczniem, który współpracuje z Fundacją Bezmiar i poświęca swój czas pomagając przy organizacji imprez charytatywnych takich jak: Senioriada, Sportowy Dzień Dziecka czy Bieg Zielonych Sznurowadeł.

Nie możemy nie wspomnieć o Walentynkowym Happeningu Sportowym, który miał miejsce 12 i 14 lutego

2016 r. Dzięki pomocy Fundacji BezMiar, a także wsparciu wielu instytucji, zakładów pracy i szkół, udało nam się zebrać 8.457,46 zł na leczenie i rekonwalescencję naszego ubiegłorocznego maturzysty, który zachorował na chłoniaka Hodgkina.

Zespół Szkół Technicznych w tym roku będzie obchodził jubileusz 50-lecia. Od początku jego istnienia członkowie społeczności szkolnej byli honorowymi dawcami krwi. Trudno nawet policzyć, ile krwi oddali uczniowie i nauczyciele naszej szkoły. Na uroczystości wręczenia świadectw ukończenia szkoły wielu absolwentów otrzymuje brązowe, srebrne lub złote Odznaki HDK, najmocniej zaangażowani wyróżniani są także Nagrodą Starosty Puławskiego. Jesteśmy zaangażowani w działalność na rzecz popularyzacji wiedzy o białaczce, nowotworze krwi. Dla wielu chorych jedyną szansą na przeżycie jest przeszczep szpiku lub komórek macierzystych od niespokrewnionych dawców. 59 uczniów i 4 pracowników ZST dołączyło do zarejestrowanych dawców komórek macierzystych w Polsce w czasie akcji, która odbyła się 3 lutego 2016 r. w naszej szkole. Celem jej było ofiarowanie drugiemu człowiekowi szansy na życie. Akcje, w które się włączamy, można by mnożyć: współorganizowanie Orszaku Trzech Króli, wolontariat podczas Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, przeprowadzanie zbiórki darów dla Schroniska dla bezdomnych zwierząt w Puławach. Uczniowie ZST zaznaczają swą obecność w środowisku lokalnym, ofiarowując swój czas, zdolności, serce, by mnożyć dobro, by zarażać młodością, chęcią życia, potrzebą dzielenia się sobą z innymi ludźmi, by czynić świat lepszym. Po prostu lubią dawać z siebie wszystko!

*Agata Panek, Sylwia Wójtowicz
Małgorzata Wiśniecka-Ozimek
fot. Robert Sadurski, Maciej Szubartowski
ZST im. Marii Skłodowskiej-Curie w Puławach*

Uczniowie z ZS nr 1 w Puławach radośnie kolędownali z Orszakiem Trzech Króli

Już po raz piąty zorganizowano w Puławach Orszak Trzech Króli, którego hasłem przewodnim było franciszkańskie pozdrowienie „Pokój i dobro”. Tegoroczny Orszak różnił się od organizowanych w poprzednich latach. Uroczystość rozpoczęła się Mszą św. o godz. 11.00 w trzech kościołach: Miłosierdzia Bożego, Świętej Rodziny i Świętego Brata Alberta. Po mszach wyruszyły z tych kościołów trzy barwne Orszaki: Europejski, Azjatycki i Afrykański, każdy pod „wo-

dzą swojego króla i w asyście” bardzo licznie zgromadzonych mieszkańców, aby spotkać się na Placu Chopina i wspólnie pokłonić Bożej Dziecinie. Gdy trzy Orszaki przybyły do miejsca spotkania, rozpoczęło się widowisko „Wędrówka Mędrców do Betlejem” przedstawiające historię zbawienia od zarania dziejów. Po zakończeniu widowiska i złożeniu darów Nowonarodzonemu Jezusowi rozbrzmiewało radosne kolędowanie.

Tradycją stała się już słodka niespodzianka przygotowywana przez uczniów i nauczycielki z branży żywnościowej Zespołu Szkół nr 1 im. Stefanii Sempołowskiej w Puławach. Wzorem poprzednich uroczystości, uczniowie i nauczyciele wraz z Dyrekcją Szkoły rozdali zmarzniętym, ale szczęśliwym i rozśpiewanym kolędnikom ponad 3 tysiące pysznych, słodkich pierniczek. Mimo przejmującego mrozu można było wyczytać na twarzach uczestników rozchodzących się do domów „do zobaczenia za rok”. Dzięki uczestnictwu w Orszaku, uczniowie naszej szkoły mieli niepowtarzalną okazję do wspólnego i radosnego przeżywania z mieszkańcami Puław uroczystości ważnej dla obrzędowości i kultury chrześcijańskiej.

*Barbara Legieć
nauczycielka j. polskiego, ZS nr 1 w Puławach*

Świąteczne wspomnienia w MOW

Okres Świąt Bożego Narodzenia to czas szczególny, pełen magii i radości. To także czas refleksji, nadziei i serdecznych spotkań w gronie najbliższych. Rokrocznie w naszej placówce to czas wyjątkowy. W dniu 20 grudnia 2016 r. odbyła się uroczysta kolacja wigilijna. Swoją obecnością zaszczyliła

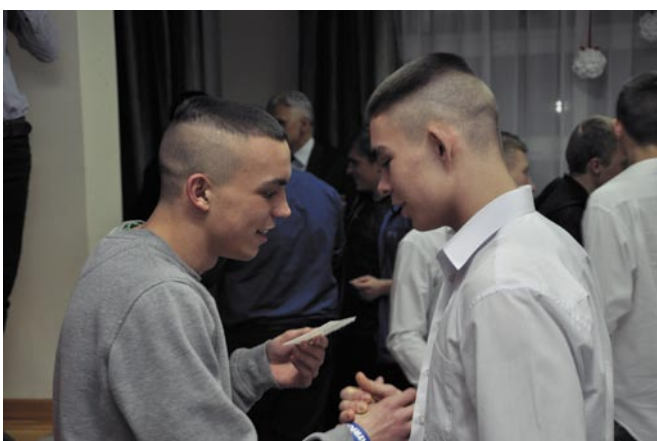
Jasełka 2016

Jasełka

Wigilia 2016

Wychowankowie podczas składania sobie życzeń

nas Małgorzata Noskowska Kierownik Wydziału Edukacji Starostwa Powiatowego w Puławach, Zbigniew Hałaczkiwicz Nadleśniczy Nadleśnictwa w Puławach, nauczyciele i wychowawcy, a także rodziny naszych podopiecznych.

Świąteczny nastrój podkreślał wystrój placówki przygotowany przez wychowawców i wychowanków. Wszyscy zebrani ulegli magii występów przygotowanych przez chłopców. Artyści z dużym przejęciem i zaangażowaniem odtwarzali swoje role, prezentowali umiejętności recytatorskie i wokalne. Nie zabrakło również bożonarodzeniowych i noworocznych życzeń podczas dzielenia się opłatkiem. Przy świątecznym stole smakowaliśmy przepyszne potrawy wigilijne przygotowane

przez panie kucharki. Podczas części artystycznej wychowankowie: Cyprian Broda, Hubert Małkowski, Artur Gerblich wykonali swoje autorskie piosenki HH specjalnie napisane na tą okazję. Zapraszamy do obejrzenia krótkiej relacji z Wigilii na stronie internetowej naszej placówki: www.mow.pulawy.pl lub pod linkiem youtu.be/uUeeswGyYFI.

Dziękujemy wszystkim za zaangażowanie, przygotowanie i udział w kolacji, dzięki czemu stworzyliśmy wspaniałą świąteczną atmosferę. Mamy nadzieję, że to spotkanie zostanie w pamięci na długo.

*Tekst i zdjęcia: Małgorzata Cywka
pedagog MOW w Puławach*

„W ten magiczny dzień,
Spotkaliśmy się dziś tu.
Pierwsza gwiazdka na niebie
Niech oświetli nam dziś stół.
My podzielimy się opłatkiem
Przy rodzinie siądzmy.
Złożmy im życzenia
Niech się spełnią marzenia.
By biedak był bogaty,
By głodny nie był nikt,
Niech ciepło dobrych ludzi
Otocza nas tu dziś.
Obdarzmy się miłością, radością, pojednaniem
Niech na naszych twarzach uśmiech pozostanie.
W ten magiczny wieczór prezentów jest rozdanie
Niech ten blask choinki oświetli nam dziś sale.
To jest ten moment, by poczuć się doskonale.
Bo czasem w naszym życiu jest jak w karnawale.
Wszyscy dobrzy ludzie, pomóżcie bezdomnym,
Ten wigilijny wieczór należy się też im.
Poczujmy magię świąt, obdarzmy ciepłem ich.
Wesołych świąt jeszcze raz powtarzam dziś!”

*Słowa i wykonanie piosenki:
Hubert Małkowski wychowanek gr. III*

Szkoła bliżej uniwersytetu

Liceum Ogólnokształcące im. S. Żeromskiego w Nałęczowie realizuje podjętą spontanicznie inicjatywę: „Szkoła bliżej uniwersytetu”. Korzystając z uprzejmości i życzliwości pracowników naukowych, uczniowie naszej szkoły systematycz-

nie uczestniczą w zajęciach proponowanych przez lubelskie uczelnie. W każdym roku wyjeżdżamy na Lubelski Festiwal Nauki, podczas którego uczniowie klas przyrodniczo-medycznych mają okazję poznać najnowsze metody wykorzystywane w kryminalistyce, osiągnięcia biotechnologii, metody izolowania DNA. Na lekcjach z parazytologii rozpoznają pasożyty człowieka i zdobywają praktyczne umiejętności z zakresu profilaktyki chorób pasożytniczych.

Szczególnym zainteresowaniem młodzieży cieszą się wyjazdy do Collegium Anatomicum Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Zajęcia w Muzeum Anatomii Człowieka, w którym znajdują się liczne preparaty narządów człowieka, a także praktyczne lekcje w prosektorium pozwalają poznać fascynujące tajemnice ludzkiego ciała i w dosłownym znaczeniu dotknąć ludzkiego serca oraz innych narządów. Lekcje te mają niezwykłą atmosferę powagi i refleksji; odbywają się w miejscu, gdzie „Umarli służą żywym”.

W ramach praktycznych zajęć z dziedziny pierwszej pomocy przedmedycznej studenci z Koła Naukowego Młodych Medyków przeprowadzają lekcje udzielania pierwszej pomocy. Zajęcia te wymagają od uczestników dużego zaangażowania i sprawności fizycznej, ale z pomocą studentów medycyny i ratownictwa medycznego odbywają się bez lęków i bez tajemnic.

Ostatnim wydarzeniem w ramach inicjatywy: „Szkoła bliżej uniwersytetu” był wyjazd grupy zainteresowanych uczniów realizujących rozszerzony program nauczania biologii na **NOC BIOLOGÓW**, która odbyła się na wydziale Biologii i Biotechnologii UMCS. Nasi uczniowie uczestniczyli w wykładzie: *Dwie płcie, dwa mózgi*, podczas którego poznali czynniki kształtujące rozwój mózgu, różnice w budowie i funkcjonowaniu mózgu kobiet i mężczyzn oraz przyczyny zaburzeń tożsamości płciowej. Udział w zajęciach laboratoryjnych: *Diagnostyka hematologiczna – podstawy serologii* pozwolił na wzbogacenie wiedzy dotyczącej zmian w składzie krwi przy określonych schorzeniach i nabycie praktycznych umiejętności oznaczania grup krwi i czynnika Rh. W *Muzeum Zoologicznym* można było podziwiać różnorodność gatunkową zwierząt i cechy charakterystyczne gatunków reliktowych. Inicjatywa: „Szkoła bliżej uniwersytetu” jest najlepszym sposobem na rozbudzanie zainteresowań, pasji i potrzeby poszukiwania nowych źródeł wiedzy.

Spotkania z pasjonatami nauki, mistrzami dydaktyki są bezcennym darem, za który wszystkim tym, którzy poświęcili nam swój czas i chcieli się podzielić swoją mądrością serdecznie dziękujemy.

*Tekst i zdjęcia: Lucyna Czepińska Kubiak
nauczycielka biologii*

Patriotyzm lokalny ma się dobrze

W dniu 14 lutego 2017 r. odbyła się uroczysta gala, na której podsumowano I edycję Międzyszkolnego Konkursu „Ja i Moja Mała Ojczyzna”. Skąd zrodził się pomysł, zorganizowania konkursu o takiej właśnie tematyce? Obecnie przy tak szybko postępującym procesie globalizacji i uniformizacji zasadne wydaje się przypominanie o naszych małych ojczyznach. Mała ojczyzna, coż to takiego? Jest ona zarówno realną przestrzenią geograficzną jak i miejscem symbolicznym. Na dający się wytyczyć w przestrzeni obszar nakłada się coś, co nazywa się duchem miejsca. Mała ojczyzna oznacza miejsce

Jedna z laureatek prezentuje swój wiersz

Jerzy Michał Sołdek z pasją opowiada, o tym co znaczy być regionalistą

Powitanie gości przez panią Alinę Gomółkę, dyrektora LO w Nałęczowie

Organizatorzy konkursu (od prawej Bożena Kursa, Katarzyna Wójcik, Jerzy Michał Sołdek)

zamieszkania człowieka, które go kształtuje, za które czuje się odpowiedzialny. To miasto, czy wieś, w której się urodziliśmy, to środek świata. To przestrzeń niewielka, w której się obracamy. Mówimy moje miasto, moja wieś, nasze domy, nasze ulice, nasze miejsca, zakątki. To miejsce, z którym utożsamiamy się, to świat z którym zrosło się nasze życie, i z którym łączy nas więź emocjonalna.

Konkurs obejmował tematykę małych ojczyzn jako miejsca ważnego dla młodych ludzi ze szczególnym uwzględnieniem obiektów, środowiska naturalnego, osób i wydarzeń istotnych dla społeczności lokalnej. Celem konkursu było przede wszystkim wzmacnianie wśród młodzieży poczucia lokalnej więzi oraz szacunku do małej ojczyzny. Pomysłodaw-

cą konkursu było Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego w Nałęczowie. Do współpracy zaproszone zostały dwie instytucje: Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Faustyny Morzyckiej w Nałęczowie oraz Towarzystwo Przyjaciół Nałęczowa. Organizatorom konkursu przyświecała idea, aby zachęcić młode pokolenie do wyjścia z domu, poznawania, dociekania, dostrzegania, które powinno zaczynać się od najbliższej okolicy. Mottem przewodnim naszego przedsięwzięcia stały się wymowne słowa Ryszarda Kapuścińskiego:

„Pamięć jest niezbędnym składnikiem małej ojczyzny. Pozwala nam zachować ją we wspomnieniu, nawet jeżeli utracimy z nią kontakt bezpośredni. Tak długo jak żyjemy i gdziekolwiek jesteśmy, pozostaje ona częścią naszej tożsamości, naszym znakiem identyfikacyjnym. Ma to szczególną wartość dziś, bowiem dla wielu ludzi ich miasto, ich region, ich mała ojczyzna stanowią tarczę, niszę, pożądaną osłonę przeciw gwałtownym postęmom niwelującej wszystko globalizacji, jako że ludziom potrzebna jest świadomość, iż mogą mieć na coś wpływ, a tego przekonania pozbawiają ich gigantyczne, przytłaczające siły uniformizacji”.

Konkurs był skierowany do uczniów szkół gimnazjalnych powiatu puławskiego, opolskiego, lubelskiego. Uczestnicy mieli za zadanie napisać pracę w dowolnej formie literackiej: wywiad, esej, reportaż, wspomnienie, kartka z pamiętnika, wiersz, formy mieszane np. wspomnienie i wywiad. Treść utworów powinna odnosić się do istotnego miejsca dla auto-

Uczestnicy gali słuchają nagrodzonych prac w wykonaniu ich autorów

ra lub ważnego miejsca z dzieciństwa przedstawiciela innego pokolenia np. członka rodziny, sąsiada. W opisie należało uzasadnić wybór właśnie tego miejsca. Mogły to być wspomnienia chwil przeżytych właśnie tutaj, odwołanie do emocji i doznań zmysłowych takich jak dźwięki, zapachy, obrazy, ewentualnie wskazanie znaczenia tego miejsca dla szerszej społeczności. Miejsce wybrane przez ucznia powinno być zlokalizowane w miejscowości, w której się wychowuje lub w najbliższej okolicy.

W pracach literackich, które zostały zgłoszone do konkursu tematyka tożsamości lokalnej została mocno zaakcentowana. Wyrażano w nich więź ze środowiskiem lokalnym, przywiązanie i szacunek do najbliższego otoczenia. Podkreślano, że są to miejsca wyjątkowe i szczególne. Prace konkursowe w zdecydowanej większości napisane zostały w niełatwej poetyckiej formie. Cieszy fakt, że uczestnicy potraktowali konkurs w sposób ambitny i twórczy. Prace oceniało jury w składzie: Katarzyna Wójcik – dyrektor Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej im. Faustyny Morzyckiej w Nałęczowie, Monika Wicha – nauczyciel języka polskiego w Liceum Ogólnokształcącym im. Stefana Żeromskiego w Nałęczowie, Jerzy Michał Sołdek - prezes Towarzystwa Przyjaciół Nałęczowa. Przy analizie poszczególnych prac jury zwracało uwagę na następujące elementy: trafność wyboru tematu, estetyka wykonania, pomysłowość i kreatywność, poprawność warsztatowa, wiarygodność.

W wyniku obrad w dniu 15 grudnia 2016 r. jury wyłoniło laureatów. W sumie przyznano pięć nagród: za I miejsce, za II miejsce dwie nagrody ex aequo, za III miejsce również dwie nagrody ex aequo:

I miejsce zajęła Julia Włosek z Gimnazjum im. E. M. Andriollego w Nałęczowie za wiersz pt. „Tylko tutaj”, uczennicą opiekowała się Pani Magdalena Prończuk-Malczyńska, nauczycielka języka polskiego;

II miejsce ex aequo zajęły Wiktoria Edyta Tusińska z Gimnazjum Publicznego w Wąwolnicy za wiersz pt. „Zawada”, uczennicą opiekowała się Pani Beata Kałdonek, nauczycielka języka polskiego i Paulina Partycka również z tego Gimnazjum za wiersz pt. „Moja Wąwolnica”, uczennicą opiekowała się Pani Marta Przewłoka, nauczycielka języka polskiego;

III miejsce ex aequo zajęli Aleksander Lewczuk z Gimnazjum Publicznego w Wąwolnicy za reportaż pt. „Wierchońców”, uczniem opiekowała się Pani Marta Przewłoka i Paulina Błaszczak z Gimnazjum im. E. M. Andriollego w Nałęczowie

Uczestnicy gali-laureaci wraz z nauczycielami, organizatorzy oraz dziewczęta z zespołu Freony

wie za wiersz, zaczynający się słowami: „Miałam wtedy być może pięć lat...”, uczennicą opiekowała się Pani Magdalena Prończuk-Malczyńska.

Młodzi twórcy mieli okazję zaprezentować swoje utwory, zgromadzonej na gali publiczności. Z pięknym koncertem piosenek, sławiących piękno i wyjątkowość naszej ojczyzny wystąpił Zespół Wokalny „Freony”, działający przy Liceum Ogólnokształcącym im. Stefana Żeromskiego w Nałęczowie – aż łezka zakręciła się w oku. Pan Jerzy Michał Sołdek z wielkim zaangażowaniem i swadą wygłosił pogadankę pod tytułem „Co to znaczy być regionalistą?” Pan Jerzy Michał Sołdek jest znanym w naszej lokalnej społeczności historykiem, regionalistą, bibliofilem. Działa w Lubelskim Towarzystwie Miłośników Książek. Aktualnie pełni funkcję prezesa Towarzystwa Przyjaciół Nałęczowa i wiceprzewodniczącego Rady Krajowej Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych Rzeczypospolitej Polskiej. Jest nieocenioną skarbnicą wiedzy z dziedziny historii, tradycji, postaci Nałęczowa i okolic. Swoimi wiadomościami chętnie dzieli się z innymi. Napisał kilka książek oraz około 300 artykułów do prasy i wydawnictw zbiorowych. Najbardziej znane jego publikacje to „Osobliwości, zagadki i tajemnice Nałęczowa”, „Faustyna Morzycka – Siłaczka Żeromskiego”. Zdaniem prelegenta, mała ojczyzna to świat, w którym żyjemy na co dzień, to najbliższy krajobraz, wszystko to, co jest wokół obecne: przyroda, ludzie i stworzona przez nich kultura, najbliższa nam cywilizacja. Małe ojczyzny trwają. Są zawsze na swoim miejscu. Dotkliwie odczuwamy ich brak, gdy je opuścimy, stale są obecne we wspomnieniach i marzeniach o powrocie. Zachęcał młodych ludzi do jeszcze lepszego poznania ich najbliższego otoczenia, do zatrzymania się na chwilę, aby dostrzec jego piękno, bogactwo, wyjątkowość. Na co dzień nam to bowiem umyka, a przecież każdy musi mieć swoje miejsce, swój świat, z którym się utożsamia, identyfikuje, do którego kiedyś będzie tęsknił i powracał. Swoje wystąpienie zakończył apelem, skierowanym do młodzieży, aby kochali swoje małe ojczyzny i czuli się za nie odpowiedzialni.

Mamy nadzieję, że udział w konkursie przyczynił się do pogłębienia wśród młodzieży więzi ze swoją „małą ojczyzną” i poczucia odpowiedzialności za to, co dzieje się w najbliższej okolicy. Zorganizowanie konkursu stało się możliwe dzięki zaangażowaniu kilku osób oraz wsparciu finansowemu,

Wiersz w wykonaniu młodej miłośniczki swojej małej ojczyzny

udzielonemu przez zaprzyjaźnione ze szkołą instytucje. Po raz kolejny mogliśmy liczyć na przychylność i zrozumienie dla naszych działań ze strony Pana Andrzeja Wenerskiego, kierownika Wydziału Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki Starostwa Powiatowego w Puławach i Pana Grzegorza Kobusa prezesa Nałęczowskiej Spółki Handlowej. Wsparcie naszego przedsięwzięcia w postaci przekazania środków finansowych, pozwoliło na zakup atrakcyjnych nagród – edukacyjnych gier planszowych dla laureatów, upominków dla uczestników i na uroczystą oprawę gali. Życzliwość i pomoc, której doświadczamy od wspomnianych darczyńców jest nieoceniona. Umożliwia naszej małej placówce realizować ambitne zamierzenia służące wszechstronnemu rozwojowi młodzieży, wyzwalaniu aktywności twórczej, sprzyjające integracji międzypokoleniowej i promocji naszego powiatu.

*Bożena Kursa, nauczyciel – bibliotekarz
fot. Magdalena Adamska*

*Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego
w Nałęczowie*

W Koszyczycu postawili na kształcenie zawodowe

W dniach 5-9 grudnia 2016 r. odbył się Europejski Tydzień Umiejętności Zawodowych „Odkryj swój talent w Koszyczycu!”. Ponad 170 uczniów przez cały tydzień w Zespole Szkół im. Jana Koszycyca Witkiewicza w Kazimierzu

uczestniczyły w spotkaniach, pokazach, warsztatach promujących szkolnictwo zawodowe.

Europejski Tydzień Umiejętności Zawodowych to nowa inicjatywa Komisji Europejskiej, promująca kształcenie zawodowe. A w czasach, gdy większość młodych ludzi decyduje o wyborze zawodu znacznie przesuwają w czasie, podejmując ją dopiero po ukończeniu liceum ogólnokształcącego i zaczyna brakować fachowców, kształcenie zawodowe trzeba promować.

Spotkania, pokazy, warsztaty promujące szkolnictwo zawodowe w ramach Europejskiego Tygodnia Kształcenia Umiejętności Zawodowych „Odkryj swój talent!” odbywały się w całej Europie – także w szkole zawodowej w Kazimierzu. Kazimierski Zespół Szkół im. Jana Koszycyca Witkiewicza był jednym z 73 podmiotów promujących w ramach tej ogólnoeuropejskiej akcji szkolnictwo zawodowe w Polsce i 746 w Europie. Jedynym – w powiecie puławskim.

- Głównym celem naszego przedsięwzięcia była promocja kształcenia i szkolenia zawodowego wśród społeczności lokalnej – mówią organizatorzy z Koszycyca. – Osoby młode stają przed dylematem podjęcia decyzji dotyczącej rozwoju swoich karier. Mamy nadzieję, że nasze działania pokazały im, że zdobywanie specjalistycznych umiejętności i zawodów może być atrakcyjne.

Młodzież z ostatnich klas okolicznych gimnazjów uczestniczyła w Koszyczycu m.in. w warsztatach logistycznych i hotelarskich w szkole, a także poza jej terenem – np. w kompleksie Gaca Fit Hotel***, a także w pokazach z carvingu i warsztatach barystycznych. Spotkała się także z partnera-

mi szkoły z Niemiec, gdzie uczniowie z Koszyczca odbywają praktyki zawodowe. Uczestniczyła też w spotkaniach z pracodawcami i absolwentami Koszyczca, którzy z powodzeniem funkcjonują na rynku pracy.

- Nasi absolwenci dobrze radzą sobie w życiu zawodowym: są z nich zadowoleni ich pracodawcy, często oni sami otwierają też swoje własne biznesy i je prowadzą. Mimo tego, że są młodymi ludźmi, którzy ukończyli nierzadko jedynie technikum, wchodzą na rynek jako pracownicy lub właściciele własnych firm, są odważni i potrafią rozwinąć skrzydła – mówi Agnieszka Małecka nauczyciel przedmiotów hotelarskich w Zespole Szkół im. Jana Koszyczca Witkiewicza w Kazimierzu Dolnym. – Nasza szkoła na rynku lokalnym ma wielu przyjaciół, którzy wspierają nas swoim doświadczeniem zawodowym, pomagają kształcić naszych uczniów. Poprzez kontakt z pracodawcami, którzy na przykład pokazują nam nowe standardy obsługi gości, nowe programy komputerowe i dają możliwość skorzystania z tej wiedzy naszym uczniom, w hotelarstwie i logistyce jesteśmy na bieżąco.

Europejski Tydzień Umiejętności Zawodowych przyniósł już pierwsze wymierne korzyści.

- Dzięki temu, że nasza szkoła pojawiła się na interaktywnej mapie wydarzeń w ramach Europejskiego Tygodnia Umiejętności Zawodowych, to zainteresowały się nami różne organizacje z różnych państw europejskich. Dzięki tej współpracy nasi uczniowie będą mogli odbywać praktyki nie tylko w Niemczech, ale także w Irlandii, Wielkiej Brytanii, Hiszpa-

ni, Portugalicy i Włochy – mówi dyrektor szkoły Teodor Józefacki.

Europejski Tydzień Umiejętności Zawodowych „Odkryj swój talent w Koszyczcu!” to pierwsza taka inicjatywa w Zespole Szkół im. Jana Koszyczca Witkiewicza w Kazimierzu i na pewno nie ostatnia.

Otrzymaliśmy już podziękowania z Komisji Europejskiej za udział w Europejskim Tygodniu Umiejętności Zawodowych z zaproszeniem do podobnych działań w przyszłym roku – mówi Sylwia Dziwiszek, inicjator akcji w Koszyczcu. – W przyszłym roku będziemy szukać nowych inspiracji, przygotujemy nowy program. Chcielibyśmy w przyszłości dołączyć do grona wyróżniających się zawodowych szkół europejskich.

Działający od blisko stu lat Zespół Szkół im. Jana Koszyczca Witkiewicza jest jedyną szkołą na terenie powiatu puławskiego, która włączyła się w akcję Komisji Europejskiej: Europejski Tydzień Umiejętności Zawodowych – „Odkryj swój talent!”

Anna Ewa Soria, fot. Zuzanna Bartocha
ZS w Kazimierzu Dolnym

Najmłodzi w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Puławach

„Wszystkiego, co naprawdę warto wiedzieć
nauczyłem się w przedszkolu,
idąc w świat dobrze jest być razem i trzymać się za ręce”.

Robert Fulghum

Od września 2013 roku w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Puławach funkcjonują grupy przedszkola specjalnego. Powstanie przedszkola jest owocem współpracy nauczycieli i rodziców oraz władz miasta i powiatu. Wydarzenie to miało podnieść atmosferę, gdyż swoją obecnością zaszczyliła nas małżonka Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej - Pani Anna Komorowska, dokonując oficjalnego przecięcia wstęgi.

Do przedszkola uczęszczają dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz autyzmem. Sale przedszkolne są wyposażone w nowoczesne meble, a różnorodne pomoce dydaktyczne sprzyjają radoszej i twórczej za-

bawie. Zajęcia odbywają się w małych 2 - 4 osobowych grupach, w oparciu o różnorodne metody i formy pracy, głównie przez zabawę i naukę poprzez zabawę.

Dostosowując rodzaj i formę zajęć bierzemy pod uwagę potrzeby i możliwości rozwojowe dziecka, wspieramy je w dążeniu do samodzielności. Podczas codziennych aktywności przedszkolnych takich jak zabawy tematyczne, zabawy plastyczne czy muzyczno-ruchowe, dzieci uczą się nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, skutecznej komunikacji oraz poznają obowiązujące w grupie zasady i normy.

Dla każdego dziecka tworzymy indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny poprzedzony wnikliwą diagnozą funkcjonalną. Metody dydaktyczne, jak i formy, dobierane są indywidualnie do możliwości rozwojowych dziecka. W codziennej pracy stosujemy różnorodne oddziaływania w oparciu o metody: Porannego Kręgu, aktywności M. Ch. Knillów, Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne, Pedagogiki zabawy, zabaw fundamentalnych, polisensorycznego poznania świata, Stosowanej Analizy Zachowania, twórczych zajęć ruchowych Rudolfa Labana, czy Carla Orffa.

Szczególny nacisk w przedszkolu kładziemy na komunikację. Wprowadzamy taki program językowy, który umożliwia porozumiewanie się dzieciom posługującym się w ograniczonym stopniu mową czynną lub niemówiącym w ogóle. Stosujemy wspomagające i alternatywne sposoby komunikowania się: system AAC, program językowy Makaton, umożliwiamy dzieciom ze złożonymi potrzebami komunikacyjnymi przekazywanie i odbieranie komunikatów oraz usprawnianie umiejętności językowych.

Nasze przedszkole oferuje najmłodszym szereg zajęć dodatkowych, które przyczyniają się do poznawania rzeczywistości, rozbudzając ciekawość świata poprzez udział w wycieczkach, biorąc czynny udział w uroczystościach i imprezach okolicznościowych, uczymy się poprzez odkrywanie, doświadczanie, eksperymentowanie. Realizujemy program Olimpiad Specjalnych Młodzi Sportowcy, który wprowadza dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w wieku 2 - 7 lat oraz ich rodziny, w świat gier i zabaw sportowych stymulując rozwój psychomotoryczny, intelektualny i społeczny uczący sportowej rywalizacji. Ogromnym sukcesem okazały się zawody Młodych Sportowców w Krasnymstawie, gdzie w trzech dyscyplinach przedszkolacy zdobyli 1 złoty, 3 srebrne i 1 brązowy medal! Prowadzimy także dodatkowe zajęcia poza przedszkolne Akademia Zabawy, które odbywają się cyklicznie dwa razy w miesiącu. Specjalnie przygotowany program zajęć angażuje dzieci w radosne i rozwijające zabawy, wykorzystując ciekawe materiały pobudzające dziecięcą wyobraźnię i kreatywność. Podczas zajęć rozwijamy zdolności twórcze, zaspokajamy naturalną ciekawość poznawania świata, ale przede wszystkim wesoło się bawimy! Ważną podkreślenia metodą wspomagającą proces rehabilitacji jest **dogoterapia**. Dzieci w sposób naturalny podążają za psem, okazują mu zainteresowanie. Dzięki zabawie ze zwierzętami realizujemy cele terapii ukierunkowane na indywidualne potrzeby każdego dziecka.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom najmłodszych od kwietnia br. wprowadzamy kolejną, innowacyjną metodę Felinoterapii zwaną inaczej kototerapią. Podobnie jak dogoterapia, jest terapią kontaktową, opartą na

założeniu, że bliskość zwierzęcia przyczynia się do poprawy zdrowia psychicznego człowieka, dzięki czemu zwiększają się jego czynności poznawcze i polisensoryczne. To także zabawa i edukacja wspierająca w terapii osób niepełnosprawnych z autyzmem, zespołem Aspergera, ADHD, zespołem Downa, zaburzeniami zachowania i emocji, lękowymi, uszkodzeniem słuchu.

Dodatковым walorem oddziałów przedszkolnych jest nowy, bezpieczny plac zabaw, który uprzyjemnia naszym miłośnikom pobyt na świeżym powietrzu. Ogród ze ścieżkami dydaktycznymi na terenie Ośrodka pełni istotną rolę w edukacji ekologiczno-przyrodniczej stanowiąc skarbnicę wiedzy przyrodniczej bezpośrednio dostępnej dziecku. Naszej pracy przyświeca jeden cel: zapewnienie dzieciom harmonijnego i wszechstronnego rozwoju z wykorzystaniem ich zdolności i predyspozycji po to, aby w przyszłości zapewnić lepszy start w edukację szkolną jak i dalsze życie. Na bieżąco współpracujemy z rodzicami, którzy są naszymi sprzymierzeńcami w procesie wychowawczo-dydaktycznym. Dzieci uczęszczające do naszego przedszkola korzystają również z indywidualnych zajęć z zakresu wczesnego wspomaganie rozwoju, prowadzonych przez specjalistów wczesnego wspomaganie posiadających przygotowanie do pracy z małym dzieckiem o zaburzonym rozwoju psychoruchowym, autyzmem, czy niepełnosprawnością intelektualną. Współpraca nauczycieli pracujących z dzieckiem jest niezwykle istotna. Wymiana doświadczeń i spostrzeżeń na temat funkcjonowania dziecka, przekłada się na wspólne opracowanie wielospecjalistycznej karty oceny oraz stworzenia indywidualnego programu pracy.

Zajęciami wczesnego wspomaganie objęte są dzieci posiadające opinię o potrzebie wczesnego wspomaganie. W Ośrodku taka forma zajęć funkcjonuje od 2007 roku. Początkowo terapią objętych było troje dzieci, jednak z upływem lat, liczba ta znacząco się zwiększyła. Obecnie, w roku szkolnym 2016/2017, mamy 34 dzieci i ich rodzin objętych terapią w wieku od roku do 8 lat. Zwiększenie zainteresowania omawianą formą pomocy dzieciom z różnorodnymi dysfunkcjami rozwojowymi wiąże się ze wzrostem świadomości społeczeństwa dotyczącej możliwości i konieczności pomocy małemu dziecku.

Dzieci uczęszczające na zajęcia posiadają różnorodne dysfunkcje związane z uszkodzeniem centralnego układu nerwowego oraz mózgowym porażeniem dziecięcym. Opóźnieniu psychoruchowemu zazwyczaj towarzyszą inne zaburzenia: niedowidzenie, epilepsja, nieprawidłowy rozwój mowy, niedowład spastyczne, autyzm dziecięcy, niepełnosprawność intelektualna różnego stopnia, jak również obciążenia chorobami genetycznymi czy metabolicznymi. W zależności od zaleceń wynikających z opinii poradni pedagogiczno-psychologicznej oraz wywiadu z rodziną, ustala się formy i sposoby oddziaływań wobec dziecka i jego rodziny. Prowadzone oddziaływanie dotyczą stymulacji różnorodnych sfer, rozwijania funkcji poznawczych, orientacji przestrzennej i kierunkowej, nabywania kompetencji językowych, w tym rozwijania alternatywnych sposobów komunikowania się, usprawniania zaburzonych obszarów m.in. percepcji i pamięci wzrokowej, słuchowej, koordynacji wzrokowo-ruchowej. Specjalistyczne terapie doskonalą sprawność ruchową zarówno w zakresie motoryki dużej i małej oraz rozwijają sprawności czucia, świadomości ciała w przestrzeni, koordynują sprawność

układu przedsionkowego odpowiadającego za równowagę, niwelują nadwrażliwość dotykową. Znaczna część dzieci trafiająca na zajęcia, przejawia zaburzenia w procesie komunikacji werbalnej i niewerbalnej. Dlatego ważnym elementem pracy stała się w naszym Ośrodku komunikacja alternatywna oraz terapia logopedyczna.

Nauczyciele-terapeuci odbyli szkolenia w zakresie Programu Językowego „Makaton” oraz Alternatywnych Metod Komunikacji. Ośrodek dysponuje programem komputerowym przeznaczonym do tworzenia różnego rodzaju symboli stosowanych w alternatywnych sposobach komunikowania się. Nauczyciele oprócz gotowych pomocy dydaktycznych, na potrzeby dzieci opracowują książki do komunikacji z wybranymi symbolami lub zdjęciami, plany aktywności, harmonogramy dnia, książeczki przeznaczone do czytania włączającego. W procesie wspierania rozwoju dziecka niezwykle ważna jest jedność prowadzonych oddziaływań na poszczególnych płaszczyznach. Zespół nauczycieli pracujących z dzieckiem ściśle współpracuje z rodziną w procesie terapii, w celu świadomego pokonywania trudności. Rozmowy z rodzicami, instruktaż, wymiana doświadczeń zarówno z nauczycielami z przedszkola jak i wczesnego wspomaganie, stwarzają szansę na racjonalne i optymalne oddziaływanie na dziecko. Kontynuacja procesu terapii w środowisku domowym jest niezastąpiona i niezmiernie ważna.

Dzieci kończące edukację przedszkolną mają możliwość kontynuacji nauki na kolejnych etapach edukacyjnych w wybranej szkole lub w naszym Ośrodku, włącznie z zamieszkaaniem w internacie.

Grażyna Świątek - nauczyciel wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

Agata Żywicka - nauczyciel w przedszkolu specjalnym

Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. św. Franciszka z Asyżu w Kębie

*„Dziecko chce być dobre
Jeśli nie umie – naucz
Jeśli nie wie – wytłumacz
Jeśli nie może – pomóż”*

Janusz Korczak

Każdy rodzic, oczekując na narodziny dziecka, wyobraża sobie jak będzie ono wyglądało, czym będzie się interesowało. Może się zdarzyć, że te wyobrażenia nagle zostaną zakłócone. Pojawia się u dziecka pierwsze niepokojące zachowania, wykonane zostaną pierwsze badania, postawione będą pierwsze diagnozy, które zbudzą ogromny lęk i obawę o przyszłość dziecka. Rodzic zadaje sobie wiele pytań: Co będzie dalej? Co mogę zrobić? Jak mogę pomóc mojemu dziecku?

Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka wychodzi naprzeciw potrzebom dziecka, u którego rozpoznano pierwsze symptomy zaburzeń oraz wspiera rodzinę w efektywnym rozwijaniu potencjału dziecka. Zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka są bezpłatnymi zajęciami terapeutycznymi w wymiarze od 4 do 8 godzin w miesiącu. Mają one na celu stymulowanie rozwoju psychoruchowego i psychospołeczne-

Zajęcia Integracji Sensorycznej

go dzieci z różnego typu niepełnosprawnością (ruchową, intelektualną, zmysłową) lub zaburzeniami w rozwoju (autyzm, wcześniactwo, choroby genetyczne).

Od 2014 roku w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Kęble zajmujemy się kompleksowym oddziaływaniem skierowanym na wspieranie rozwoju dziecka - od rozpoznania pierwszych zaburzeń w rozwoju do czasu podjęcia nauki w szkole. Wczesnym wspomaganie rozwoju objętych jest obecnie 16 dzieci. Zajęcia prowadzi zespół specjalistów posiadających pełne przygotowanie do pracy z małymi dziećmi o zaburzonym rozwoju psychoruchowym. Zapewniamy konsultacje psychologiczne, zajęcia stymulujące ogólny rozwój dziecka, terapię logopedyczną, terapię procesów integracji sensorycznej, hipoterapię. Terapeuci prowadzący zajęcia nieustannie podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w różnych formach doskonalenia zawodowego (kursy, szkolenia, warsztaty, studia podyplomowe), wszyscy są przeszkoleni w zakresie alternatywnych metod komunikacji (AAC). Dysponujemy dwiema salami terapeutycznymi. Jedną z nich jest w pełni wyposażona w sprzęt do terapii metodą Integracji Sensorycznej. Obie sale są bogato wyposażone w zabawki edukacyjne i pomoce dydaktyczne dostosowane do potrzeb najmłodszych. Warunkiem uczestnictwa dziecka w zajęciach wczesnego wspomaganie rozwoju jest aktualna opinia o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju wydawana przez zespoły orzekające, działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych. Po otrzymaniu powyższej opinii rodzic dziecka składa wniosek do dyrekcji

Hioterapia

placówki o objęcie dziecka zajęciami wczesnego wspomaganie rozwoju.

Systematyczna terapia przynosi widoczne postępy w rozwoju umiejętności społecznych (komunikacja, mowa), procesów poznawczych (spostreżenie wzrokowe, słuchowe, uwaga, wiedza i operacje logiczne), motoryki dużej (zdolności poruszania się), motoryki małej (zdolności chwytania, utrzymywania i manipulowania). Podczas zajęć specjaliści dbają o atmosferę bezpieczeństwa i zaufania, nawiązują pozytywne relacje z dziećmi - o czym świadczą spontaniczne rozmowy dzieci na temat wydarzeń z dnia codziennego, chęć podejmowania zadań we wspólnym polu uwagi, a przede wszystkim uśmiech na ich twarzach. Po każdym zajęciu informujemy rodziców (opiekunów) o wykonanych aktywnościach, dajemy wskazówki do dalszej pracy.

Dla terapeutów poczucie, że mogą efektywnie pomagać, jest bardzo budujące i daje ogromną satysfakcję motywując do dalszej pracy. Sukcesy dziecka, nawet najmniejsze, także dla rodziców, są powodem do dumy i radości oraz dobrą prognozą na dalszy rozwój.

*mgr Aneta Kruszyńska - Misiak
oligofrenopedał, specjalista z zakresu wczesnego
wspomagania rozwoju dziecka, nauczyciel SOS-W w Kęble*

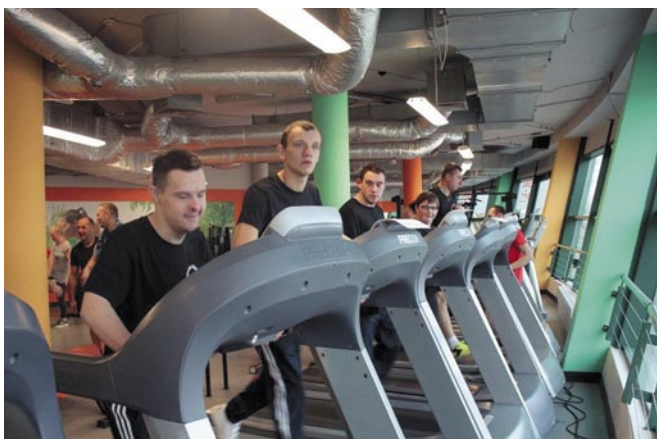
Zapraszamy do SOS-W w Kęble, czyli co może zaoferować Waszym dzieciom ośrodek w Kęble

Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze wpisały się trwale w polski system edukacyjny. Podopiecznymi ośrodków są młodzi ludzie realizujący obowiązek szkolny do czasu, gdy ukończą 24 lata życia.

W skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Kęble wchodzi Szkoła Przysposabiająca do Pracy oraz z Internat. Najważniejszym atutem naszego Ośrodka jest bezwarunkowa akceptacja ucznia bez względu na stopień i złożoność jego niepełnosprawności. Akceptacja jest warunkiem niezbędnym do budowania poczucia bezpieczeństwa uczniów, to poczucie bezpieczeństwa powoduje, że uczeń otwiera się na dostarczane bodźce poznawcze.

Młodzi ludzie, którzy stają się uczniami naszej szkoły wnoszą do jej środowiska swoje problemy, ale również ukształtowane umiejętności, zainteresowania i niewątpliwie talenty w wielu dziedzinach. Rolą nauczycieli jest te talenty

odkryć, umiejętności rozwijać, a niedoskonałości, tam gdzie to jest możliwe, ograniczać.

Szkoła Przystosowująca do Pracy, ze swą podstawą programową, daje ogromną możliwość indywidualizowania pracy z uczniami. Baza szkoły, jej położenie oraz chętnie do współpracy środowisko otaczające Ośrodek podnosi walory dydaktyczne funkcjonowania szkoły. Począwszy od wczesnej wiosny do późnej jesieni większość zajęć przysposobienia do pracy odbywa się w przyszkolnym ogrodzie oraz parku otaczającym Ośrodek.

Spotykamy się ze zrozumieniem naszych potrzeb edukacyjno-wychowawczych ze strony instytucji publicznych takich jak: służba zdrowia, Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna, Państwowa Straż Pożarna, Policja. Pracownicy tych instytucji wspierają nauczycieli i wychowawców w różnego rodzaju działaniach edukacyjnych i profilaktycznych. Stałą współpracę z naszym Ośrodkiem podjęło kilka firm z branży ogrodniczej, handlowej, przetwórstwa oraz przetwórstwa owoców i warzyw. Zajęcia prowadzone na terenie zakładów pozwalają uczniom na obserwacje i uczestniczenie w niektórych czynnościach wykonywanych przez pracowników firm, daje to efekt w postaci preorientacji zawodowej naszych uczniów. Niewątpliwie walory terapeutyczne i rehabilitacyjne posiadają zajęcia pozalekcyjne, w których uczestniczą nasi uczniowie. Opieka nad zwierzętami i zajęcia hipoterapii cieszą się największym zainteresowaniem wśród większości uczniów oraz ich rodziców. Reakcją młodego niepełnosprawnego intelektualnie człowieka na kontakt ze zwierzęciem, które on czyści, karmi, pomaga w siodłaniu, a następnie jeździ, jest ogromna radość, otwartość na komunikację z nauczycielem prowadzącym zajęcia oraz ograniczenie zachowań niepożądanych. Duże znaczenie, w przypadku zajęć hipoterapii, ma rozwój fizyczny ucznia, ćwiczenie motoryki małej i dużej, utrzymanie równowagi, rozwój orientacji przestrzennej, jak również zapobieganie pogłębianiu się zaburzeń rozwojowych.

Zajęcia plastyczne, ze szczególnym uwzględnieniem prac ceramicznych, rozwijają wyobraźnię naszych uczniów. Zajęcia teatralne, taneczne, muzyczne i inne w pełni zaspokajają potrzebę prawidłowego zagospodarowania czasu wolnego, jak również rozwijają zainteresowania uczniów. Sukcesy odnoszone przez uczniów w wielu dziedzinach działalności poparte dyplomami i nagrodami, znakomicie zwiększają samoocenę uczniów jak też zaspokajają potrzebę akceptacji.

Od kilku lat w naszym Ośrodku prowadzone są zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka (WWRD). Z tej formy zajęć korzystają dzieci, u których wykryto nieprawidłowości rozwojowe przed rozpoczęciem nauki w pierwszej klasie szkoły podstawowej. Nieprawidłowości rozwojowe uprawniające dziecko do korzystania z tego typu pomocy terapeutycznej to między innymi: niepełnosprawność intelektualna, autyzm, niepełnosprawność ruchowa, uszkodzony wzrok lub słuch, nieharmonijny rozwój dziecka, zaburzenia w zachowaniu, dysfunkcyjne środowisko wychowawcze. Zajęcia terapeutyczne prowadzone w pracowniach SI są wspierane, na życzenie rodziców, zajęciami hipoterapii.

Nauczyciele oraz specjaliści pracujący w Ośrodku utrzymują ścisły kontakt z rodzicami i opiekunami uczniów. Otwartość na współpracę z rodzicami owocuje wsparciem udzielanym Ośrodkowi przez rodziców, zarówno organizacyjnym jak i materialnym, pracownicy Ośrodka wspierają

rodziców w załatwianiu wielu spraw tzw. urzędowych, wynikających z opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym. Współpraca nacechowana jest wzajemną życzliwością, co przynosi bardzo wymierne efekty.

Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze odpowiednio wspierane przez państwo oraz organy założycielskie spełniają i powinny w dalszym ciągu spełniać ważną rolę w systemie edukacyjno-opiekuńczym skierowanym do osób niepełnosprawnych jak również ich rodzin. Poczucie bezpieczeństwa oraz zapewnienie warunków do rozwoju adekwatnych do możliwości osób niepełnosprawnych powoduje, że znaczna część rodziców i opiekunów uczniów niepełnosprawnych z powodzeniem kontynuuje lub nawet rozpoczyna, po oddaniu dziecka pod opiekę ośrodka, karierę zawodową.

*Stanisław Widz
oligofrenopedagog, nauczyciel SOSW w Kęble*

Sprawy społeczne

Uroczystość przekazania symbolicznego czeku przez Grupę Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. na gruntowny remont oddziału położniczego

Oddział położniczo-ginekologiczny mieści się w Pawilonie B puławskiego szpitala. Jest to budynek, którego budowa zakończyła się jeszcze przed wybuchem II wojny światowej. Tym samym, stanowi on jego najstarszą część. Od lat 80-tych ubiegłego wieku w jego wnętrzach nie były przeprowadzane większe modernizacje i remonty. Teraz to się zmienia. Oddział przechodzi gruntowny remont i na koniec marca tego roku przewidziane jest jego oddanie. Dzięki temu wyremontowany oddział ginekologiczno-położniczy będzie spełniał standardy opieki medycznej w XXI wieku.

Te prace nie byłyby możliwe bez wsparcia z zewnątrz. 16 lutego odbyła się szczególna uroczystość. Prezes Zarządu Grupy Azoty Zakładów Azotowych „Puławy” S.A. Jacek Janiszek przekazał dyrektorowi szpitala Piotrowi Rybakowi symboliczny czek opiewający na kwotę miliona złotych. Pie-

niądze te, są przeznaczone są na remont oddziału. - Ta darowizna wpisuje się w strategię firmy - podkreśla Jacek Janiszek, Prezes Zarządu Grupy Azoty Zakładów Azotowych „Puławy” S.A. - W ten sposób realizujemy swoją społeczną odpowiedzialność - wsparcia biznesu dla środowiska lokalnego - dla Puław, dla powiatu puławskiego, a przede wszystkim dla pań, które będą miały okazję przebywać w naprawdę luksusowych warunkach. Z leczenia w puławskim SP ZOZ korzystają nie tylko mieszkańcy samych Puław. Wielu pacjentów pochodzi z ościennych powiatów.

- Chcę przede wszystkim serdecznie podziękować Grupie Azoty PUŁAWY za to, że dostrzegając ogromne potrzeby naszej placówki, po raz kolejny wsparła nas finansowo. To dla nas bardzo ważne. Chcemy, żeby puławski szpital był dla rodzących kobiet z terenu powiatu puławskiego szpitalem pierwszego wyboru. W ubiegłym roku zmodernizowaliśmy oddział noworodkowy, wyposażony został on w nowoczesny sprzęt do resuscytacji noworodków. Tak więc dostosowanie standardu pobytu kobiet na oddziale położniczo-ginekologicznym do współczesnych oczekiwań był dla nas teraz jednym z priorytetów - podkreśla Piotr Rybak, dyrektor Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Puławach.

Trwający remont obejmuje dwa piętra Pawilonu B, w których mieści się oddział. Prace znajdują się na bardzo zaawansowanym poziomie. Po remoncie oddział będzie liczyć szesnaście pojedynczych oraz dwuosobowych sal.

W ciągu ostatnich pięciu lat Grupa Azoty PUŁAWY wsparła puławski szpital kwotą blisko 4 mln zł. Środki te zostały przeznaczone m.in. na zakup tomografu komputerowego, sprzętu dla oddziału kardiologicznego, a także na modernizację oddziałów: wewnętrznego i ginekologiczno-położniczego.

SPZOZ w Puławach

Tożsamość społeczna pacjenta w trakcie pobytu w szpitalu

Mysząc o zdrowiu, często ograniczamy tę definicję do stanu dobrej kondycji fizycznej. Jednak jest to zbyt wąskie rozumienie tego pojęcia. Według Światowej Organizacji Zdrowia, zdrowie obejmuje trzy szerokie aspekty życia człowieka. I tak za definicją WHO możemy powiedzieć, że zdrowie osoby to stan pełnego fizycznego, umysłowego i społecznego dobrostanu. W ostatnich latach definicja ta została uzupełniona jeszcze o sprawność do „prowadzenia produktywnego życia społecznego i ekonomicznego”, zwraca również uwagę na jego wymiar duchowy.

Idąc dalej tymi przemyśleniami zwróćmy uwagę, że ochrona zdrowia polega nie tylko na zapobieganiu i leczeniu chorób. Personel medyczny dba o dobre samopoczucie fizyczne i psychiczne hospitalizowanego pacjenta. Dlatego dokłada się tak wielu starań, by pobyt w szpitalu był jak najmniej stresujący. Możliwe jest to, dzięki współpracy personelu z organizacjami społecznymi i pozarządowymi z Puław oraz powiatu puławskiego. Wolontariusze oraz osoby prywatne bardzo chętnie biorą udział w różnych akcjach odwiedzając chorych, dzieląc się dobrym słowem, uśmiechem czy drobnymi upominkami. Dzięki takim inicjatywom pacjenci mogą chociaż na chwilę zapomnieć o chorobie i pobycie w szpitalu.

Pielgrzymi odwiedzili szpital

W ubiegłym roku w Krakowie odbyły się Światowe Dni Młodzieży - wielkie wydarzenie o charakterze religijnym. Do Polski przybyli pielgrzymi z całego świata. Jednak zanim udali się do Krakowa, w którym miały miejsce centralne obchody z udziałem Papieża Franciszka, przez kilka dni przebywali w różnych miastach Polski. Puławy również znalazły się wśród miast goszczących osoby z zagranicy. Pobyt ten był nie tylko okazją do wspólnej modlitwy, czy dawania świadectwa swojej wiary. W ramach tego wydarzenia pielgrzymi odwiedzili puławski szpital. W ramach wizyty miała miejsce wspólna modlitwa w szpitalnej kaplicy oraz msza św. odprawiona przez ks. Wojciecha Zasadę - kapelana puławskiej placówki. Następnie odwiedzono chorych.

Pojawienie się pielgrzymów na szpitalnych salach było zaskoczeniem dla pacjentów, w których oczach można było zauważyć radość. W końcu dzięki takim akcjom pacjenci mogą chociaż na chwilę odsunąć nieprzyjemne myśli związane z chorobą i przywołać różne radosne wspomnienia.

Wszystko to, pozytywnie wpływa na ich nastrój i nastawienie do leczenia.

W Święta nie zapominamy o pacjentach

Dyrekcja i personel szpitala starają się, by jak najczęściej w ramach różnych świąt oraz rocznic zapraszać osoby z zewnątrz. Z okazji Dnia Świętego Mikołaja została zorganizowana akcja we współpracy z Wyższą Szkołą Oficerską Sił Powietrznych w Dęblinie. Przyszli piloci przebrani za Mikołaje obdarowali pacjentów upominkami oraz życzeniami szybkiego powrotu do zdrowia.

Okres Świąt Bożego Narodzenia jest w naszej kulturze wydarzeniem szczególnym i ma niezwykle rodzinny charakter. Dzień przed Wigilią do świętowania włączyli się członkowie Stowarzyszenia „Przeszłość-Przyszłości”. Św. Mikołaj ze Stowarzyszenia odwiedził Centrum Pediatryczne i przebywającym na nim dzieciom wręczył drobne prezenty. Nie obyło się bez wspólnego kolędowania. Ta piękna polska tradycja śpiewania kolęd miała również miejsce na szpitalnych korytarzach. Wspólne śpiewanie kolęd z pacjentami i pracownikami wprowadziło wszystkich w atmosferę rodzinnego przeżywania świąt. Ponadto pacjenci otrzymali życzenia powrotu do zdrowia, a personel szpitala satysfakcję z niesienia pomocy. To kolejny przykład jak takie wizyty stają się dobrym urozmaiceniem pobytu w szpitalu oraz okazją do uszczęśliwienia choć by przez krótką chwilę. Dobre samopoczucie pacjentów ma bowiem ogromne znaczenie w procesie leczenia.

Światowy Dzień Chorego

Przypadający na 11 lutego Światowy Dzień Chorego w tym roku był obchodzony już po raz 25. Od ćwierćwiecza dzień ten zachęca do refleksji nad cierpieniem i chorobą. W ramach tegorocznego dnia puławski SP ZOZ, odwiedziła młodzież z Zespołu Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Końskowoli. Uczniowie obdarowali wszystkich pacjentów puław-

skiej placówki własnoręcznie zrobionymi, okolicznościowymi kartkami. W każdej z nich, oprócz życzeń szybkiego powrotu do pełni sił i zdrowia, pacjent mógł przeczytać słowa otuchy.

Uczniowie, którzy przez kilka godzin chodzili po szpitalnych korytarzach odwiedzając pacjentów, na co dzień są członkami Szkolnego Koła Caritas. To nie były ich pierwsze takie odwiedziny. Koło włącza się w różne akcje charytatywne od 2005 roku. Pomysł na obdarowywanie kartkami z życzeniami zrodził się w 2010 r., od tamtej pory młodzież szkolna nieprzerwanie odwiedza pacjentów w puławskim szpitalu.

Jednak zanim takie odwiedziny nastąpią, wcześniej uczniowie muszą przygotować małe upominki. To zajmuje im nawet do kilku tygodni. Tylko z okazji tegorocznego Światowego Dnia Chorego wykonali 700 kartek. - Uczniowie zawsze bardzo chętnie angażują się w to święto. Niektórzy z nich potrafią wykonać ponad 20 laurek. W każdą zawsze wkładają dużo serca - podkreśla Anna Kaczmarska, opiekun Szkolnego Koła Caritas. I jak dodaje, to zaangażowanie jest motywowane chęcią niesienia pomocy. Nawet jeśli może się ona wydawać niewielka.

Takie odwiedziny w szpitalu pomagają pacjentom, nawet jeśli nie uśmierniają bólu, czy nie leczą choroby. To przecież znak życzliwości i szczyrych życzeń. Jak bardzo ważne są takie spotkania, najlepiej pokazują reakcje pacjentów. Ci starali się odwzajemnić dobrym słowem oraz uśmiechem. Zdarzały się też i łzy, ale tym razem ich przyczyną nie było cierpienie.

Światowy Dzień Chorego został ustanowiony przez św. Jana Pawła II 13 maja 1992. Papież postanowił, że obchody Tego Dnia będą miały miejsce we wspomnienie objawienia Matki Bożej w Lourdes, które przypada 11 lutego.

Opracowanie:

Kamil Niemczuk – SP ZOZ w Puławach

Marzena Nowak – Specjalista ds. Epidemiologii SP ZOZ w Puławach

Joanna Stempkowska - Specjalista ds. Epidemiologii SP ZOZ w Puławach

Hanna Kamola – Naczelna Pielęgniarka SP ZOZ w Puławach

fot. Kamil Niemczuk/Piotr Wójcik - Stowarzyszenie „Przeszłość-Przyszłości”.

Arteterapia w szpitalu

Od kilku lat uczniowie klas pedagogicznych z Zespołu Szkół nr 3 w Puławach przygotowują i przeprowadzają zajęcia o charakterze arteterapeutycznym z dziećmi na oddziale dziecięcym w puławskim szpitalu. W grudniu 2016 r. zorganizowaliśmy warsztaty plastyczne. Z wizytą do najmłodszych pacjentów szpitala wybrała się grupa uczniów, pełnych ciekawych i interesujących pomysłów. Dzieci razem z nami, starszymi i doświadczonymi licealistami, tworzyły kartki bożonarodzeniowe dla najbliższych. W szpitalnej świetlicy panowała miła i przyjemna atmosfera, dzieci pomimo kłopotów zdrowotnych bardzo się ucieszyły z naszej wizyty. Najmłodszy mieli mnóstwo pomysłów na napisanie najszczerzych życzeń bożonarodzeniowych. W ten sposób mogli choć na chwilę zapomnieć o swojej chorobie. Dla nas praca z dziećmi to bardzo

wzbogacające doświadczenie. Cieszymy się, że mogliśmy pomóc młodszym i przeprowadzić z nimi zajęcia terapeutyczne. Niewątpliwie praca z małymi pacjentami była dla nas niezwykle inspirująca. Mamy nadzieję, że uczniowie młodszych klas naszego liceum nie zawiodą dzieci w przyszłym roku.

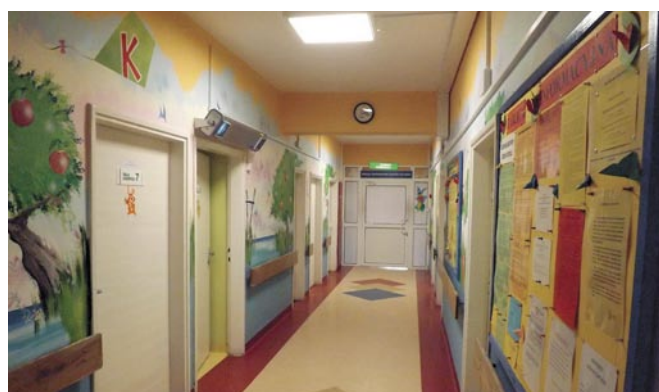
*Monika Filipiak kl. 3p
ZS nr 3 w Puławach*

Centrum Pediatriczne – racjonalizacja opieki pediatrycznej w SP ZOZ w Puławach

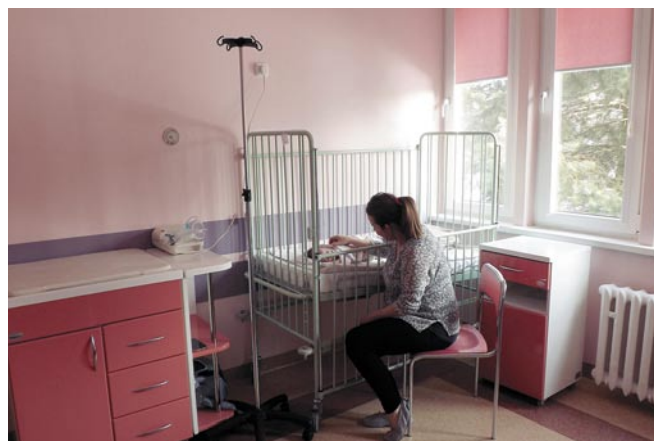
W puławskim szpitalu w ostatnim czasie wyodrębniona została zupełnie nowa komórka organizacyjna. Jest nią Centrum Pediatriczne. Skupiło ono w swojej strukturze dotychczas istniejące oddziały, w których pomoc medyczną otrzymywali najmłodszy pacjenci.

Takie rozwiązanie, to przede wszystkim propozycja Dyrekcji, która wychodzi na przeciw zmianom demograficznym,

specyfice chorób dziecięcych oraz wypełnia założenia map potrzeb zdrowotnych dla województwa lubelskiego opublikowanych przez Ministerstwo Zdrowia. Mapy te zawierają m.in. wnioski i rekomendacje dla szpitalnictwa dotyczące oddziałów według dziedzin medycyny.

W skład Centrum Pediatricznego wchodzi dotychczas istniejące oddziały: Oddział Dziecięcy, Oddział Obserwacyjno-Zakaźny dla Dzieci oraz Oddział Chirurgii Dziecięcej. Jedną z podstaw utworzenia Centrum był wskaźnik wykorzystania łóżek na tych trzech oddziałach. W ciągu ostatnich czterech lat wahał się on na poziomie od 46 do 51%. Ta

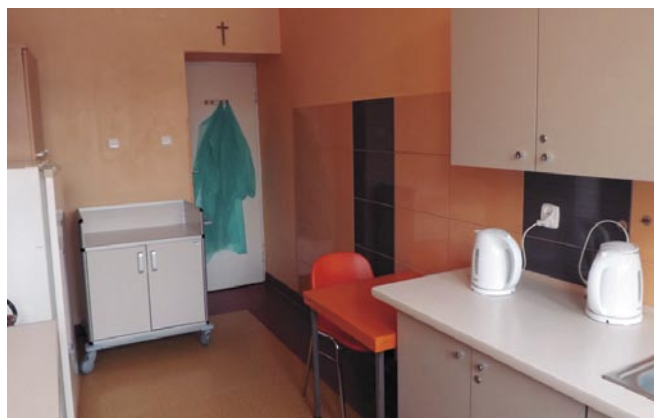
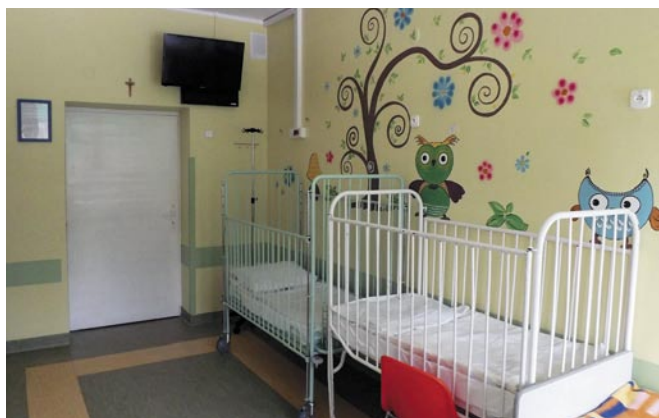
utrzymująca się tendencja przyczyniła się do podjęcia decyzji przez Dyrekcję SP ZOZ o centralizacji usług z zakresu świadczeń pediatrycznych w jednej jednostce organizacyjnej. W taki sposób utworzona została wielospecjalistyczna jednostka umożliwiająca w sposób niezwykle szeroki świadczyć usługi medyczne dla dzieci i młodzieży.

Warto zauważyć, że dzięki takim postanowieniom oraz ze względu na niespecyficzny przebieg chorób wieku dziecięcego, powstałe Centrum spełnia szereg różnych wymogów. Ważnym jest jego lokalizacja. Nowa komórka organizacyjna mieści się w głównym budynku puławskiego szpitala. W pobliżu znajdują się Zakład Diagnostyki Obrazowej, Laboratorium oraz Szpitalny Oddział Ratunkowy. Dzięki takiemu umiejscowieniu w przypadku zagrożenia życia można szybko podjąć niezbędne działania. Dodatkowo łatwy dostęp do Centrum jest ułatwieniem dla rodziców, czy opiekunów chorych dzieci.

Kierownikiem Centrum oraz Oddziału Dziecięcego jest lek. med. Danuta Kobus – Jonak, Kierownikiem Oddziału Obserwacyjno-Zakaźnego – lek. med. Elżbieta Burzmińska, Kierownikiem Oddziału Chirurgii Dziecięcej - lek. med. Jan Jedziniak. Pielęgniarką Oddziałową Oddziału Dziecięcego oraz Obserwacyjno Zakaźnego dla Dzieci jest mgr specjalista piel. anestezjologicznego Halina Mazurek. Pielęgniarką Oddziałową Chirurgii Dziecięcej jest mgr specjalista piel. pediatrycznego Teresa Adamska. Dyżury lekarskie dla Oddziału Dziecięcego oraz Obserwacyjno-Zakaźnego dla Dzieci są wspólne. Dyżury w Oddziale Chirurgii Dziecięcej zabezpiecza odrębna kadra lekarska.

Lekarze i pielęgniarki współpracują ze sobą w ramach realizacji świadczeń medycznych. Swoją opiekę sprawują bardzo często w schemacie nagłości i konieczności podejmowa-

nia szybkich decyzji. Pamiętajmy, że potrzeby małego pacjenta wymagają bardzo indywidualnego podejścia. Obsada pielęgniarska w zakresie Centrum Pediatrycznego funkcjonuje na 4 odcinkach pielęgniarskich odpowiadających konkretnym profilom pediatrii tzn.: w zakresie Oddziału Dziecięcego, który aktualnie ma 25 łóżek, Oddziału Obserwacyjno-Zakaźnego, który posiada 15 łóżek, a także Chirurgii Dziecięcej, na którym znajduje się 10 łóżek. W sumie Centrum dysponuje 50 łózkami.

Chcąc scharakteryzować te trzy oddziały wchodzące w skład Centrum Pediatrycznego, należy podkreślić, że w Chirurgii Dziecięcej realizowane są usługi medyczne z zakresu chirurgii miękkiej oraz kostnej. Pacjenci tego oddziału często przybywają z sąsiednich województw, a sam oddział cieszy się bardzo dobrą opinią. Jest on na drugim miejscu wskali województwa lubelskiego realizującym usługi medyczne w tym zakresie. Dlatego też w priorytecie działań Dyrekcji SP ZOZ w Puławach jest racjonalizacja ilości łóżek zgodnie z mapami potrzeb zdrowotnych na Lubelszczyźnie oraz utrzymanie statutowej działalności połączonej z całodobowym świadczeniem usług medycznych. Wprowadzając zmiany organizacyjne uzyskano poprawę jakości w zakresie konsultacji w chirurgii dziecięcej z SOR-u, skracając tym samym czas oczekiwania dziecka z urazem. Konsultacje odbywają się w Gabinetzie Konsultacyjnym Chirurgii Dziecięcej.

Oddział Dziecięcy tworzy wysoko wyspecjalizowana kadra medyczna. Dzięki temu możliwa jest realizacja dość specyficz-

nych procedur. W przyszłości ma się to przełożyć na wzrost kontraktu, o co zbiega Dyrekcja SP ZOZ w Puławach w rozmowach z płatnikiem. Na oddziale realizowany jest m.in. program lekowy leczenia Choroby Gauchera, czyli dość rzadkiej choroby genetycznej, która może doprowadzić do dysfunkcji wątroby i śledziony, a także układu kostnego i nerwowego, co w konsekwencji uniemożliwia normalne funkcjonowanie. Dlatego tak ważne jest wczesne jej zdiagnozowanie i wczesne rozpoczęcie leczenia. Odpowiednia terapia może nie tylko doprowadzić do zahamowania postępowania choroby, ale nawet do cofnięcia się zmian. Na oddziale realizowane są również programy zdrowotne, w tym profilaktyka z zakresu otyłości oraz nadciśnienia u dzieci. Główne przyczyny hospitalizacji na tym oddziale to choroby układu oddechowego, moczowego oraz diagnostyka różnych chorób wieku dziecięcego. Na oddział często trafiają dzieci niepełnosprawne, z różnymi wadami rozwojowymi oraz z różnymi powikłaniami.

Warto przypomnieć, że w wieku dziecięcym często występują choroby zakaźne. W związku z tym odcinek obserwacyjno-zakaźny zabezpiecza dzieci powiatu puławskiego i okolic wymagających izolacji, czyli czasowego oddzielenia od środowiska ze względu na czynnik chorobotwórczy/zakaźny oraz wzmoczonej obserwacji w związku z gwałtownym przebiegiem schorzenia. Ze względu na specyfikę przebywających na tym oddziale pacjentów wejście do niego odbywa się przez utworzoną służbę umywalkowo – fartuchową. Oddział został wyposażony w Gabinet Zabiegowy oraz konieczne pomieszczenia funkcjonalno-socjalne dla rodziców i personelu. Powierzchnie użytkowe są bardzo estetyczne, łatwe do mycia i dezynfekcji.

Wszystkie moduły Centrum Pediatrycznego zostały wyposażone w lampy bakteriobójcze przepływowo, dobrane do kubatury ciągów komunikacyjnych oraz mobilne dedykowane na sale chorych.

Połączenie oddziałów dziecięcych w jedno Centrum Pediatryczne było także wyzwaniem logistycznym. W ramach powstałego Centrum zaaranżowany został nowy wystrój korytarza o tematyce barwnej łąki przewijającej się przez trzy oddziały oraz sal. Pracę tę wykonał Maciej Kot. Artysta od 10 lat maluje szpitalne wnętrza oddziałów dziecięcych stosując zasadę psychologii barw. Zmienia je tym samym w krainę baśni, tak by pobyt ten był bardziej przyjazny. W puławskim szpitalu wykonany został projekt „Kubusiowe Szpitale”. Współorganizatorem akcji była marka „Kubuś”.

Oddziały, w których pomoc otrzymują najmłodszy pacjenci puławskiej placówki wyposażone są w nowoczesny sprzęt,

tak by gwarantować pobyt w jak najlepszych warunkach. Na części sal znajdują się specjalistyczne łóżka, będące darem Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Nowe łóżka z charakterystycznym logiem fundacji, w znacznym stopniu podnoszą komfort przebywania na oddziale, w sumie WOŚP ma przekazać ich 16. Spełniają one wiele standardów wymaganych w XXI wieku. Jednak nie tylko łóżka są darami przekazanymi przez WOŚP. Na co dzień lekarze i pielęgniarki korzystają również ze sprzętu, który oznaczony jest czerwonym serduszkami. Niebawem w badaniach oraz stawianiu diagnoz pomogą będą nowy kardiomonitor oraz pulsoksymetr. Są to urządzenia służące do monitorowania parametrów życiowych. Badania nimi są nieinwazyjne i bezbolesne, co jest niezwykle ważne dla małych pacjentów.

By sprostać potrzebom i wymogom wciąż rozwijającej się medycyny, Centrum nieustannie się rozwija, aby wzmocnić swoją atrakcyjność. Dzięki tym pracom ma ono możliwość bezpiecznego funkcjonowania oraz podnosi komfort pobytu dziecka i jego rodzica, który może współuczestniczyć w opiece nad dzieckiem w trakcie jego hospitalizacji. To natomiast pozwala w pełni realizować zapisy Europejskiej Karty Praw Dziecka. Pod tym względem utworzone zostały sale chorych z łazienkami posiadającymi pełne węzły sanitarne. Modernizację i doposażenie przeszło zaplecze dla rodziców tzn. jadalnia i kompleks łazienkowy oraz kuchnia oddziałowa.

W tym miejscu należy dodać, że Oddział Dziecięcy, przeszedł niedawno kontrolę przez Konsultanta w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego. Wystawione zostały bardzo wysokie oceny pod względem jakości organizacji pielęgniarstwa opieki pediatrycznej. Podobnie oceniony został Oddział Chirurgii Dziecięcej przez Konsultanta w dziedzinie chirurgii dziecięcej. Stwierdzono, że oddział funkcjonuje prawidłowo w oparciu o odpowiedni personel medyczny oraz sprzęt diagnostyczno- leczniczy.

Centrum Pediatryczne ma charakter ośrodka specjalistycznego. Przekłada się to na wiele możliwości zabezpieczenia całego przekroju chorób oraz interwencji wynikających z wieku dziecięcego. Centrum jest również miejscem dydaktycznym dla przyszłych lekarzy. Stanowi jeden z etapów opieki koordynowanej posiadające szerokie możliwości diagnostyczne i konsultacyjne. Gwarantuje przez to kompleksową realizację świadczeń medycznych od Przychodni POZ, przez oddział szpitalny do Poradni Konsultacyjnych Specjalistycznych, w ramach jednego pomiotu leczniczego jakim jest SP ZOZ w Puławach.

Dzieci hospitalizowane w Centrum Pediatrycznym mają możliwość kontynuacji nauki zgodnie z realizowaną podsta-

wą programową przez Zespół Szkół Specjalnych przy Szpitalu Specjalistycznym. Zajęcia prowadzone są indywidualnie przy łóżku chorego oraz w Świetlicy. Aktualnie trwają rozmowy w celu pozyskania środków finansowych na modernizację świetlicy/szkoły w zabawki edukacyjne i ogólnorozwojowe. Modernizacji będzie poddany także wystrój i wyposażenie świetlicy. Podejmowane działania mają na celu w jak największym stopniu zminimalizowanie smutnych dla dziecka przeżyć spowodowanych chorobą i pobytem w szpitalu.

Opracowanie:

Hanna Kamola – Naczelną Pielęgniarką SP ZOZ w Puławach

Kamil Niemczuk – SP ZOZ w Puławach

Fot. Sławomir Kłak

Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”

Powiat Puławski w roku 2017 po raz kolejny przystąpił do realizacji pilotażowego programu: „Aktywny Samorząd”. Realizatorem jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach.

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

W 2017 r. program obejmuje następujące obszary wsparcia:

1) MODUŁ I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

- a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:
Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B.
- b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:
Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
- c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:
Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,
Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (co najmniej na III poziomie jakości).
- d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

2) MODUŁ II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

W programie mogą brać udział dzieci posiadające orzeczenie o niepełnosprawności oraz osoby dorosłe niepełnosprawne w wieku aktywności zawodowej lub zatrudnione (nie dot. obszaru C zadanie 2 oraz modułu II), które spełniają łącznie wszystkie warunki określone dla danego obszaru.

Szczegółowe informacje oraz wnioski do programu można uzyskać w siedzibie PCPR Puławy (al. Królewska 3, 24-100 Puławy, tel./fax 81 888 04 92 wew. 4 lub 5) lub na stronie internetowej www.pcpr.pulawy.pl.

*Tomasz Szymański
PCPR w Puławach*

Poszukiwanie kandydatów na rodziny zastępcze

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach prowadzi nabór kandydatów na rodziny zastępcze. Pomimo szeregu działań wspierających ze strony instytucji pomocowych, nadal wiele dzieci jest zaniedbywanych i nie może liczyć na należytą opiekę i wychowanie, które powinni zapewnić im rodzice biologiczni. Dlatego tutejsze Centrum systematycznie poszukuje osób, które zapewniłyby opiekę zastępczą potrzebującym dzieciom. Skuteczność szerzenia informacji dotyczących rodzicielstwa zastępczego jest oparta przede wszystkim na dotarciu do jak największej liczby zainteresowanych. W związku z tym pracownicy PCPR w Puławach organizują wiele przedsięwzięć mających na celu rozpropagowanie idei pieczy zastępczej wśród mieszkańców Powiatu Puławskiego. Są to m.in. cykliczne, promocyjne imprezy i zabawy dla dzieci i dorosłych oraz akcje informacyjne włączane w lokalne kampanie społeczne z udziałem puławskich instytucji i stowarzyszeń, które umożliwiają mieszkańcom powiatu zaznajomienie się z tematyką oraz skalą potrzeb w zakresie tworzenia nowych rodzin zastępczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach wszystkim zainteresowanym ubieganiem się o pełnienie funkcji rodziny zastępczej udziela pełnej informacji i wsparcia w procesie rekrutacji.

Według Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2016 poz. 575 ze zm.) pełnienie funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które:

- ✓ dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej,
- ✓ posiadają i posiadały pełnię władzy rodzicielskiej,
- ✓ wypełniają obowiązek alimentacyjny,
- ✓ mają pełną zdolność do czynności prawnych,
- ✓ są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone zaświadczeniem lekarskim oraz opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji wystawioną przez psychologa,
- ✓ przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- ✓ mają odpowiednie warunki mieszkaniowe i bytowe,
- ✓ nie były skazane za przestępstwo umyślne,

- ✓ posiadają stałe źródło dochodu (co najmniej jedna osoba w przypadku rodziny zastępczej niezawodowej).

Rodzinom zastępczym w zależności od formy pełnionej funkcji (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa i prowadzący rodzinny dom dziecka) Centrum zapewnia:

- świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka,
- przygotowanie rodziny zastępczej do przyjęcia dziecka (udzielenie niezbędnych informacji o dziecku),
- wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- poradnictwo dla rodzin zastępczych, ich dzieci i dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- szkolenia i grupy wsparcia,
- pomoc prawną zwłaszcza w zakresie prawa rodzinnego,
- pomoc psychologiczną i pedagogiczną,
- wsparcie pełnoletnich wychowanków rodzinnych form pieczy zastępczej.

Szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej: www.pcpr.pulawy.pl oraz udzielane są bezpośrednio przez pracowników Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej funkcjonującego w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, al. Królewska 3, 24 – 100 Puławy, pok. nr 12 a, tel. kom. 785 305 111 oraz 81 888 34 88.

*Marzanna Jarska
Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej*

Kulig 2017 r.

24 stycznia 2017 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach zorganizowało imprezę zimową - kulig dla dzieci przebywających w zawodowych i niezawodowych rodzinach zastępczych z terenu Powiatu Puławskiego oraz ich opiekunów. Fantastyczna prze-

jażdżka zaprzęgiem konnym w malowniczej scenerii zimowej sprawiła zarówno dzieciom jak i dorosłym ogromną frajdę. Po wyprawie uczestnicy zabawy rozgrzewali się przy ognisku, gdzie piekli kielbaski, pili gorące napoje i cieszyli radosną atmosferą wspólnie spędzanego czasu. Kulig był również okazją do integracji środowiska rodzin zastępczych.

Izabella Styk
Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej
PCPR Puławy

Prawo jazdy dla rodzica

Chcąc kierować samochodem zapisujemy się najpierw na kurs Prawa Jazdy. Cierpliwie uczymy się panowania nad pojazdem pokonując kolejne kilometry, spędzając za kierownicą kolejne godziny jazdy, aż w końcu przystępujemy do egzaminu, którego pozytywny wynik uprawnia nas do samodzielnego kierowania autem. A jak jest z rodzicielstwem?

Rodzicem stajemy się po prostu. W momencie urodzenia dziecka świat przewraca się do góry nogami. Wszystko od tej chwili staje się inne, rządzą już nami inne priorytety. I to wszystko w jednej chwili, jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki. Czy ktoś z Państwa zastanawiał się, czy ma w sobie wyrobioną licencję Prawa Jazdy – tu wychowywania? Oczywiście, że nie! I dobrze! Rodzicem stajemy się w naturalny sposób, całym sobą, tu i teraz i na zawsze. Kiedy to pierwszy okres życia dziecka polega więcej na pielęgnacji, przytulaniu, lulanii, aniżeli wychowywaniu stricte, to już kolejne etapy życia dziecka stają się dla nas coraz to większym wyzwaniem. Doświadczamy buntu dwulatka, trzylatka, a potem i nastolatka. Borykamy się z różnymi trudnościami, a ich występowanie tłumaczymy w rozmaity sposób: „moje dziecko odziedziczyło charakter po dziadku”, „jestem zbyt dobry dla niego i takie są tego skutki”, „współczesne czasy i bezstresowe wychowanie doprowadza do takich zachowań” itd. Śmiało przy liście tego typu tłumaczeń możemy postawić znak nieskończoności. A może, by tak rzucić na to wszystko spojrzenie z innej strony?

Na warsztatach Szkoły dla Rodziców i Wychowawców rodzice bardzo często dochodzą do wniosku, że przyszli z zamiarem dowiedzenia się w jaki sposób należy zmienić dziecko na lepsze, grzeczniejsze, a wychodzą – ku ich zaskoczeniu – z przekonaniem, że już nie chcą zmieniać dzieci, a siebie samych.

W naszej poradni od 7 lat są organizowane warsztaty dla rodziców: Szkoła dla Rodziców i Wychowawców. Spotkania danej grupy rodziców odbywają się co tydzień i trwają 4 godziny. Cały cykl zajęć obejmuje 10 spotkań. Dla realizacji treści warsztatów nie ma znaczenia rodzaj problemów, z jakimi przychodzą rodzice – czy istnieją już pewne kłopoty wychowawcze, czy też rodzice przychodzą na zajęcia niejako profilaktycznie. Warsztaty są prowadzone przez dwie osoby. W minionych latach grupy były prowadzone głównie przez inspiratorki Szkoły dla Rodziców w poradni tj. p. Monikę Tusińską oraz p. Annę Korpysę (15 edycji). Warsztaty również prowadziły inne osoby np. p. Aneta Cielska-Głowacka,

p. Aneta Wolska. Obecnie warsztaty prowadzą p. Monika Tusińska i p. Edyta Furtak.

Tematyka spotkań jest bardzo różnorodna, jednak ściśle ze sobą powiązana, dotyczy m.in.:

- **granic** – uczestnicy uświadamiają sobie, jakie mają granice, uczą się ich wyznaczania w codziennym życiu. Dzieci w środowisku domowym potrzebują zasad, które nadadzą ich życiu czytelną strukturę. Tylko taki rodzic, który jasno i czytelnie określa granice, zapewnia dziecku poczucie bezpieczeństwa;

- **uczuć** – rodzice dowiadują się, że nie ma uczuć ani dobrych, ani złych. Złość, bunt, a nawet gniew u dziecka od tej pory przestają ich przerażać. Wszystkie uczucia dzieci są od tej chwili akceptowane. Rodzice uczą się oddzielać uczucia od zachowań, wiedzą, że uczuć nie można zmienić, a jedynie zachowania, które pod ich wpływem występują;

- **zachęcania dziecka do współpracy** – uczestnicy poznają odpowiedź na pytanie: jak mówić do dziecka, aby dziecko chciało chcieć, a nie musiało chcieć;

- **kar** – pokazujemy, że kary same w sobie nie przyniosą oczekiwanego efektu, jeśli nie będą wyznaczane w określony sposób. Rodzice podczas ćwiczeń warsztatowych uczą się co zrobić, aby dziecko poniosło konsekwencje swoich niepożądanych zachowań. Jednocześnie przekonują się, iż wychowywać to kochać i wymagać, ale przede wszystkim kochać;

- **rozwiązywania problemów i konfliktów** – uczestnicy poznają poszczególne kroki rozwiązywania konfliktów. Dostrzegają pozytywne ich występowania. Od tej pory konflikty nie będą już tak dosadnie wzbudzać lęku, czy kojarzyć się jedynie z rodzicielską porażką;

- **zachęcania do samodzielności** – pierwsza matka pyta drugiej: „jak pani to robi, że pani dziecko jest takie samodzielne”? Kobieta odpowiada: „pozwalam mu na to...”. Jeśli bowiem już od wczesnego dzieciństwa nie zablokujemy w dziecku jego naturalnej potrzeby samodzielności, niezależności, to później wcale nie musimy do niej nakłaniać, a jedynie ją umożliwiać. Rodzice dowiadują się w jaki sposób usamodzielniać dziecko, tak aby w dorosłym życiu stało się ono człowiekiem autonomicznym, świadomym swoich możliwości, odważnym;

- **wpisywania dziecka w rolę** – wystrzegajmy się słów: „moje dziecko zawsze..., nigdy..., na pewno..., jak zwykle...”. Odczarujmy nieudacznika, lenia, bałaganiarza, chuligana! Przesiejmy piach zmieszany z grudkami złota i odrzućmy ten piach. Jak dostrzec w dziecku owe grudki złota i jak je wywpuklić, żeby dziecko częściej zachowywało się w pożądanym przez nas sposób? Na to pytanie rodzice również poznają odpowiedź;

- **pomocnych pochwał i zachęt** – uczestnicy doświadczając „magii” pochwały opisowej od tej pory, już tylko w taki sposób chcą doceniać swoje dzieci.

W naszej poradni zajęcia Szkoły dla Rodziców są prowadzone od lat. Liczba absolwentów warsztatów sięga blisko 170. Wraz z końcem 10-go spotkania warsztatowego Szkoła dla Rodziców nie kończy się... Uczestnicy są już na tyle ze sobą zżyci, iż często pielęgnują te znajomości poza warsztatami.

Zapotrzebowanie na zajęcia jest tak wielkie, że jak kiedyś powiedział dyrektor: „Szkoła dla Rodziców będzie trwała tyle, co poradnia i jeszcze o jeden dzień dłużej”.

Zapraszamy wszystkich zainteresowanych rodziców i nauczycieli. Zapisy prowadzone są w sekretariacie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Puławach.

*Edyta Furtak
Pedagog*

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Puławach

„W podzięce za serce” – Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Puławach

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Marii Konopnickiej w Puławach mieści się w budynku przy ul. Partyzantów 28. Tu jest nasze miejsce od 1960 r. kiedy to społeczeństwo Puław wybudowało ten gmach z przeznaczeniem na Dom Dziecka. W minionym - 2016 roku – wychowankowie placówki doświadczyli serca i dobroci od mieszkańców miasta i okolic, a także od puławskich i okolicznych firm i instytucji.

Dzięki szczerości darczyńców z nowo otwieranego w mieście sklepu „Media Markt” mogliśmy wyposażać nasz dom w brakujące sprzęty AGD takie jak pralki, lodówkę, miksery, czajniki bezprzewodowe, żelazka, opiekacze, maszynkę do mięsa, suszarki do włosów oraz sprzęt elektroniczny w postaci laptopów.

Dzięki środkom uzyskanym od FHU „Ertons” od lat wspomagającej rozwój naszych dzieci oraz anonimowego artysty rzeźbiarza, a także dzięki uprzejmości Ośrodków Szkolenia Kierowców: OSK „Szczypa” (gdzie otrzymaliśmy zniżkę) i OSK „Lipski” (który ufundował ukończenie kursu dla wychowanka), trzech pełnoletnich podopiecznych placówki miało szansę uzyskania prawa jazdy.

Okazją do obdarowania naszych wychowanków jest Dzień Dziecka. Dzieci otrzymały słodycze od firmy „Wawel”, przedstawiciele Holenderskiej Fundacji z Naarden Na Rzecz Domów Dziecka w Polsce ufundowali uroczystą kolację, a młodzież z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Puławach i Gimnazjum w Żyrzynie zorganizowała spotkanie w placówce uświetnione poczęstunkiem, prezentami i wspaniałą zabawą. Szkoła Podstawowa Nr 4 w Puławach zorganizowała zbiórki słodyczy i zabawek oraz zaprosiła naszych wychowanków na festyn z gorącymi kiełbaskami i szeregiem innych atrakcji. Dzieci nasze otrzymały też zaproszenie do spędzenia

czasu w Magicznych Ogrodach w Trzciankach koło Janowca.

Zawsze dużym problemem, ze względu na koszty, jest zorganizowanie wyjazdów wakacyjnych dla naszych dzieci. Z pomocą przyszedł nam Zespół Szkół Europejskich, który zabrał część wychowanków na organizowane kolonie w Wiśle po obniżonej cenie, a także „Biowet” – dofinansowując wyjazd podopiecznych na kolonie profilaktyczne w Kołobrzegu.

Wychowankowie naszej placówki wygrali konkurs plastyczny „Wakacje moich marzeń”. W nagrodę wszystkie dzieci wyjechały na wycieczkę do Centrum Nauki Kopernika w Warszawie zorganizowaną przez Fundację Sales Group Dzieciom.

Poważnym wydatkiem dla placówki jest również rozpoczęcie roku szkolnego. W potrzebne akcesoria pomogli zaopatrzyć nasze dzieci nowożeńcy, którzy zamiast kwiatów przyjmowali w prezencie przybory szkolne. Natomiast zeszyty przekazał nam nieodpłatnie sklep „Carrefour”.

Szczególnym czasem, w którym nasze dzieci doświadczają serca i dobroci jest okres mikołajek i Bożego Narodzenia. Wówczas wiele szkół, firm i instytucji, a także osób prywatnych z Puław i okolicy spieszy, aby obdarować tych, którzy najbardziej zostali pokrzywdzeni przez los. Nasi wychowankowie otrzymali prezenty m.in. od uczniów I LO im. ks. A. J. Czartoryskiego, Gimnazjum w Gniewoszowie, Gimnazjum w Janowcu, Szkoły Podstawowej w Bochothnicy, Szkoły Podstawowej w Dąbrówce, a także od Instytutu Weterynarii w Puławach, Klubu Kibiców „Wisła” Puławy, Stowarzyszenia Sympatyków Piłki Ręcznej „Zagłębie Handball” z Lubina i wielu innych, którzy chcieli zachować anonimowość.

Niecodziennym wydarzeniem było przekazanie prezentów przez bohaterskiego młodego człowieka, który uratował ludzi z pożaru. Otrzymałą nagrodę przeznaczył na prezenty dla dzieci z Domu Dziecka. Wraz z nim przybył do placówki przedstawiciel Zarządu Grupy Azoty, który wręczył prezenty od Zakładów Azotowych „Puławy”.

Jesteśmy również niezmiernie wdzięczni za akcję zorganizowaną przez firmę „Inter Cars” Grupa Siedlce Oddział Puławy na rzecz naszej placówki. Za zebrane pieniądze zakupiono okazałą kanapę narożną służącą do wypoczynku dla dzieci oraz czterech najstarszych, zasługujących na wyróżnienie wychowanków otrzymało laptopy, które posłużą im do nauki w szkołach średnich, a młodsze dzieci zostały obdarowane gramami komputerowymi.

„Jakże nie pisać wierszy,
jakże nie płonąć w podzięce
za dar najpiękniejszy, za serce...”

Tymi słowami pragniemy podziękować wszystkim naszym darczyńcom i ofiarodawcom, których nie sposób jest wymienić. Dziękujemy za Waszą troskę, inicjatywę, pomysłowość i czas poświęcony naszym dzieciom.

Każdy może wesprzeć działalność puławskiej placówki opiekuńczo-wychowawczej przekazując 1% podatku na Puławskie Stowarzyszenie na rzecz Dzieci Potrzebujących Pomocy i Ich Rodzin „Tęcza”, KRS 0000226106, jak również wpłacając darowiznę na konto stowarzyszenia 77 1240 2412 1111 0010 0602 8117.

Za okazaną pomoc i wsparcie serdecznie dziękujemy.

Lech Piekarz, Dyrektor POW Puławy

Puławski Uniwersytet Trzeciego Wieku ma już prawie 25 lat!

25 maja 2017 r. w Puławskim Ośrodku Kultury „Dom Chemika” zaplanowano uroczystości 25-lecia Puławskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Organizacja jest jednym z dwóch, działających na terenie Powiatu Puławskiego, największych podmiotów skupiających ludzi starszych. Stowarzyszenie podejmuje różnorodne inicjatywy z zakresu kultury, sportu i rekreacji oraz turystyki zapewniając w ten sposób seniorom wspólne spędzanie wolnego czasu, rozwój intelektualny i fizyczny a także integrację międzypokoleniową. Samorząd powiatowy od wielu lat współpracuje z PUTW, m.in. przy realizacji zadań o charakterze pożytku publicznego. W ramach przedmiotowej współpracy udało się zrealizować wiele pożytecznych społecznie przedsięwzięć.

Puławski Uniwersytet Trzeciego Wieku swą działalność zapoczątkował w roku szkolnym 1991/92. Początkowo funkcjonował jako Filia Lubelskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, mając swą siedzibę w Instytucie Weterynarii w Puławach. Na pierwsze wykłady uczęszczało około 40 słuchaczy. Od 1995 roku, kiedy Filia wprowadziła się do POK „Dom Chemika”, rozpoczął się dynamiczny rozwój uniwersytetu. W tej strukturze przez 23 lata istnienia liczba słuchaczy zwiększyła się do ponad 400 osób. Zmieniły się także proponowane formy dzia-

łalności. W 2015 r. członkowie Puławskiej Filii podjęli starania o przekształcenie w organizację pozarządową, w celu uzyskania osobowości prawnej, pozwalającej na samodzielne, skuteczne pod względem prawnym działania. Od 2015 r. Puławski Uniwersytet Trzeciego Wieku jako odrębny podmiot realizuje zadania statutowe kontynuując misję edukacyjno-integracyjną rozpoczętą 25 lat temu. Obecnie siedzibą PUTW jest Zespół Szkół nr 3 w Puławach przy ul. Piłsudskiego 74, dla którego organem prowadzącym jest Powiat Puławski.

Działalność organizacji została dostrzeżona przez Wojewodę Lubelskiego, który uhonorował PUTW dyplomem wyróżnionego w Konkursie „Organizacja Pozarządowa 2016”. Okolicznościowa gala podsumowująca konkurs odbyła się 16 marca w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim. Wojewoda Przemysław Czarnek wręczając dyplomy dla stowarzyszeń, które zdobyły wyróżnienia w konkursie, podkreślił - *Mamy dzisiaj święto organizacji pozarządowych. To dzień, w którym możemy powiedzieć dziękujemy za to co już zrobiliście i prosimy o jeszcze. Cieszę się, że możemy wręczyć statuetki i dyplomy, które są wyrazem naszej wdzięczności.*

Serdecznie gratulujemy i życzymy powodzenia w planowanych projektach.

Andrzej Wenerski

Kierownik Wydziału Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki

Sport

Mistrzostwa Powiatu w tenisie stołowym

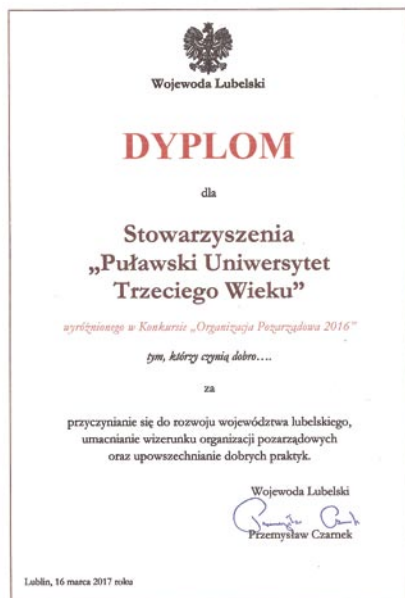

7 lutego 2017 roku w I LO. im. ks. A. J. Czartoryskiego w Puławach odbył się Turniej Gry Drużynowej w Tenisie Stołowym pod patronatem Powiatowego Szkolnego Związku Sportowego. W zawodach wzięło udział sześć drużyn reprezentujących szkoły ponadgimnazjalne powiatu puławskiego. Drużyna ZS nr 2 w Puławach w składzie:

Eryk Czapla, Mateusz Giza, Bartłomiej Pyra - zajęła I miejsce w mistrzostwach powiatu, zdobywając tym samym awans do kolejnego etapu – mistrzostw rejonu. Zwycięzcom gratulujemy wysokiego poziomu gry i życzymy dalszej wytrwałości w pracy nad doskonaleniem umiejętności techniczno-taktycznych gry w tenisa stołowego.

*Małgorzata Lorek, fot. Sławomir Ciupa
ZS nr 2 w Puławach*

Sprawozdanie z I turnieju piłki nożnej o Puchar Dyrektora IV LO w Puławach

W dniu 28.01.2017 r. na hali sportowej ZST w Puławach odbył się I turniej piłki nożnej halowej o Puchar Dyrektora IV LO w Puławach.

W turnieju uczestniczyło 10 drużyn: Wisła A, Mazowsze Stężyca, Plon Garbatka, Hetman Gołąb, Garbarnia Kurów, Wisła B, Widok Lublin, Zwolenianka Zwoleń, Cisy Nałęczów, Ruch Ryki. Łącznie w rozgrywkach brało udział stu zawodników.

Cele turnieju:

- Propagowanie sportu, a w szczególności piłki nożnej wśród młodzieży.
- Wyselekcjonowanie zawodników do klasy sportowej IV LO w Puławach.
- Promowanie szkoły w środowisku sportowym.

Drużyny w drodze losowania zostały podzielone na dwie grupy. Turniej został rozegrany w jeden dzień, w godzinach: 9.00 – 17.00

Klasyfikacja końcowa turnieju:

I miejsce Wisła A

II miejsce Widok Lublin

III miejsce Wisła B

IV miejsce Garbarnia Kurów

Najlepszym strzelcem turnieju został Michał Capała (Wisła B), najlepszym zawodnikiem został Kacper Walicki (Widok Lublin), a statuetkę najlepszego bramkarza turnieju dostał Wojciech Chabros (Garbarnia Kurów).

Wielkie podziękowania za pomoc w realizacji turnieju halowego dla ZST w Puławach za udostępnienie Sali, podziękowania dla Dyrekcji za Nagrody oraz za wyżywienie podczas turnieju oraz podziękowania dla KS Wisła Puławy za upominki i nagrody rzeczowe.

Michał Walendziak

IV LO w Puławach na turnieju w Lublinie

IV LO w Puławach przy współpracy z klubem MKS „SYBILLA” Puławy było uczestnikiem turnieju drużyn mieszanych organizowanego przez klub „Perły” Lublin. Turniej odbył się 22 stycznia w hali KUL-u przy ul. Konstantynów 1G. Nasza drużyna składała się z samych dziewcząt, które dzielnie walczyły na tym turnieju. Skład drużyny: Karolina Słomka, Natalia Szewczyk, Natalia Bukowska, Kasia Skoczek, Aleksandra Choroś, Dominika Fabiszewska, Wiola Piech i Nikola

Żybura, najwięcej goli dla naszej drużyny zdobyła Nikola Żybura. Turniej przebiegał w miłej sportowej atmosferze, na zakończenie dziewczyny dostały dyplom za uczestnictwo i coś słodkiego, więc wracaliśmy w dobrym humorze.

Grzegorz Zjawiony
IV LO w Puławach

Sportowcy w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Kęble

*„Pragnę zwyciężyć lecz jeżeli nie będę mógł zwyciężyć, niech będę dzielny w swym wysiłku”
- rota przysięgi „Olimpiad Specjalnych”*

O tym, że harmonijny rozwój młodego człowieka jest niezwykle istotny nikogo nie trzeba przekonywać. Szczególnie ważne jest tworzenie korzystnych warunków do rozwijania kompetencji uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Młodzież w naszej placówce ma możliwość podnoszenia swojej sprawności fizycznej, oraz rozwijania zainteresowań sportowych w różnych formach. Baza Ośrodka, jego unikalne położenie geograficzne i bardzo dobre wyposażenie sprawiają, iż sport można uprawiać w bezpiecznych warunkach i zdrowym klimacie.

Nasi uczniowie doskonalą umiejętności podczas treningów w różnych dyscyplinach sportowych takich jak: jazda konna, atletyka terenowa, kolarstwo terenowe, piłka nożna, koszykówka, lekkoatletyka, tenis stołowy oraz sporty zimowe: narciarstwo biegowe i zjazdowe.

Dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem „Olimpiady Specjalne - Polska” uczniowie mają możliwość prezentowania zdobytych umiejętności w trakcie imprez sportowych.

Udział w zawodach daje im niepowtarzalną szansę nabywania odwagi, zwiększania wiary we własne możliwości i odczuwania radości z sukcesów, których nie brakuje.

Nasi sportowcy mogą się poszczycić znacznymi osiągnięciami na imprezach sportowych rangi wojewódzkiej, ogólnopolskiej, a nawet europejskich i światowych takich jak:

- VI Ogólnopolskie Letnie Igrzyska Olimpiad Specjalnych (Warszawa 1997)
- III Ogólnopolski Mityng Olimpiad Specjalnych w Pływaniu (Olsztyn 1997)

- IV Ogólnopolski Mityng Olimpiad Specjalnych w Lekkoatletyce (Olsztyn 2000)
- Ogólnopolski Mityng Kolarski (Kętrzyn 2008)
- Ogólnopolski Mityng w Narciarstwie Biegowym (Wisła 2006)
- Ogólnopolski Mityng w Narciarstwie Zjazdowym (Wisła 2008)
- Ogólnopolskie Igrzyska Letnie (Kielce 2010)
- Ogólnopolskie Igrzyska Zimowe (Skarżysko Kamienna - Kielce 2012)
- Europejskie Igrzyska Letnie w Holandii (Groningen 2000)
- Igrzyska Azji Środkowej w Uzbekistanie (Buchara 2009)
- Światowe Igrzyska Letnie w Grecji (Ateny 2011)
- XI Światowe Igrzyska Letnie w Stanach Zjednoczonych (Los Angeles 2015)

Uczniowie uczestniczą w zajęciach niezależnie od stopnia niepełnosprawności i poziomu umiejętności sportowych. Akcentujemy moralne i duchowe cechy osób z niepełnosprawnością intelektualną wpajając im poczucie godności

Na basenie

i szacunku dla siebie samych. Zajęcia sportowe przeznaczone są nie tylko dla uczniów najbardziej utalentowanych, lecz dla wszystkich, którzy mają chęć i zapał do treningów w wybranej dyscyplinie. Możliwości jest dużo, począwszy od sportów zespołowych (piłka nożna, koszykówka) i dyscyplin technicznych (tenis stołowy, badminton), po konkurencje dla mniej sprawnych (boccia), czy dla poruszających się na wózkach (Trening Aktywności Motorycznej MATP).

Warto wspomnieć o dobrej tradycji regularnych cotygodniowych zajęć w środowisku wodnym w SPA Nałęczów, gdzie nasi podopieczni bawią się, ćwiczą i korzystają z urządzeń do hydroterapii.

Młodzi sportowcy rokrocznie uczestniczyli w organizowanych i finansowanych przez „Olimpiady Specjalne” letnich i zimowych obozach sportowo-rehabilitacyjnych w Zakopanem. W trakcie dwunastodniowych obozów odpoczywając wśród górskiej przyrody, korzystając z odnowy biologicznej oraz trenując ulubione dyscypliny przygotowawali się do startów w zawodach. Miarą sukcesu dla osób zajmujących się przygotowaniem zawodników nie jest jedynie wynik podopiecznego na turnieju, lecz progres umiejętności jaki wypracował uczeń. Cieszymy się z medali, wyróżnień, dyplomów zdobywanych przez naszych wychowanków podczas turniejów, lecz największą satysfakcję dostarczają nam osiągnięcia małe pod względem prestiżowym, lecz olbrzymie w skali konkretnego zawodnika. Dla jednego miarą sukcesu będzie medal, dla innego fakt, iż nauczył się prawidłowo odbijać piłeczkę tenisową, czy opanował umiejętność gry na tym poziomie, że z powodzeniem może występować w drużynie. Nie ograniczamy się jedynie do zadań czysto sportowych. Ważną

Paweł Gąsiorowski złoty medalista w kolarstwie Olimpiady Specjalne w Los Angeles

rolę w pracy ze sportowcami odgrywa praca wychowawcza. Równie ważny, co wynik, jest styl rywalizacji, sportowa postawa w trakcie przygotowań, przestrzeganie zasad „fair play” i uczciwe kibicowanie. Czasem, gdy zawodnik początkujący zajmuje odległe miejsce w turnieju to powodem do radości może być sam udział w imprezie i jego „bycie dzielnym w swym wysiłku”, lecz jeśli ten sam zawodnik po przegranym pojedynku, eliminującym go z dalszej rywalizacji, spontanicznie podchodzi do przeciwnika i zaskoczonym rywalowi ściska dłoń i szczerze gratuluje zwycięstwa, to jest to prawdziwy powód do dumy dla trenera.

*Jarosław Lipnicki
Oligofrenopedagog, Nauczyciel SOSW w Kęble*

Danuta Woszczek Wicemistrzynią Świata w biegu na 3000 m.

Serdeczne gratulacje dla mieszkanki Powiatu Puławskiego - Danuty Woszczek, która na Mistrzostwach Świata - WORLD MASTERS ATHLETICS CHAMPIONSHIP INDOOR W DAEGU 2017 w Korei Południowej - w biegu na 3000 m wywalczyła drugie miejsce z czasem 10.25.22 ustępując za ledwie półtorej sekundy Polce Patrycji Włodarczyk. Na trzecim miejscu w tym biegu uplasowała się zawodniczka z Hiszpanii. Ponadto biegaczka zdobyła brązowy medal w biegu na 1500 m z czasem 4.50.71. Tę konkurencję wygrała zawodniczka z Wielkiej Brytanii, a drugie miejsce zdobyła zawodniczka z Tunezji. W tym samym dniu niespełna trzy godziny po starcie na 1500 m Danusia wystartowała w sztafecie 4x200 m wspólnie z: Anetą Karczmarek, Patrycją Włodarczyk, oraz Renatą Szykulską. Dzięki zaciętej walce Polki zdobyły srebrny medal z czasem 1.50.62. Na pierwszym miejscu upla-

sowała się reprezentacja z Wielkiej Brytanii, a na trzeciej pozycji reprezentacja z Hongkongu. Mistrzostwa miały miejsce w dniach 19-25 marca. Wicemistrzyni reprezentowała m.in. Powiat Puławski, który wsparł jej wyjazd. Wielkie brawa!

*Wioletta Włodek
Starostwo Powiatowe w Puławach*

Dzień Otwarty Funduszy Szwajcarskich

20 maja 2017 r.

Zespół pałacowo-parkowy w Puławach, ul. Czartoryskich 8

prezentacja zrealizowanych projektów • rodzinne gry i zabawy
degustacja potraw regionalnych • pokazy • występy i koncerty

więcej na www.pulawy.powiat.pl, www.euro-szansa.pl

Serdecznie zapraszamy, wstęp wolny!

Organizacja Dnia Otwartego Funduszy Szwajcarskich jest finansowana przez Szwajcarię w ramach Szwajcarskiego Programu Współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

Organizator: Powiat Puławski - lider projektu zrealizowanego przy współpracy Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli, Lokalnej Grupy Działania "Zielony Pierścień" i Lokalnego Ośrodka Samopomocy - "EUROszansa dla Lubelszczyzny - budowanie konsensusu społecznego na rzecz zrównoważonego rozwoju subregionu w krajobrazie kulturowym trójkąta turystycznego: Nałęczów - Puławy - Kazimierz Dolny" współfinansowanego przez Szwajcarię w ramach Szwajcarskiego Programu Współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

Jubileusz 150-lecia

Powiatu Puławskiego

**9 czerwca 2017 r.
godz. 16.00**

**Sala Kongresowa
Pałacu Czartoryskich w Puławach**

W programie m.in.:

**Wręczenie odznaczeń okolicznościowych oraz odznak honorowych
„Zasłużonego dla Powiatu Puławskiego”**

Projekcja filmu o Powiecie Puławskim - historia i współczesność

Promocja publikacji „Dopóki płynie...” oraz pocztówek „Fotografia ojczysta”

Recital „Muzyczna bombonierka” – Basia Stępnia-Wilk z zespołem

Organizator: Powiat Puławski, partner: IUNG-PIB

Serdecznie zapraszamy, wstęp wolny!

www.pulawy.powiat.pl